

MONGOLIAN CASHMERE

ГОВЬ ХУВЬЦААТ КОМПАНИ

ЖИЛИЙН
ТАЙЛАН **2017**

● АГУУЛГА

5-13

● МАНАЙ КОМПАНИ

Компанийн ерөнхий танилцуулга
Эрхэм зорилго, үнэт зүйл, үйл ажиллагааны зарчим
Түүхэн замнал
ТУЗ-ийн даргын мэндчилгээ
Гүйцэтгэх захирлын мэндчилгээ

15-31

● 2017 ОНД БИД

Бидний амжилтууд
Онцлох үйл явдлууд
Статистик мэдээ
2017 оны санхүүгийн үр дүн, 2018 оны төлөвлөгөө
Хөрөнгө оруулалт
Үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлсэн шинэ технологи, хөгжүүлэлт

33-47

● БИДНИЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Ноолуурын салбар
Дотоод зах зээл
Гадаад зах зээл
Бүтээгдэхүүн
Брэндүүд
Коллекциуд
Бидний харилцагчид

49-71

● КОМПАНИЙН ЗАСАГЛАЛ

Засаглалын бүтэц, үйл ажиллагаа
Засаглалын өөрийн үнэлгээ
Хувьцаа эзэмшигчид
Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал
Төлөөлөн удирдах зөвлөл
Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн бүрэлдэхүүн
Компанийн бүтэц
Компанийн эрх бүхий албан тушаалтнууд
Хөрөнгийн зах зээл ба компанийн хувьцаа
Ногдол ашиг
Тогтвортой хөгжил
Нийгмийн хариуцлага
Эрсдэлийн удирдлага
Чанарын удирдлага

73-121

● НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Хараат бус аудитор
Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан болон хараат бус аудиторын тайлан
Сонирхлын зөрчилтэй хэлцлийн талаарх тодорхойлолт

МАНАЙ
КОМПАНИ

КОМПАНИЙН ЕРӨНХИЙ ТАНИЛЦУУЛГА

Компанийн оноосон нэр:	ГОВЬ хувьцаат компани
Үйл ажиллагааны чиглэл:	Ямааны ноолуур, тэмээний ноосонд цогц боловсруулалт хийж, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэн борлуулах
Компанийн албан ёсны хаяг:	Хан-Уул дүүрэг, 3-р хороо, Үйлдвэрийн гудамж, Говь ХК Шуудангийн хаяг: Улаанбаатар-17062, Шуудангийн хайрцаг 36/434, Говь ХК Утас: (976)-70139977 Факс: (976)-70143081 И-мэйл: info@gobi.mn Вэб сайт: www.gobi.mn Фэйсбүүк: GobiCashmere Онлайн дэлгүүр: www.gobicashmere.com
Компанийн удирдлага:	ТУЗ-ийн дарга: Дамбын ГЭРЭЛМАА Гүйцэтгэх захирал: Цагаачийн БААТАРСАЙХАН
Үүсгэн байгуулагдсан огноо:	1981 оны 9 сарын 5-ны өдөр
Ажилчдын тоо:	1,729
Үйлдвэрийн хүчин чадал:	750 тонн түүхий ноолуур боловсруулах 500 тонн ээрмэл утас, 25 тонн нарийн ээрмэл утас хийх 1,000,000 ширхэг сүлжмэл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх 1,100,000 метр нэхмэл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх 100,000 ширхэг ноолууран пальто болон пиджак үйлдвэрлэх
Дэлгүүрийн тоо:	Дотоод Улаанбаатар хот 7 Дархан хот 1 Гадаад Салбар дэлгүүр 5 Франчайз дэлгүүр 50

ЭРХЭМ ЗОРИЛГО

Говь ХК нь хүний хөгжил, технологиор тэргүүлэн, хэрэглэгч, харилцагчдын сэтгэл ханамжийг хамгийн өндөрт хүргэж, хөрөнгө оруулагч, ажилтнуудын үнэ цэнэтэй байгууллага байна.

ЭРХЭМЛЭХ ҮНЭТ ЗҮЙЛС

- Компанийнхаа төлөө зүрх сэтгэл, бүхий л авьяас чадвараа дайчлан ажиллаж буй чадварлаг мэргэжилтэн, ажилтнууд
- Бидэнтэй үргэлж хамт байдаг нийт хэрэглэгч, харилцагч, бизнесийн түншүүд
- Дэлхийд хосгүй Монгол ноолуур
- Дэлхийн дэвшилтэт технологийн үйлдвэр

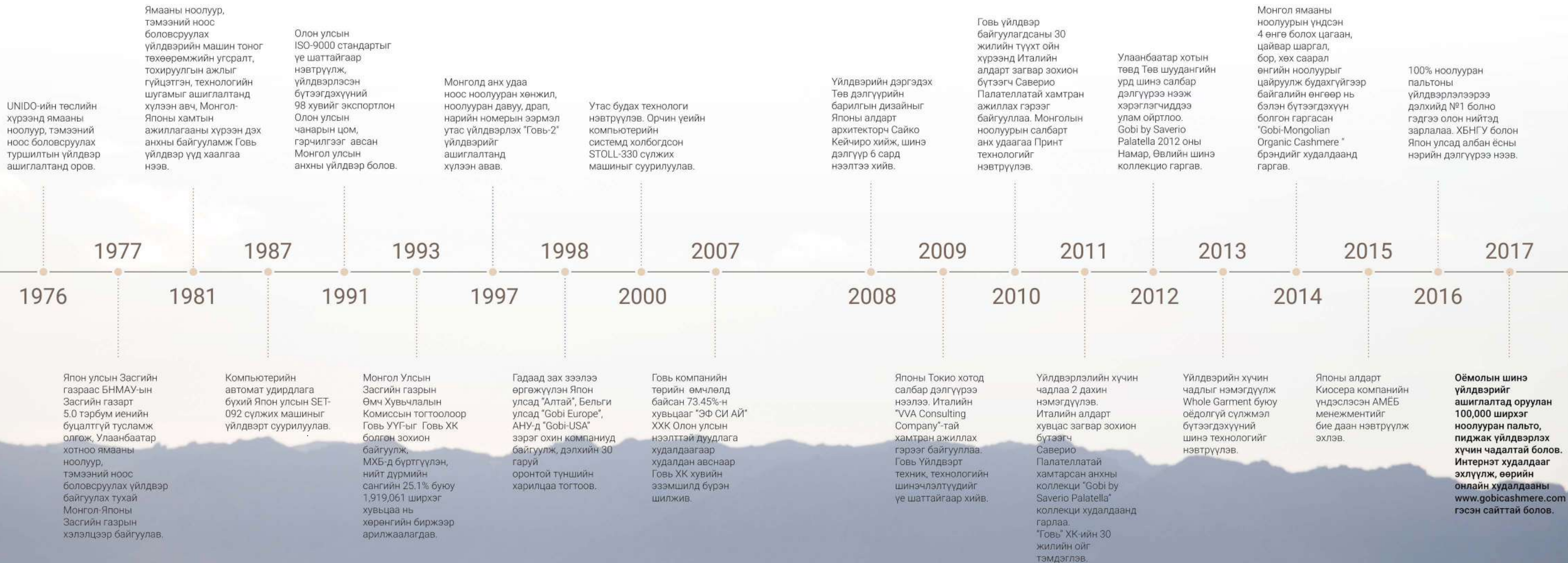
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРЧИМ

- Шударга, ил тод, нээлттэй
- Хууль, дүрмийг чандлан сахиулна
- Хүний эрхийг дээдэлнэ
- Бүтээлч сэтгэлгээг хөгжүүлнэ
- Байгаль орчинд ээлтэй үйл ажиллагаа явуулна

УРИА ҮГ

Дэлхийд танигдсан Монгол брэнд

ТҮҮХЭН ЗАМНАЛ

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГЫН МЭНДЧИЛГЭЭ

Эрхэм хүндэт хувьцаа эзэмшигчид та бүхний энэ өдрийн амар мэндийг эрэн мэндчилье.

Та бүхний өмнө 2017 онд хийсэн ажлаа тайлагнан дүгнүүлэх хүндтэй бөгөөд хариуцлагатай цаг дахин ирж байна.

Улиран өнгөрсөн 2017 онд Говь ХК-ийн хувьд ололт амжилтаа бататган гүйцэтгэх удирдлагын баг болон ажиллагсдынхаа хичээл зүтгэл, хөдөлмөрийн үр дүнд үндэсний том үйлдвэрлэгч, салбартаа тэргүүлэгчийнхээ байр сууриа улам бэхжүүлж чадлаа.

Үйлдвэрлэлийн өндөр бүтээмж үр ашигт байдлыг гол болгож, хүрээлэн байгаа орчинд ээлтэй удирдлагын тогтолцоог тасралтгүй сайжруулан, тогтвортой хөгжлийн стратегийг баримтлан ажилласны үр дүнд Говь ХК-ийн зах зээлийн үнэлгээ 181.4 тэрбум төгрөг болж 2016 онтой харьцуулахад 129% өсч, цэвэр ашиг 17.5 тэрбум төгрөг болж 8% өссөн байна. 2017 оны нэгж хувьцааны хаалтын ханш нь өмнөх оноос 129% өсөлттэй, хувьцааны арилжаалагдсан тоо 136% өсөлттэй үзүүлэлттэй гарлаа.

Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс 2017 оны санхүүгийн үр дүнгээс нэгж хувьцаанд 220 төгрөгийн ногдол ашиг хуваарилах шийдвэр гаргасан нь компанийн үйл ажиллагаа тогтвортой өсөлттэй байгааг гэрчлэх биз ээ.

2017 онд гадаад зах зээлээ тэлэхийн тулд техник, технологио шинэчлэх, бүтээгдэхүүний чанарыг сайжруулах, үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэхээр чармайн ажилласны үр дүнд борлуулалтаа 40%-иар өсгөж, бизнес төлөвлөгөөний зорилтуудаа амжилттай биелүүлж чадлаа.

Мөн хөдөлмөрийн бүтээмж дунджаар 28%-иар өсч, сарын дундаж цалинг 10%-иар нэмэгдүүлсэн байна.

Энэ завшааныг ашиглан 2017 онд дэвшүүлсэн зорилго зорилтондоо хүрэхийн тулд хичээл зүтгэлтэй, бүтээлч ажилласан компанийн удирдлагууд болон нийт ажиллагсаддаа талархал дэвшүүлье.

Та бүхэнд ажлын өндөр амжилт, сайн сайхан бүхнийг хүсэн ерөөе.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ
ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА
Д.ГЭРЭЛМАА

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРЛЫН МЭНДЧИЛГЭЭ

Хүндэт хувьцаа эзэмшигчид, харилцагчид, бизнесийн түнш, хамтран ажиллагсад та бүхэндээ чин сэтгэлийн халуун мэндчилгээ дэвшүүлье.

“Дэлхийд танигдсан Монгол брэнд” уриатай Говь ХК нь 1981 онд Монгол улсын ууган үйлдвэрүүдийн нэг Говь комбинат нэртэйгээр анх үүсгэн байгуулагдсан цагаасаа Монгол улсынхаа эдийн засаг, хөнгөн үйлдвэрлэлийн салбарын хөгжилд тодорхой хувь нэмэр оруулсаар ирлээ. Эдүгээ манай компани үүсгэн байгуулагдаад 37 дахь жилдээ үйл ажиллагаагаа амжилттай явуулж байгаа бөгөөд түүхэн энэ жилүүдэд байгууллагын маань үе үеийн удирдлага, хамт олны хүчин зүтгэл, хөдөлмөрийн үр дүнд улам бүр өргөжин тэлж, улсын хэмжээнд нэр хүндтэй шилдэг компани болон тодорсныг энд цохон тэмдэглэхэд таатай байна.

Говь ХК нь 2007 онд анх хувьчлагдахад нийт хөрөнгийн хэмжээ 27 тэрбум байсан бол эдүгээ 178 тэрбум төгрөгийн хөрөнгөтэй, жилд 124 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийж, өнгөрөгч онд 124 ажлын байрыг шинээр бий болгон, улмаар 1,700 гаруй хүнийг ажлын байраар хангасан, улсын төсөвт жилд 20 гаруй тэрбум төгрөгийн татвар, хураамж төвлөрүүлсэн үндэсний хэмжээний томоохон компани болоод байна.

Бид 2017 оны 4-р сард оёмолын шинэ үйлдвэрийг ашиглалтад оруулснаар 2016 оны 6-р сард олон нийтэд зарласан зорилгодоо хүрч, нийт 100,000 ширхэг 100% ноолууран пальто болон пиджак үйлдвэрлэх хүчин чадалтай болсон. Мөн бид гадаад зах зээлээ улам бүр өргөжүүлэн БНХАУ болон Бельгийн вант улсад охин компаниа байгуулж, 1-р сард Эрээн хотод, 2-р сард Брюссель хотод, 10-р сард Хамбург хотуудад албан ёсны салбар дэлгүүрээ амжилттай нээснээс гадна 9-р сард Япон улсын Ханэда олон улсын нисэх онгоцны буудал дахь салбар дэлгүүрээ өргөтгөн шинээр нээсэн. Түүнчлэн дэлхийн зах зээл рүү чиглэн интернет худалдааг эхлүүлж, www.gobicashmere.com гэсэн өөрийн онлайн худалдааны сайттай болсон.

Бид бүхэн цаашид ГОВЬ болон YAMA брэндийг, цаашлаад Монгол ноолуурыг дэлхийн зах зээлд брэнд болгохын төлөө үйл ажиллагааны цар хүрээгээ улам бүр өргөжүүлэн тэлж, 2022 он гэхэд жилд 2,000 тонн түүхий ноолуур боловсруулж, Монгол улсын жилд бэлтгэдэг нийт ноолуурын 20% буюу дэлхийн нийт ноолуурын 10%-ыг дангаараа боловсруулан эцсийн бүтээгдэхүүн болгодог компани болох зорилт дэвшүүлэн ажиллаж байна.

Миний бие тус компанийн гүйцэтгэх захирлын хувиар Говь ХК-ийг зах зээлд тэргүүлэгчийн байр сууриа хадгалж, улс орныхоо эдийн засгийн өсөлтөд хувь нэмрээ оруулах ҮЙЛЧЛҮҮЛЭГЧ, ХАРИЛЦАГЧ, АЖИЛТНУУДЫНХАА САЙН САЙХНЫ ТӨЛӨӨ хөнгөн үйлдвэрлэлийн салбарын жишиг компани байлгахыг эрхэм зорилгоо болгон ажиллах болно.

Бидний ололт амжилтыг цаг үргэлж дэмжиж байдаг та бүхэндээ сайн сайхныг хүсч, цаашдын ажил үйлст тань өндрөөс өндөр амжилт хүсэн ерөөе.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
Ц.БААТАРСАЙХАН

2017
ОНД БИД

БИДНИЙ АМЖИЛТУУД

ҮНДЭСНИЙ БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТЫН ДЭЭД ШАГНАЛ-ТӨРИЙН ГЭРЭГЭ

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчөөс “Үндэсний бүтээн байгуулалтын дээд шагнал-Төрийн гэрэгэ” шагналыг Говь ХК-ийн Нэхмэлийн үйлдвэрийн ноолууран бүтээгдэхүүнд олголоо.

ШИЛДЭГ ТАТВАР ТӨЛӨГЧ

Татварын хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх үүргээ нэр төртэй биелүүлэн улс, орон нутгийн төсвийн орлого бүрдүүлэхэд бодитой хувь нэмэр оруулсныг үнэлэн Монголын Татварын Ерөнхий Газраас 2016 оны ТОП 10 татвар төлөгчийн нэг буюу “ШИЛДЭГ ТАТВАР ТӨЛӨГЧ” аж ахуй нэгжээр Говь ХК-ийг шалгарууллаа.

“ЭРҮҮЛ АЮУЛГҮЙ АЖЛЫН БАЙРЫГ ЭРХЭМЛЭГЧ БАЙГУУЛЛАГА 2016” БОЛЗОЛТ УРАЛДААНЫ ТЭРГҮҮН БАЙР

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам болон түүний харьяа Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн төвөөс зохион байгуулсан “Эрүүл аюулгүй ажлын байрыг эрхэмлэгч байгууллага 2016” уралдааны шагналын эздийг тодруулж, Говь ХК тэргүүн байрыг эзэллээ.

БАРЛАСАН ШААЛЬ-2017 ОНЫ “ОНЦЛОГ БҮТЭЭГДЭХҮҮН”

Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамнаас зохион байгуулдаг “Арьс шир ноос ноолууран бүтээгдэхүүн-2017” үзэсгэлэнгээс Гар аргаар барласан шааль 2017 оны “ОНЦЛОГ БҮТЭЭГДЭХҮҮН”-ээр шалгарлаа

ТОП-100 АЖ АХУЙН НЭГЖ БАЙГУУЛЛАГА

Монголын Үндэсний Худалдаа Аж Үйлдвэрийн Танхимаас жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулдаг “ТОП-100” ААН-ийг шалгаруулах ёслол болж, Говь ХК 18 дугаар байранд шалгарлаа. Мөн ажилтнуудын тоогоор 5 дугаарт жагсав.

МОНГОЛЫН АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ХОЛБООНЫ АЛБАН ЁСНЫ ТҮНШ БАЙГУУЛЛАГА

Монголын аялал жуулчлалын салбарыг хөгжүүлэх үйлсэд оруулсан хувь нэмрийг үнэлэн “Албан ёсны түнш” байгууллагаар өргөмжлөгдлөө.

ОНЦЛОХ ҮЙЛ ЯВДЛУУД

ОНЛАЙН ХУДАЛДААГ ЭХЛҮҮЛЛЭЭ

2 сараас эхлэн гадаад зах зээл рүү чиглэн интернет худалдааг эхлүүлж ТАОВАО, Amazon сайтууд дээр бүтээгдэхүүнээ байршуулан борлуулж эхэлсэн. Мөн www.gobicashmere.com гэсэн өөрийн онлайн худалдааны сайттай болсон.

1.13

2.01

2.16

СҮЛЖМЭЛИЙН ҮЙЛДВЭРИЙН ӨРГӨТГӨЛ АШИГЛАЛТАД ОРЛОО

Сүлжмэлийн 1 болон 3-р үйлдвэрүүд 1,926 м.кв талбай бүхий үйлдвэрийн өргөтгөлийн шинэ барилгад үйлдвэрлэлээ явуулж эхэллээ.

3.02

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ЭЭЛЖИТ ХУРАЛ ЗОХИОН БАЙГУУЛЛАА

4 сарын 13-ны өдөр Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлыг компанийн Төв дэлгүүрийн дэргэдэх "Мираж" гэр ресторанд зохион байгууллаа. Хуралд нийт 6,688,649 саналын эрхтэй 88 хувьцаа эзэмшигч хүрэлцэн ирж, хурлын ирц 85.7% байв.

4.03

4.13

ЭРЭЭН ХОТОД САЛБАР ДЭЛГҮҮРЭЭ НЭЭЛЭЭ

БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны хурдацтай хөгжиж буй хотуудын нэг болох Эрээн хотын Минмао их дэлгүүрт салбар дэлгүүрээ нээв. Нээлтийн үеэр Эрээн хотын захиргаа, боомтын захиргаа, гаалийн газар зэрэг төрийн байгууллагуудын төлөөлөгчид болон Эрээн хотын бизнесийн төлөөлөгчид хүрэлцэн ирж оролцлоо.

БРЮССЕЛЬ ХОТОД САЛБАР ДЭЛГҮҮРЭЭ НЭЭЛЭЭ

Бельгийн вант улсын нийслэл Брюссель хотод албан ёсны салбар дэлгүүрээ нээв. Нээлтэд Говь ХК-д түүхий эд нийлүүлэгч, хамтран ажиллагч малчдын төлөөл болсон Төв аймгийн Эрдэнэ сумын малчин Д.Эрдэнэ-Очирыг урьж оролцуулсан нь онцлог болов.

100,000 ШИРХЭГ НООЛУУРАН ПАЛЫТО, ПИДЖАК ҮЙЛДВЭРЛЭХ ХҮЧИН ЧАДАЛТАЙ БОЛЛОО

Оёмолын шинэ үйлдвэрийн нээлтээ хийж 100,000 ширхэг ноолууран пальто болон пиджак үйлдвэрлэх хүчин чадалтай боллоо.

ҮЙЛДВЭР ХЭВИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГАА ЭХЛҮҮЛЛЭЭ

Компанийн нийт ажилтнууд бүх хүчээ дайчлан үйлдвэр дотор хуралдсан усыг цэвэрлэж, тоног төхөөрөмжийн аюулгүй байдлаа ханган, засвараа бүрэн хийж дууссанаар галын ослоос 10 хоногийн дараа буюу 6 сарын 24-ний өдөр үйлдвэр хэвийн үйл ажиллагаагаа эхлүүлэв. Үйлдвэр хэвийн ажиллаж эхэлсэнтэй холбогдон 6 сарын 25-ны өдөр Монгол Улсын Ерөнхий сайд Ж.Эрдэнэбат үйлдвэрийн үйл ажиллагаатай танилцаж, гэнэтийн эрсдэлийг богино хугацаанд давж, үйл ажиллагаагаа эхлүүлж чадсанд баяр хүргэж, амжилт хүслээ.

6.14

6.24

7.09

ЧАНАР СТАНДАРТ БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ХЭЛТСИЙН ШИНЭ БАЙР АШИГЛАЛТАД ОРЛОО

Чанар стандарт баталгаажуулалтын хэлтэс болон экспортын ачилтын агуулах 1,000 м.кв талбай бүхий шинэ байранд шилжин орсноор бэлэн бүтээгдэхүүний чанарын давхар хяналтын тогтолцоо, гадаад захиалгын бүтээгдэхүүний чанарыг улам бүр сайжруулах боломжтой боллоо.

8.01

9.15

ХАМБУРГ ХОТОД САЛБАР ДЭЛГҮҮРЭЭ НЭЭЛЭЭ

Герман улсын Хамбург хотод шинэ салбар дэлгүүрээ нээж, дэлхий даяар байрлах салбар дэлгүүрийнхээ тоог нэгээр нэмлээ. Энэ нь Герман улсад нээсэн 2 дахь салбар дэлгүүр болсон юм.

10.16

11.13

ҮЙЛДВЭРИЙН ДЭЭВЭРТ ГАЛЫН ОСОЛ ГАРЛАА

Говь ХК-ийн үйлдвэрийн барилгын дээвэрт гүйцэтгэгч компани нөхөн засварын ажил гүйцэтгэж байгаад, ил гал алдаж гэнэтийн аюул тохиолдсон.

УЛСЫН ИХ ДЭЛГҮҮРИЙН САЛБАР ДЭЛГҮҮРТ ГОВЬ ОРГАНИК БРЭНДИЙН ТАСАГ ШИНЭЭР НЭЭГДЛЭЭ

Улсын их дэлгүүр дэх салбар дэлгүүрийн өргөтгөлийн ажлыг хийн Gobi Organic Cashmere брэндийн тасгийг шинээр нээв. Ингэснээр ноолуурын байгалийн үндсэн 4 өнгөөр хийгдсэн будаагүй, цайруулаагүй бүтээгдэхүүнийг хотын төвөөс худалдан авах боломжтой боллоо.

ТОКИО ХОТЫН ХАНЭДА ОЛОН УЛСЫН НИСЭХ ОНГОЦНЫ БУУДАЛ ДАХЬ ДЭЛГҮҮРЭЭ ӨРГӨТГӨЛӨӨ

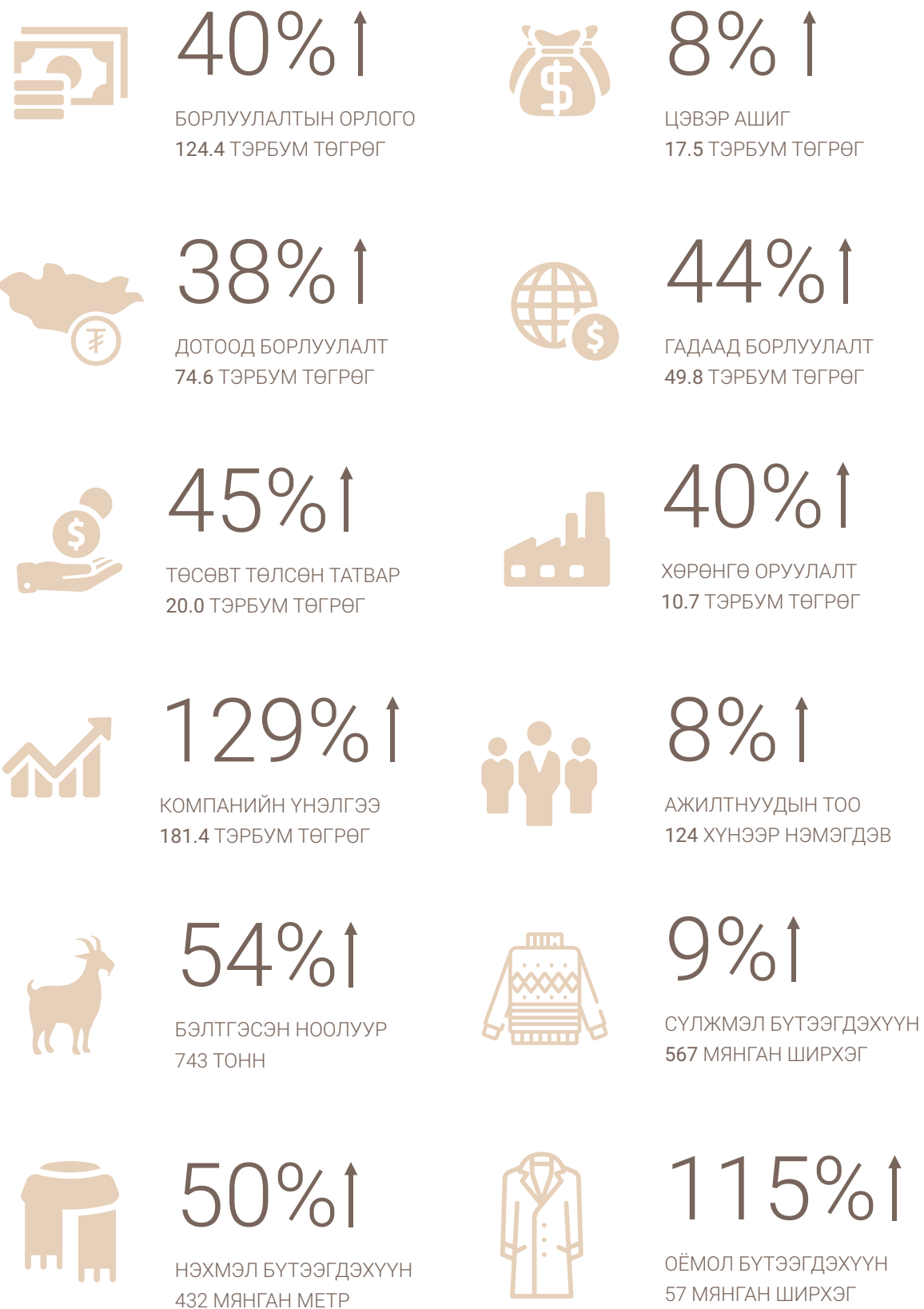
Жилд 79 сая зорчигч хүлээн авдаг олон улсын нисэх онгоцны буудал болох Ханэда дахь салбар дэлгүүрээ өргөтгөн 1-р терминалын 4-р давхарт 178 м.кв дэлгүүрийг шинээр нээлээ.

3,4-Р ХОРООЛОЛ САЛБАР ШИНЭ ӨНГӨ ТӨРХТЭЙГЭЭР ДАХИН НЭЭГДЛЭЭ

ГОВЬ брэндийн 3,4-р хороололд байрлах салбар дэлгүүр өргөтгөл, шинэчлэлтийн ажлыг хийн, шинэ дүр төрх, тав тух, өргөн сонголтын хамтаар дахин нээлтээ хийв. Мөн ноолууран бүтээгдэхүүний үнэнч хэрэглэгч, үйлчлүүлэгчиддээ зориулж хими цэвэрлэгээ арчилгааг уг салбартаа нээлээ.

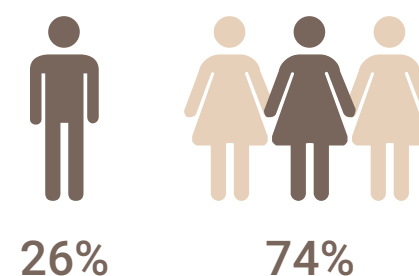
СТАТИСТИК МЭДЭЭ /2016 оны гүйцэтгэлтэй харьцуулав/

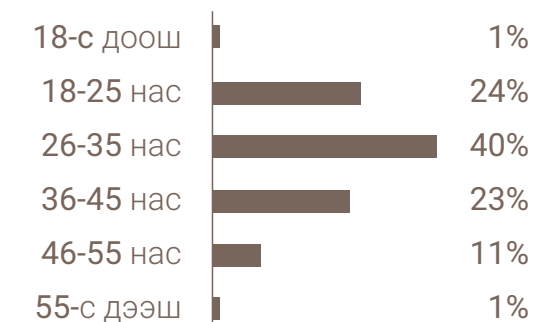
НИЙТ АЖИЛТНУУДЫН ТОО 1,729

АЖИЛТНУУДЫН ХҮЙСИЙН ХАРЬЦАА

АЖИЛТНУУДЫН НАСЖИЛТ

АЖИЛТНУУДЫН АЛБАН ТУШААЛЫН ТОО-284

БОЛОВСРОЛЫН ТҮВШИН

2017 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮН, 2018 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Хэмжих нэгж	2016 он		2017 он				2018 он		
		Гүйцэтгэл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Өмнөх оноос өсөлт		Төлөвлөгөө биелэлт %	Төлөвлөгөө	Өмнөх оноос өсөлт	
					тоо	хувь			тоо	хувь
БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО	сая.төг	88,674	110,000	124,425	35,751	40%	113%	150,445	26,020	21%
Дотоод борлуулалт	сая.төг	54,138	67,100	74,564	20,426	38%	111%	96,545	21,981	29%
Гадаад борлуулалт	сая.төг	34,535	42,900	49,861	15,326	44%	116%	53,900	4,039	8%
Экспорт	мян.USD	15,926	18,000	20,424	4,498	28%	113%	22,000	1,576	8%
БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ӨРТӨГ	сая.төг	52,455	68,145	73,881	21,426	41%	108%	93,728	19,847	27%
НИЙТ АШИГ	сая.төг	36,219	41,855	50,544	14,325	40%	121%	56,717	56,716	12%
Үйл ажиллагааны зардал	сая.төг	15,085	18,143	27,102	12,017	80%	149%	32,176	5,074	19%
Татварын өмнөх ашиг	сая.төг	21,135	23,712	23,442	2,308	11%	99%	24,542	1,100	5%
ЦЭВЭР АШИГ	сая.төг	16,139	17,998	17,503	1,364	8%	97%	18,856	1,353	8%
Нийт үйл ажиллагааны зардал	сая.төг	67,539	86,288	100,983	33,444	50%	117%	125,904	24,921	25%
Орлогын 1 төгрөгт ногдох зардал	төгрөг	0.76	0.78	0.81	0.05	7%	103%	0.84	0.03	3%
ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ										
Сүлжмэл	мян.шир	522	540	567	45	9%	105%	800	233	41%
Нэхмэл	мян.метр	288	426	432	144	50%	101%	480	48	11%
Оёмол	мян.шир	26	61	57	31	115%	93%	73	16	29%
Үүнээс: Пальто	мян.шир	20	60	41	21	105%	68%	69	28	69%
Ээрмэл	тонн	286	410	352	66	23%	86%	407	55	16%
ТҮҮХИЙ ЭД БЭЛТГЭЛ										
Ноолуур	тонн	484	800	743	259	54%	93%	850	107	14%
Ноолуурын дундаж үнэ	мян.төг	71	68	81	10	14%	119%	90	9	11%
Түүхий эд бэлтгэлийн өртөг	сая.төг	34,488	54,600	60,340	25,852	75%	111%	76,500	16,160	27%
АЖИЛТНУУДЫН ТОО	хүн	1,605	1,778	1,729	124	8%	97%	1,956	227	13%
Нэг ажилтанд ногдох орлого	мян.төг	55,248	61,868	71,964	16,715	30%	116%	76,915	4,951	7%
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	сая.төг	7,611	10,250	10,657	3,046	40%	104%	17,005	6,348	60%

2018 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

1

100% ноолууран пальтоны борлуулалтаар дэлхийд №1 болно.

2

Дэлхийн зах зээлд өрсөлдөхүйц загвар, чанар, технологийн шаардлага хангасан ноолууран пиджак хийх технологи, ноу-хау-г сурч эзэмшинэ.

3

850 тонн түүхий эд бэлтгэнэ.

4

Төв аймгийн төвд шинээр анхан шатны цогц үйлдвэрийг барих, анхан шатны үйлдвэрлэлийг дэс дараатайгаар Төв аймаг руу шилжүүлэх ажлын бэлтгэлийг хангана.

5

Мөлхөө ээрэх машинаар сүлжмэлийн утас үйлдвэрлэх шинэ ээрмэлийн үйлдвэрийг ашиглалтад оруулж, ээрмэл утасны үйлдвэрлэлийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлж, утасны чанарыг сайжруулна.

6

Нэхмэлийн гүйцэтгэн боловсруулах технологийг эзэмшихээр ажилчдаа 3-9 сарын хооронд Япон улсад явуулж сургана. Драпны боловсруулалт хийхэд шаардлагатай тоног төхөөрөмжүүдийг судалж шат дараалан үйлдвэрт нэвтрүүлэх ажлыг хийнэ.

7

Гадаад дахь нэрийн болон гэрээт дэлгүүрүүдийн үйл ажиллагааг сайжруулж, борлуулалтыг нэмэгдүүлэхэд анхаарч ажиллана.

8

Засгийн газрын ордны дэргэд баригдах UB Galleria дэлгүүрийг 2018 оны 7 сараас ашиглалтад оруулж Улаанбаатар хотын жишиг үйлчилгээний стандарт бүхий дэлгүүрүүдээр хэрэглэгчдэд үйлчилнэ.

9

Бүтээгдэхүүний загварын тоог хамгийн оновчтой хэмжээнд хүртэл бууруулж, өөрийн брэндийн коллекцыг хөгжүүлнэ.

10

Салбарын тогтвортой хөгжлийг хангахад холбогдох Яам, холбоо болон олон улсын байгууллага, төслүүдтэй бүх талаар нээлттэй хамтран ажиллана.

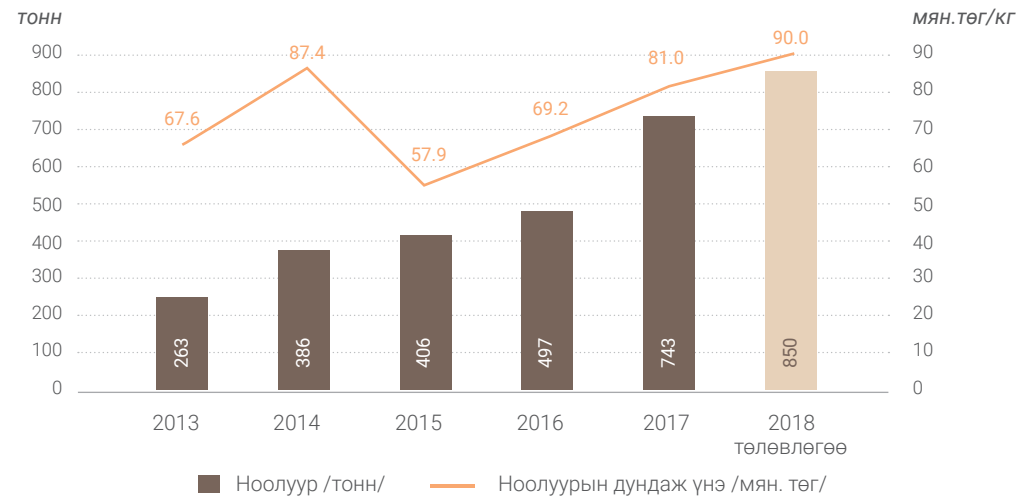
11

Онцлох бүтээгдэхүүнээр дараах бүтээгдэхүүнүүдийг сонгож, загвар дизайн чанарыг өндөр түвшинд хүргэнэ.

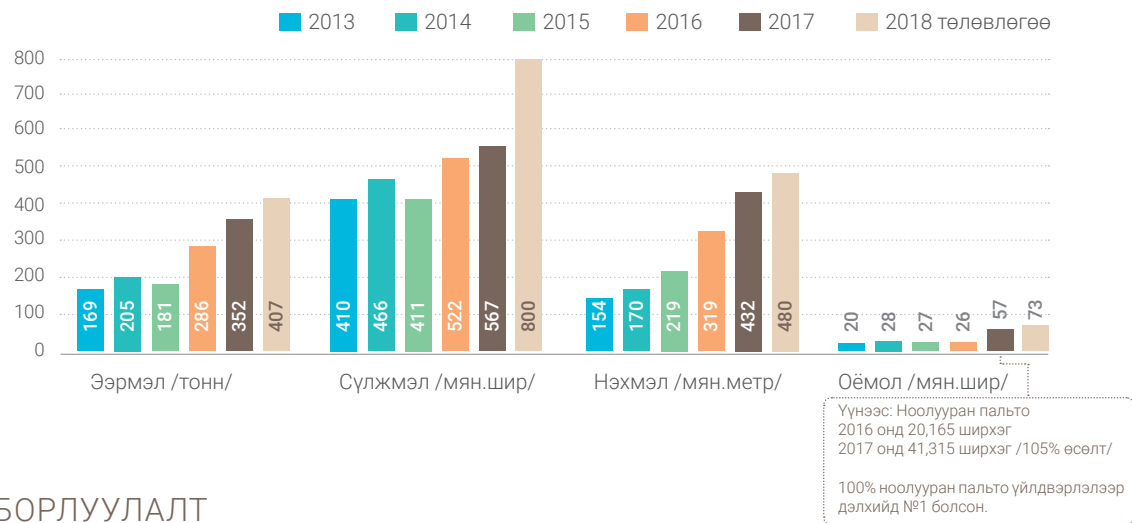
1.Пальто, пиджак
2.Нимгэн сүлжмэл
3.Энгийн сүлжмэл

4. Ороолт, шааль
5. Хөнжил
6.Оймс

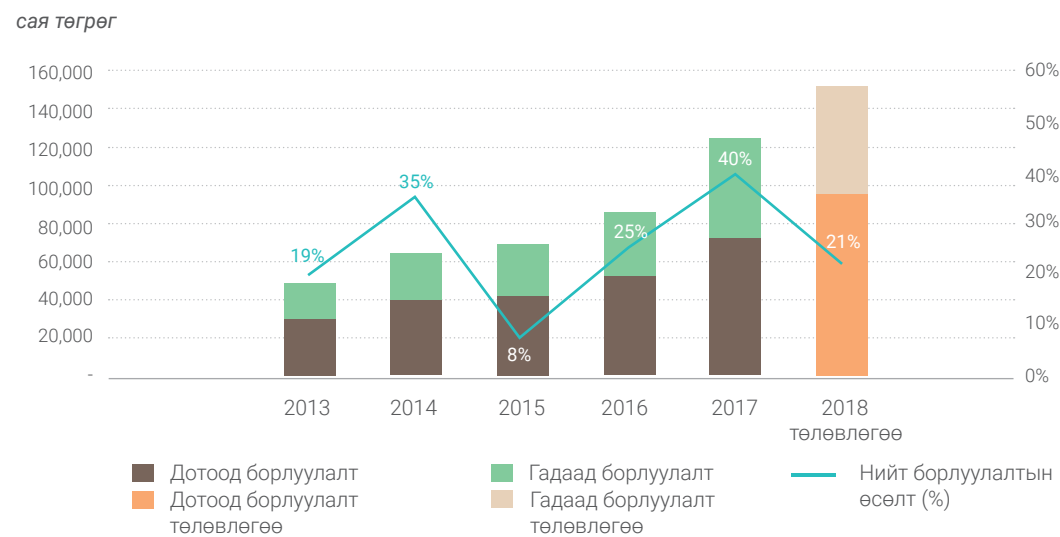
ТҮҮХИЙ ЭД БЭЛТГЭЛ

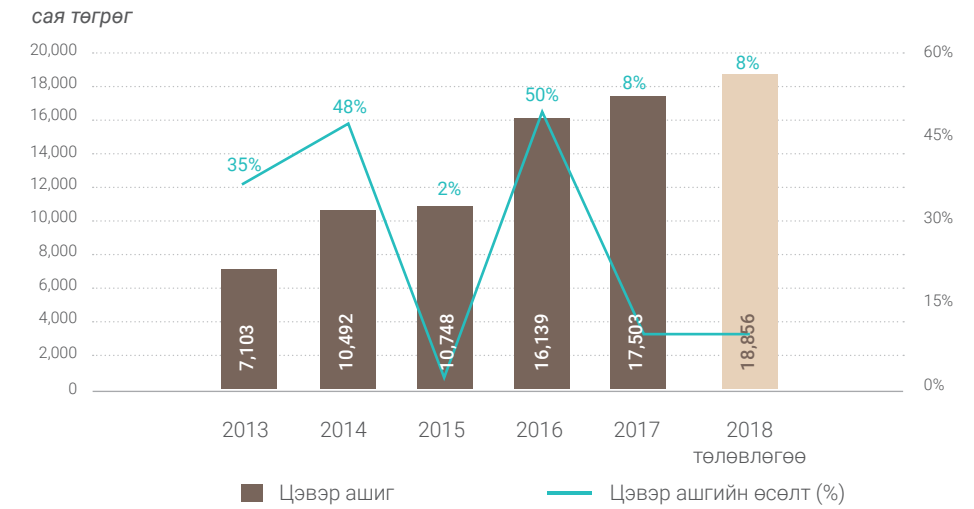
БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ

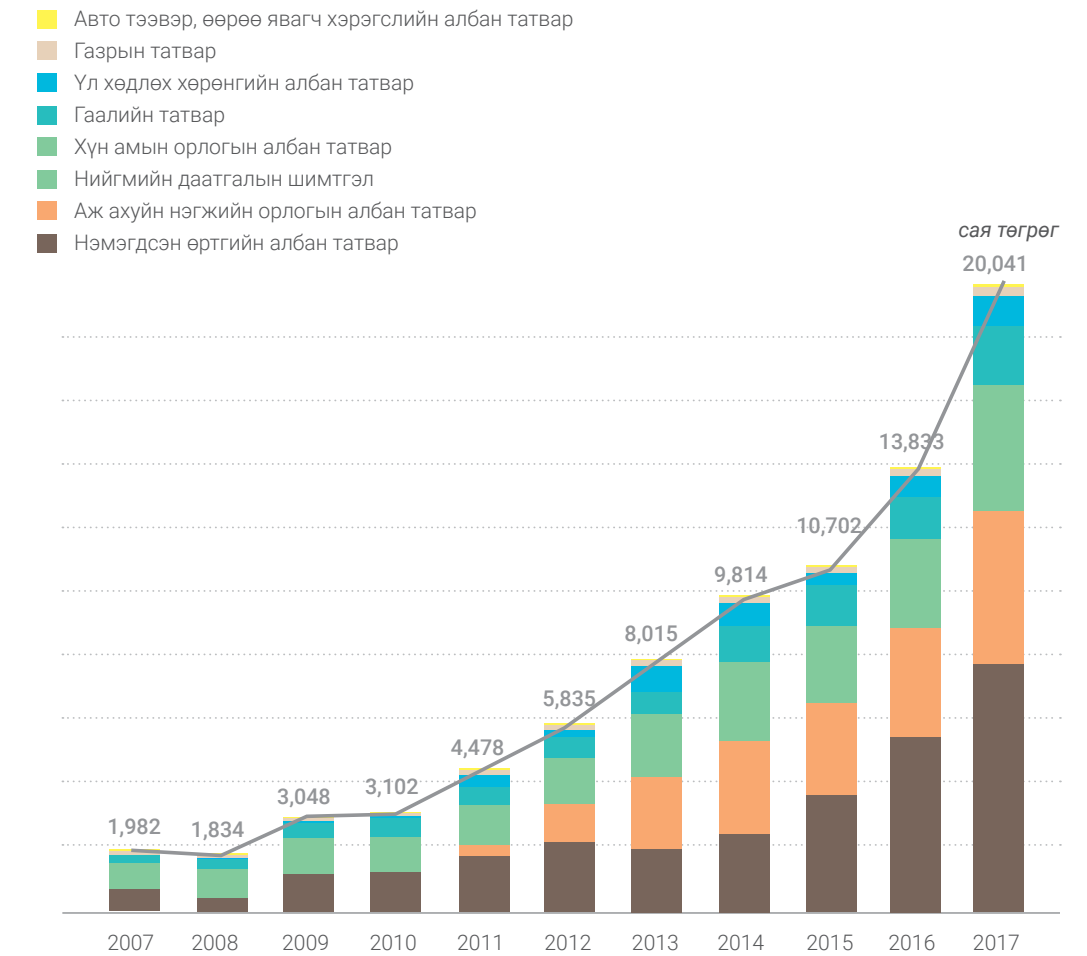
БОРЛУУЛАЛТ

ЦЭВЭР АШИГ

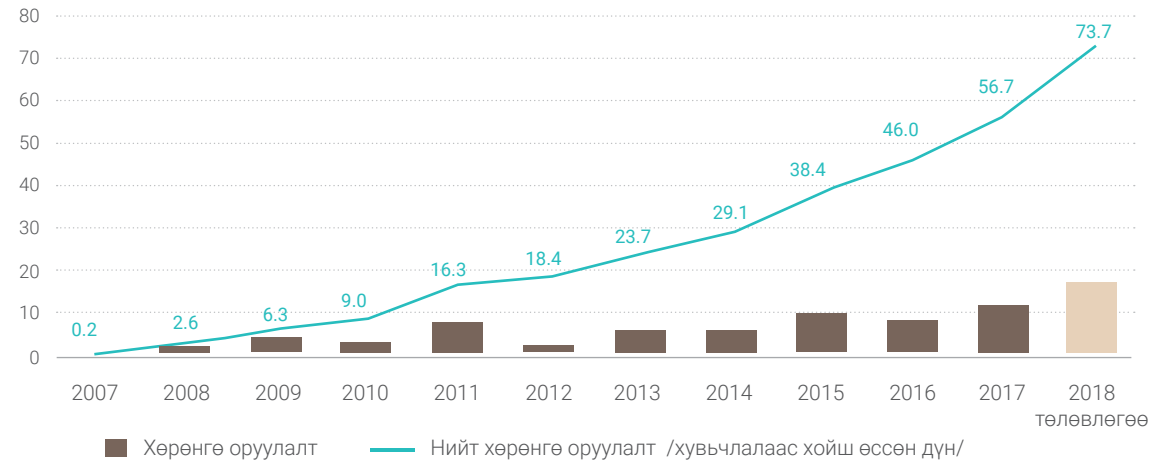

ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛСЭН ТАТВАР ХУРААМЖ

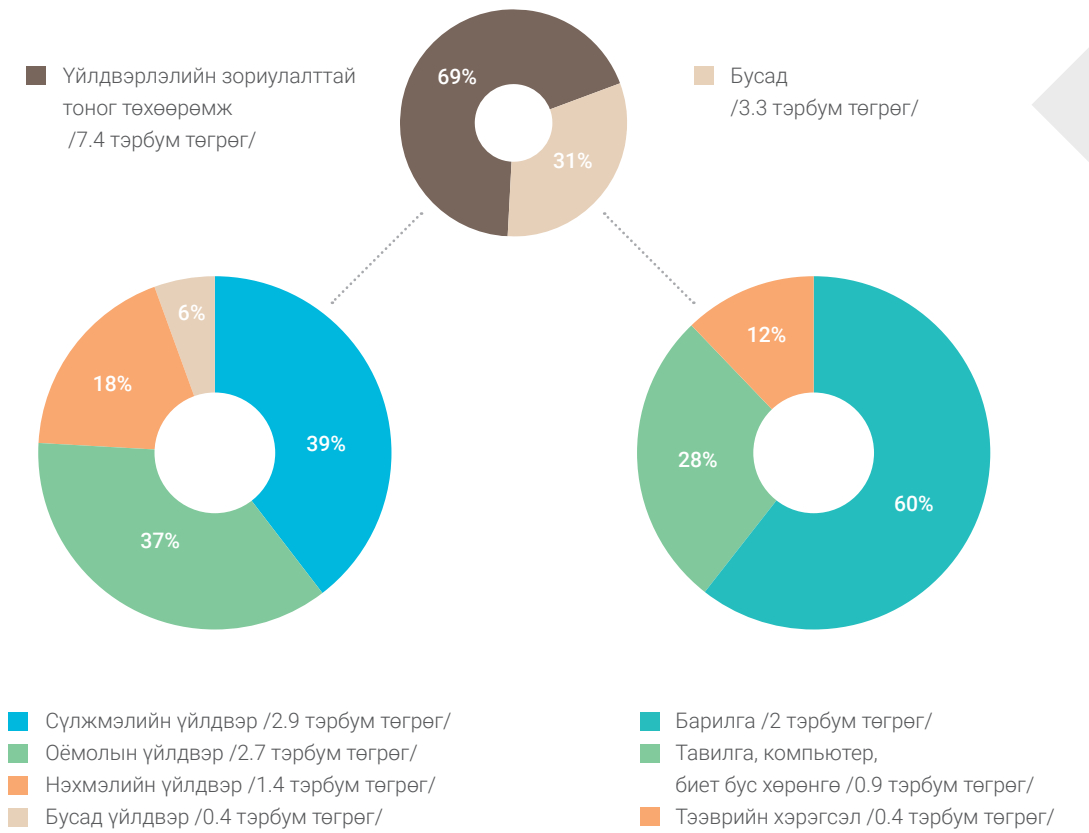

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

тэрбум төгрөг

2007 оны хувьчлалаас хойш өссөн дүнгээрээ нийт 56.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийсэн. Үүнээс 2017 онд 10.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийсний 7.4 тэрбум төгрөг буюу 69%-ийг үйлдвэрлэлийн зориулалттай тоног төхөөрөмж, 3.3 тэрбум төгрөг буюу 31%-ийг барилгын өргөтгөл, шинэчлэлт болон бусад хөрөнгө оруулалтад зориулсан байна.

ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНДАА НЭВТРҮҮЛСЭН ШИНЭ ТЕХНОЛОГИ, ХӨГЖҮҮЛЭЛТ

АНХАН ШАТНЫ ҮЙЛДВЭР

Самнах дамжлага дээр Хятадын шинэ загварын самнах машиныг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлж туршсан. Энэхүү машин нь өмнөх самнах машинаас 4 дахин бага эрчим хүч зарцуулж, 2 дахин бага зай талбай эзэлдэг бөгөөд хаг ихтэй ноолуурыг самнахад хаг хогт хольцын хэмжээ багасан, бэлэн бүтээгдэхүүн дээр илрэх үл тохирлын хэмжээг бууруулах үр дүнтэй байна. Иймд 2018 онд үргэлжлүүлэн дараагийн машинуудыг авахаар төлөвлөсөн.

ЭЭРМЭЛИЙН ҮЙЛДВЭР

Будах дамжлагын Hisaka 50, 100 кг будах машинуудыг шинээр сольсон. Үүний үр дүнд ноолуурын ширхэгийг гэмтээлгүй өнгийг зөв гаргах, будалтын чанарыг сайжруулахаас гадна үйлдвэрлэлийн бүтээмжийг нэмэгдүүлэх боломжтой болсон.

Ээрэх дамжлага дээр мөлхөө ээрэх технологийг үйлдвэрт туршиж судалсан. Энэхүү технологи нь утасны даацыг сайжруулахаас гадна пиллинг /бөөсрөлт/ үүсгэхгүй байх давуу талтай технологи юм.

НЭХМЭЛИЙН ҮЙЛДВЭР

Нэхмэлийн анхан шатны үйлдвэр Жаккард Дорнер нэхэх машиныг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлж эхэлсэн. Үүний үр дүнд хүчин чадал 17%, үйлдвэрлэлт 58% өссөн. Мөн жин хөнгөрүүлсэн хөвөн суурьтай жаккард хээтэй хөнжил, нягт өндөртэй нэхмэл жаккард хээтэй алчуур зэрэг шинэ бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэх боломжтой болсон.

СҮЛЖМЭЛИЙН ҮЙЛДВЭР

LONATI оймс сүлжих машин суурилуулснаар оймсоо өөрсдөө үйлдвэрлэдэг болсон.

Сүлжмэлийн 3-р албанд нарийн гейчийн сүлжих машин нэмж суурилуулснаар нимгэн сүлжмэл бүтээгдэхүүний загвар дизайн, чанарыг сайжруулах боломжтой болсон.

STOLL компанийн компьютер сүлжих машин суурилуулснаар шинэ төрлийн сүлжээсээр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх боломжтой болсон.

ОЁМОЛЫН ҮЙЛДВЭР

Гар оёдлын шат дамжлагууд болох ирмэг, товч оёх, 2 талт пальто оёх зэрэг үйлдлүүдийг автомат машинаар хийдэг болсон. Үүний үр дүнд бүтээгдэхүүний чанар сайжирч, бүтээмж 57% нэмэгдсэн.

Мөн оёмолын загварын хувьд суурь үлгэрийг гараар хийдэг байсан бол програмд оруулах ажлын судалгаа туршилт хийгдсэн. 2018 оноос үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэхээр төлөвлөж байна.

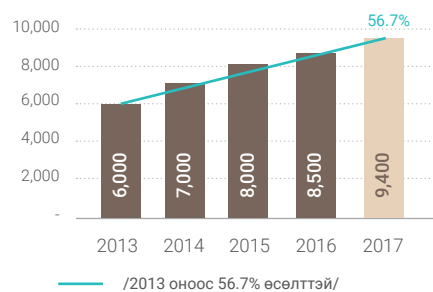
БИДНИЙ
ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

НООЛУУРЫН САЛБАР

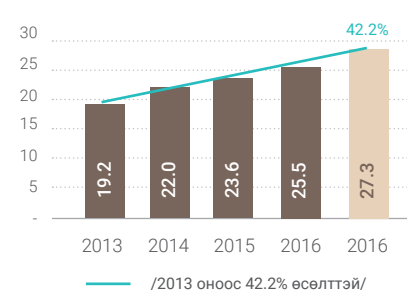
САЛБАРЫН НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ

Монгол улсын хувьд дэлхийн түүхий ноолуурын 45%-ийг хангадаг бөгөөд 2017 онд 9,400 тонн ноолуур бэлтгэсэн нь өмнөх оноос 10% өсөлттэй байлаа. Харин ямааны тоо толгойн хувьд 2017 онд 27.3 сая тоо толгой ямаан сүрэг тоологдсон нь өмнөх оноос 6.9% өссөн үзүүлэлттэй байлаа.

Сүүлийн 5 жилийн ноолуур бэлтгэл /тонн/

Ямааны тоо толгой /сая тоо толгой/

Ноолуурын үйлдвэрлэлийг тогтвортой хөгжүүлэх нь манай улсын эдийн засагт эерэг нөлөө үзүүлэх боловч, эрхзүй, эдийн засгийн хүндрэлээс шалтгаалан түүхий эдийн бэлтгэлийн улирал буюу жил бүрийн 3, 4 дүгээр сард эцсийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрүүд түүхий эдээ худалдан авах эргэлтийн хөрөнгийн дутагдалд орж байгаагаас шалтгаалан, гадаадын худалдаа эрхлэгчид их хэмжээний бэлэн мөнгөтэй ирж, сайн чанарын түүхий эдийг бэлэн мөнгөөр худалдан авч, орлогын албан татвар бага төлж, экспортын татваргүйгээр түүхий эдийн 80 гаруй хувийг ямар ч өртөг шингээлгүй угаасан байдлаар экспортод гаргаж байна.

Үүнээс шалтгаалж дотоодын эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч үйлдвэрүүд түүхий эдийн хомстолд орж, суурилагдсан хүчин чадлынхаа дөнгөж 40-60 хувийг ашиглаж байгаа нь ажилтны цалин хөлсөнд нөлөөлж, улмаар ноолуурын салбарын мэргэжлийг сонирхогчдын тоо цөөрөх хандлагатай болж байгаа зэрэг тулгамдсан асуудлууд байдаг.

САЛБАРЫГ ДЭМЖИХ ХҮРЭЭНД ХИЙГДЭХ АЖЛУУД

Ноолуурын салбарыг Монгол улсын засгийн газраас тэргүүлэх ач холбогдол бүхий салбарт тооцон дэмжих зорилгоор Хөнгөн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх хөтөлбөрт тусгагдсан хэд хэдэн ажлуудыг 2018 оноос хэрэгжүүлж эхлэхээр төлөвлөсөн. Үүний томоохон илрэл нь Монгол улсын стратегийн түүхий эд болох ноолуурын салбарын хууль эрх зүй, хөрөнгө оруулалтын орчныг сайжруулах, түүхий эд бэлтгэлийн тогтолцоог сайжруулах, нөөцийн ашиглалтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор үйлдвэрүүдийн суурилагдсан хүчин чадал болон ашиглалтыг нэмэгдүүлэх, технологийн шинэчлэл хийх, үйлдвэрлэлийн эргэлтийн хөрөнгийг шийдвэрлэх, гадаад зах зээлд эзлэх хувь хэмжээг нэмэгдүүлэх зорилгоор Монгол улсын засгийн газраас “Ноолуур” хөтөлбөрийг боловсруулан, батлуулах шатандаа ороод байна.

Дэлхийн түүхий ноолуурын хэрэгцээний 45%-ийг Монгол Улс хангаж байна.

“Ноолуур” хөтөлбөр нь Монгол улсын ноолууран бүтээгдэхүүний өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэн боловсруулалтын төвшинг 60 хувьд хүргэж, байгаль орчинд ээлтэй эцсийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, экспортыг нэмэгдүүлэх үндсэн зорилготой бөгөөд энэхүү хөтөлбөр хэрэгжиж эхэлснээр:

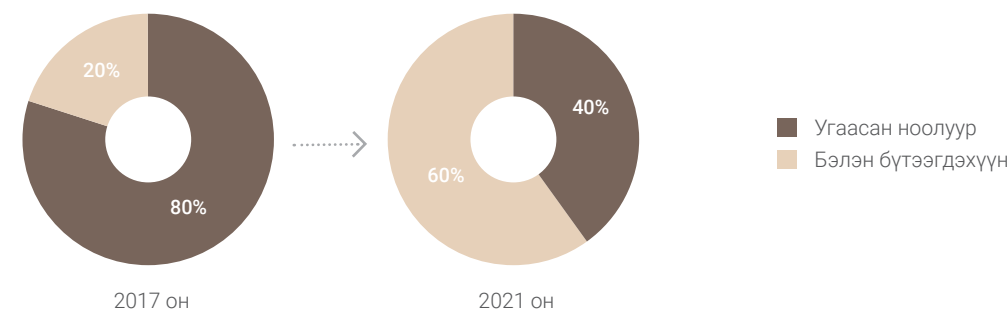
- Эцсийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, экспортыг нэмэгдүүлэхэд шаардлагатай эрх зүй, хөрөнгө оруулалт, татварын таатай, тогтвортой орчинг бүрдүүлэх;
- Ямааны үүлдэр угсаа, ноолуурын чанарыг сайжруулах;
- Ноолуурын боловсруулалтын төвшнийг үе шаттай ахиулж, эцсийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, экспортыг нэмэгдүүлэх;
- Байгальд ээлтэй дэвшилтэт техник, технологийг нэвтрүүлж, зорилтот зах зээлд чиглэсэн өрсөлдөх чадвартай, байгаль орчинд ээлтэй бүтээгдэхүүнийг бий болгох, хөгжүүлэх;
- Салбарын хүний нөөцийг эрэлт, шаардлагад тулгуурлан бэлтгэх, мэргэшүүлэх, замаар бүтээмжийг нэмэгдүүлэх боломжтой болох юм.

САЛБАРЫН ИРЭЭДҮЙ

“Ноолуур” хөтөлбөр хэрэгжиж эхэлснээр 2021 он гэхэд ноолуурын салбарт дараах эерэг үр дүн гарах боломжтой.

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2017	2021	Өсөлт %/	
				тоо	хувь
Угаасан ноолуур /Дотоодын үйлдвэрийн зориулалтаар/	тонн	1,170	3,950	2,780	238%
Угаасан ноолуур /Экспортын зориулалтаар/	тонн	5,410	2,630	-2,780	-51.4%
Ээрмэл бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт	тонн	450	2,000	1,550	344%
Сүлжмэл бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт	мян.шир	916	2,200	1,284	140%
Нэхмэл бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт	мян.метр	500	1,500	1,000	200%
Эцсийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт	тэрбум төгрөг	203	1,000	797	392%
Эцсийн бүтээгдэхүүний экспорт	тэрбум төгрөг	79	398	319	400%
Ажлын байр /Байнгын/	хүн	5,582	9,110	3,528	63%

Экспортын бүтэц

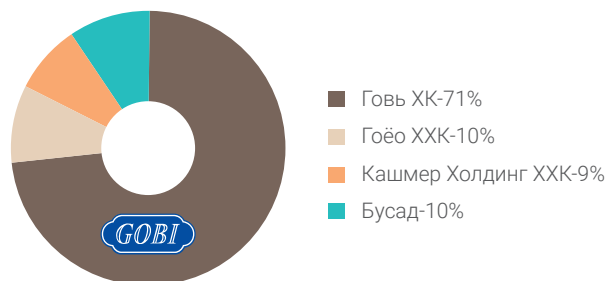

ДОТООД ЗАХ ЗЭЭЛ

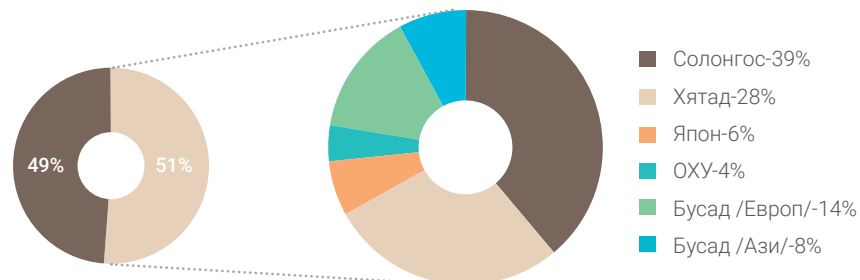
↑ **38%**

2017 онд дотоод борлуулалт 74.6 тэрбум төгрөг буюу өмнөх оноос 38% өсөлттэй байсан.

Дотоод зах зээлд эзлэх хувь

■ Гадаад худалдан авагч
■ Дотоод худалдан авагч

Дотоод борлуулалтыг мөнгөн дүнгээр нь аваад үзвэл 49%-ыг монгол худалдан авагчид, харин 51%-ыг гадаад худалдан авагчид буюу жуулчдын худалдан авалт эзэлж байна. Говь ХК-иас худалдан авалт хийсэн жуулчдын 67%-ыг Солонгос болон Хятад улсын жуулчид эзэлж байна.

↑ **17%**

МОНГОЛ УЛСАД ИРСЭН
НИЙТ ЖУУЛЧИД
471 мянган хүн

↑ **35%**

ГОВЬ БРЭНДИЙН ДЭЛГҮҮРЭЭР
ҮЙЛЧЛҮҮЛСЭН ЖУУЛЧИД
82 мянган хүн

↑ **45%**

ЖУУЛЧДЫН ХУДАЛДАН
АВАЛТЫН ДҮН
38 тэрбум төгрөг

2017 онд Монгол улсад зочилсон нийт жуулчдын тоо өмнөх оноос 17% өсч 471 мянгад хүрсэн бөгөөд Говь ХК-иас бүтээгдэхүүн худалдан авсан гадаад жуулчдын тоо 35% өссөн. Түүнийг дагаад жуулчдын худалдан авалтын дүн 45% өссөн үзүүлэлттэй байна. Энэ нь гадаадаас Монгол улсад ирж буй жуулчдын тоо компанийн борлуулалтад шууд нөлөөлдөг гэдгийг илэрхий харуулж байна. Цаашид аялал жуулчлалын салбарын хөгжил, өсөлт нь Говь ХК төдийгүй дотоодын ноолууран бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгчдэд борлуулалтаа өсгөхөд маш том түлхэц болно. Говь ХК-ийн хувьд ч гэсэн энэхүү боломжийг ашиглан жуулчдыг татах арга тактикийг борлуулалтын стратегидаа суулган ажиллаж байна.

ШИНЭЧИЛСЭН, ӨРГӨТГӨСӨН ДЭЛГҮҮРҮҮД

Улсын их дэлгүүр салбар
Органик тасаг

Үйлдвэрийн дэргэдэх Төв дэлгүүр
Гэр ахуйн тасаг

3, 4-р хороолол салбар

2017 оны 7 сараас эхлэн Шангри-Ла Молл дахь YAMA брэндийн салбар дэлгүүрт ГОВЬ брэндийг давхар борлуулж эхэлснээр Шангри-Ла Молл салбар дэлгүүрийн сарын дундаж борлуулалт 2 дахин өссөн.

YAMA брэндийн бүтээгдэхүүнийг зөвхөн Шангри-Ла Молл салбарт борлуулдаг байсныг бусад салбар дэлгүүрүүдээр борлуулдаг болсноор YAMA брэнд хэрэглэгчиддээ илүү ойртон, сарын дундаж борлуулалт нь 6 дахин нэмэгдсэн.

2017 ОНЫ ДЭЭД АМЖИЛТ

1 өдөрт **586.3** сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн /8 сарын 26/

1 өдөрт **249** ширхэг пальто борлуулсан /9 сарын 17/

BLACK FRIDAY
Black friday хямдралаар 3 өдөрт **1.4** тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн /11 сарын 24-26/

2018 ОНД БИД

ГОВЬ брэндийн салбар дэлгүүрүүдийн нийт ажилтнууд үйлчилгээ, мэдлэг чадвар, оновчтой багийн ажиллагаагаараа Монгол улсад тэргүүлэх, үлгэр жишээ болох зорилт тавин ажиллаж байна.

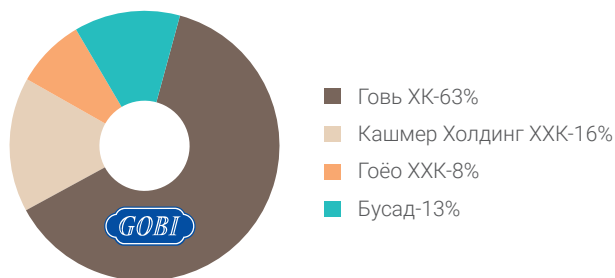
Засгийн газрын ордны дэргэд баригдах UB Galleria барилгын 1 болон 2 дугаар давхарт 1,745 м.кв бүхий дэлгүүрийг 2018 оны 7 сард нээхээр төлөвлөн ажиллаж байгаа бөгөөд хотын тансаг зэрэглэлийн бүсэд борлуулалтын сувгаа тэлэн, Улаанбаатар хотын жишиг үйлчилгээний стандарт бүхий дэлгүүрээр хэрэглэгчиддээ үйлчилнэ.

ГАДААД ЗАХ ЗЭЭЛ

↑ 44%

2017 онд гадаад борлуулалт 49.8 тэрбум төгрөг буюу өмнөх оноос 44% өсөлттэй байсан.

Гадаад борлуулалтад эзлэх хувь

ШИНЭЭР НЭЭГДСЭН ДЭЛГҮҮРҮҮД

Бид дэлхийн 35 орны 150 орчим харилцагч нарт бүтээгдэхүүнээ нийлүүлж байна. 2017 оны сүүлийн байдлаар 13 орны 34 хотод 50 франчайз дэлгүүр, 5 салбар дэлгүүртэй байна.

2022 он гэхэд гадаад дахь дэлгүүрийн тоог 100-д хүргэж 80 франчайз дэлгүүр, 20 салбар дэлгүүртэй болохоор зорин ажиллаж байна.

ОНЛАЙН ХУДАЛДАА

Бид 2 сараас эхлэн гадаад зах зээл рүү чиглэн интернет худалдааг эхлүүлж Таобао, Amazon сайтууд дээр бүтээгдэхүүнээ байршуулан борлуулж эхэлсэн. Түүнээс гадна www.gobicashmere.com гэсэн онлайн худалдааны сайттай болсноор дэлхийн өнцөг булан бүрт ГОВЬ брэндийн бүтээгдэхүүнийг түргэн шуурхай борлуулах боломжтой болсон.

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН БҮТЭЭМЖИЙГ НЭМЭГДҮҮЛЭХЭД ЧИГЛЭСЭН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА /BERLIN EVENT/

10 сарын 18-аас 23-ны өдрүүдэд гадаад харилцагчиддаа зориулан ХБНГУ-ын Берлин хот дахь салбар дэлгүүртээ ГОВЬ болон YAMA брэндийн 2018 оны хавар/зуны шинэ коллекцийн танилцуулга хийх, захиалга авах онцгой арга хэмжээг анх удаа зохион байгуулсан. Ийнхүү гадаад харилцагч нараасаа захиалгыг нэгдсэн журмаар авснаар үйлдвэрлэл болон борлуулалтын төлөвлөгөөгөө урьдчилан боловсруулан, бүтээмжээ нэмэгдүүлэн ажиллах боломжтой болох юм.

СОНИРХОЛТОЙ БАРИМТУУД

БНСУ-ийн CJO home shopping-оор ГОВЬ брэндийн бүтээгдэхүүнүүд амжилттай борлуулагдав.

6,000 ширхэг Саатай сүлжмэл цамц 50 минутад зарагдав. /9 сарын 27/

800 ширхэг Ноолууран пальто 7 минутад зарагдав. /9 сарын 27/

1,000 ширхэг Ноолууран пальто 23 минутад зарагдав. /10 сарын 14/

2018 ОНД БИД

“COAT Customizing” шинэ үйлчилгээг нэвтрүүлэхээр төлөвлөж байна.

Ингэснээр хэрэглэгч хүссэн загвар, материалаараа өөрийн онцлогт тохирсон 100% ноолууран пальтог Говь ХК-ийн салбар болон франчайз дэлгүүрээр захиалан авах боломжтой болно.

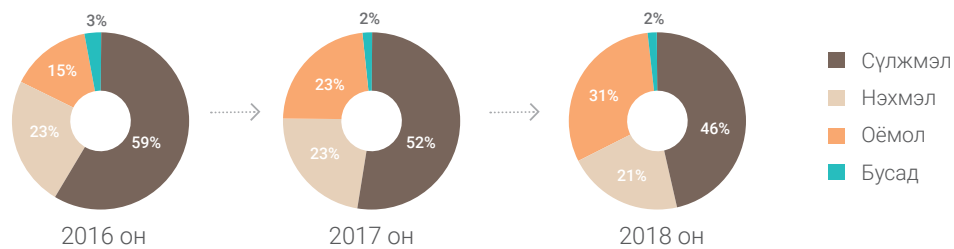

БҮТЭЭГДЭХҮҮН

Манай компанийн Бүтээгдэхүүн хөгжүүлэлтийн газрын мэргэшсэн чадварлаг хамт олон хэрэглэгч, үйлчлүүлэгчиддээ дээд зэргийн чанартай бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг хүргэхэд авьяас чадвараа дайчлан ажилладаг бөгөөд 2017 онд 13 коллекцийн загварыг хийсэн.

Бид цаашид гадаад харилцагчдын эх загварын тоо ширхгийг бууруулан, гадаад харилцагч нарт ГОВЬ брэндийн загварын бүтээгдэхүүнийг илүүтэй санал болгон, захиалгыг өсгөх төлөвлөгөөтэй байгаа бөгөөд ингэснээр үйлдвэрийн ачааллыг багасгах, бүтээмжийг нэмэгдүүлэх үр нөлөөтэй.

БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ НЭР ТӨРӨЛ

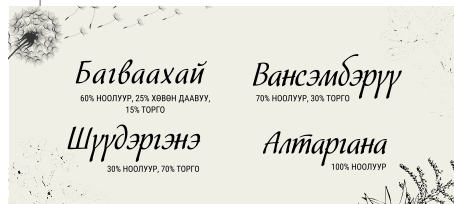
Бүтээгдэхүүний борлуулалтыг нэр төрлөөр нь задлаад үзвэл цаашид борлуулалтад эзлэх оёмол бүтээгдэхүүний хувь хэмжээг нэмэгдүүлж, харин сүлжмэл бүтээгдэхүүний эзлэх хувийг бууруулахаар төлөвлөж байна. Үүнтэй уялдаад ноолууран пальто болон пиджакны загвар дизайн, технологийн хөгжүүлэлт дээр онцгойлон анхаарч, дэлхийн зах зээлд өрсөлдөхүйц загвар, чанар бүхий бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэхээр ажиллаж байна.

БҮТЭЭГДЭХҮҮН ХӨГЖҮҮЛЭЛТ, ТЕХНОЛОГИЙН ДЭВШИЛ

Унгар улсын "Титэм" компанитай хамтран дэлхийд өрсөлдөхүйц загвар, чанар технологийн шаардлага хангасан ноолууран пиджак хийх технологийн ноу-хау-г сурч эзэмшин, пиджакны чанарыг сайжруулан, загвар дизайныг хөгжүүлнэ.

Ноолууран пальтоны размерыг хослуулж эсгэдэг болсноор, материалын ашиглалтыг 10% нэмэгдүүлсэн. Мөн эсгүүрээс гарсан өөдөс болон татлагын үлдэгдэл материалаар хүүхдийн пальто, жижиг цүнх зэрэг бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэн худалдаанд гаргасан нь хэрэглэгчдийн таашаалд ихээр нийцсэн бөгөөд материалыг үр ашигтай, хаягдал багатайгаар ашиглах боломжтой болсон.

Утасны холионы онцлог тус бүрд нь зориулан Монгол оронд ургадаг эмийн ургамлын нэрээр нэрлэн, шинэ нэршилтэй болгосон.

Гадаад зах зээл нэмэгдсэнтэй холбоотойгоор оёмол, сүлжмэл бүтээгдэхүүний загварыг ази, европ хэмжээгээр хийж өмсгөл суултыг сайжруулахаар ажиллаж байна.

ШИНЭ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

100% ноолууран болон торгоны хольцтой эрэгтэй, эмэгтэй пиджак

Жаккард хээтэй нэхмэл жин хөнгөрүүлсэн 2 талт хээтэй болон цулгай хөнжил

Том размерийн эрэгтэй, эмэгтэй загварын пальто
Рост урттай пальто

Цоо шинэ холио буюу 60% ноолуур, 25% хөвөн даавуу, 15% торгоны хольцтой утсаар сүлжсэн "Багваахай" коллекцийн шинэ бүтээгдэхүүнүүд

Зуны улиралд ч хэрэглэх боломжтой 50x50см болон 115x115см хэмжээтэй жин хөнгөрүүлсэн нимгэн шааль

Эрэгтэй 2 талт пальто

3 өнгөний судалтай болон хатгамалтай пальто

2 талт давхар нэхээстэй шааль

Sequin-тэй малгай

Өвлийн улиралд ч ноолууран пальтоогоор гангарах боломжийг олгосон дотортой пальто

БРЭНДҮҮД

MONGOLIAN CASHMERE

Дэлхийд танигдсан монгол брэнд
GOBI MONGOLIAN CASHMERE брэнд

GOBI ORGANIC
MONGOLIAN CASHMERE

Ноолуурын байгалийн үндсэн 4 өнгө болох
цайвар, цайвар шаргал, хөх саарал, бор өнгүүдийг
ашигласан, будаагүй, цайруулаагүй
GOBI ORGANIC CASHMERE брэнд

Илүү загварлаг, илүү тансаг зэрэглэлийн YAMA брэнд

Монголоор “Ямаа” буюу тансаг, дулаан ноолуурыг бий болгодог
таван хошуу малын нэгээр нэрлэсэн бол японоор Yama гэх үг
нь “Уулын оргил” гэсэн утгатай. Дэлхийн зах зээлд хэдийнээ
танигдсан GOBI брэнд тансаг зэрэглэлийн ноолууран
бүтээгдэхүүний зах зээлд хүч үзэхийг билэгдэн ийнхүү нэрлэсэн.

GOBI KIDS

Хүүхдийн хөдөлгөөнд саадгүй, хөнгөн, зөөлөн,
загварлаг GOBI KIDS хүүхдийн брэнд

КОЛЛЕКЦИУД

ЦАГААН САР 2017

GOBI KIDS 2017

YAMA ХАВАР/ЗУН 2017

НААДАМ 2017

GOBI ХАВАР/ЗУН 2017

3D ШААЛЬ 2017

GOBI НАМАР/ӨВӨЛ 2017-18

YAMA НАМАР/ӨВӨЛ 2017-18

БИДНИЙ ХАРИЛЦАГЧИД

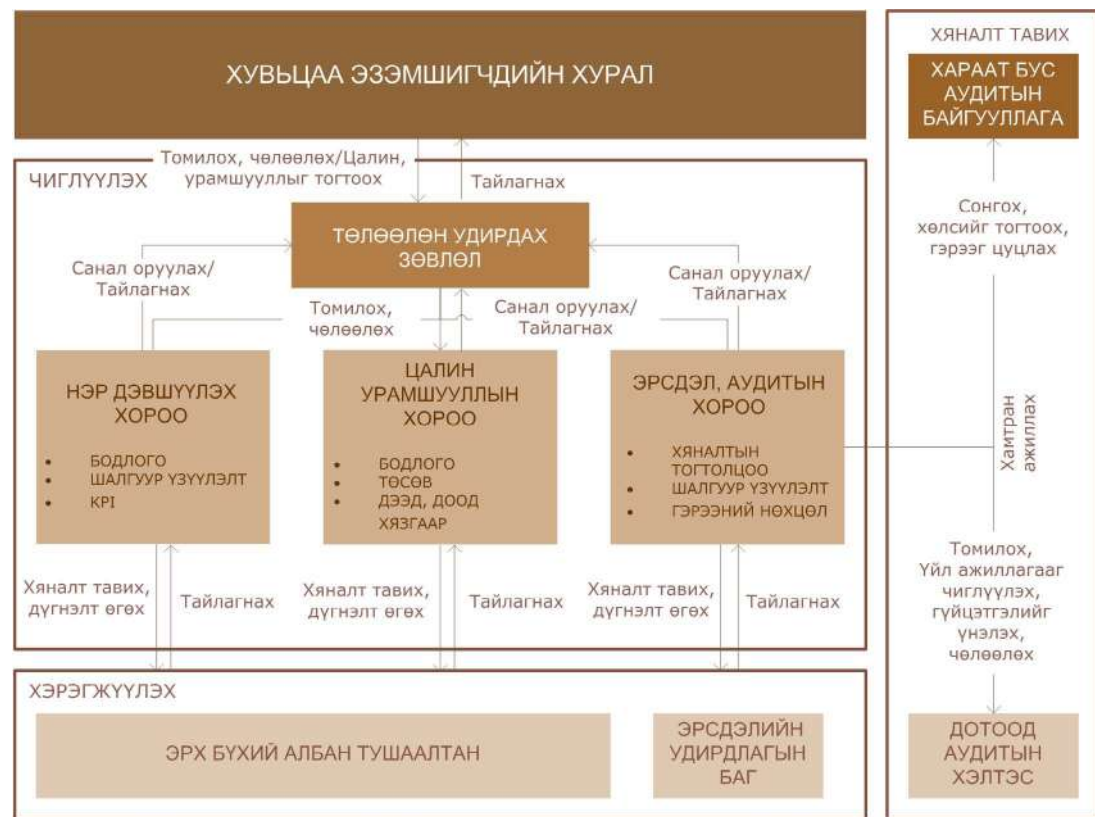

КОМПАНИЙН
ЗАСАГЛАЛ

ЗАСАГЛАЛЫН БҮТЭЦ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Говь ХК-ийн засаглалын тогтолцоо нь хувьцаа эзэмшигчид, удирдлагууд болон бусад оролцогч талуудын ашиг сонирхлын тэнцвэрийг хангаж, компанийн зорилт, үйл ажиллагааны үндсэн чиглэлийг тодорхойлох, хэрэгжүүлэх, хянахад чиглэсэн бүтэц, зохицуулалтын нийлбэр юм.

Манай компани Компанийн тухай хууль, Монголын компанийн засаглалын кодекс, гаднын компаниудын сайн засаглалын туршлагаас суралцан Сайн засаглалыг нэвтрүүлэх, компанийн засаглалаар манлайлахаар чармайн ажиллаж ирсэн бөгөөд Компанийн засаглалыг хөгжүүлэх үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангуулах ажлын хүрээнд "Компанийн засаглалын кодекс"-ийн хэрэгжилтийг идэвхжүүлэхээр Компанийн засаглалын үндэсний зөвлөл /КЗҮЗ/, Монголын хөрөнгийн бирж /МХБ/-ээс санаачилсан "Сайн засаглалтай хувьцаат компани болохоор хичээж ажиллах "ТУНХАГ БИЧИГ"-т нэгдэн ажиллаж байна.

2017 онд компанийн сайн засаглалыг хэрэгжүүлэх зорилтын хүрээнд:

- Нэр дэвшүүлэх хорооны дүрмийг шинэчлэн батлах
- Цалин, урамшууллын хорооны дүрмийг шинэчлэн батлах
- Эрх бүхий албан тушаалтнуудын ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэн батлах
- Эрх бүхий албан тушаалтнуудын гүйцэтгэлийг үнэлэх шалгуур үзүүлэлтийг шинэчлэн батлах
- ТУЗ-ийн өөрийн үнэлгээг хийх
- Компанийн засаглалын өөрийн үнэлгээг хийх зэрэг ажлуудыг хийсэн.

ЗАСАГЛАЛЫН ӨӨРИЙН ҮНЭЛГЭЭ

Монголын хөрөнгийн биржээс батлан гаргасан Хувьцаат компаниудад зориулсан "Компанийн засаглалын кодексийн хэрэгжилтийг үнэлэх үнэлгээний асуулга" буюу компани өөрийгөө үнэлэх асуулгыг ашиглан Засаглалын өөрийн үнэлгээг хийн, 2017 оны 12 сарын 13-ны өдрийн ТУЗ-ийн ээлжит хурлаар хэлэлцэн, хянаж баталсан.

ГОВЬ ХК-ИЙН ЗАСАГЛАЛЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭГДСЭН ДҮН

№	Үндсэн зарчмууд	Асуултын тоо	Зорилтот үр дүн	Бодит үр дүн	Үр дүн /%/ %
A	Хувьцаа эзэмшигчдийн эрх ба хувьцаа эзэмшигчдийн хурал	20	20.0%	17.5%	87.5%
Б	Хувьцаа эзэмшигчдийн ижил тэгш байдал	10	10.0%	7.5%	75.0%
В	Оролцогч талууд	10	10.0%	8.0%	80.0%
Г	Ил тод нээлттэй байдал	20	20.0%	16.5%	82.5%
Д	Төлөөлөн удирдах зөвлөл	30	30.0%	24.5%	81.7%
Е	Гүйцэтгэх удирдлага	10	10.0%	7.5%	75.0%
	Нийт	100	100.0%	81.5%	

Нэгдсэн дүнгээс харахад Говь ХК-ийн засаглалын нэгдсэн үнэлгээ нь 81.5% гарсан байна.

Үүнээс 80% ба түүнээс дээш хэрэгжилттэй байгаа үзүүлэлтүүд нь:

- Хувьцаа эзэмшигчдийн эрх ба хувьцаа эзэмшигчдийн хурал
- Оролцогч талууд
- Ил тод нээлттэй байдал
- Төлөөлөн удирдах зөвлөлтэй холбоотой үйл ажиллагаа

Харин 80%-аас доош хэрэгжилттэй байгаа үзүүлэлтүүд нь:

- Хувьцаа эзэмшигчдийн ижил тэгш байдал
- Гүйцэтгэх удирдлагын үйл ажиллагаа гэсэн үр дүнтэй байна.

ЦААШИД КОМПАНИЙН ЗАСАГЛАЛЫГ САЙЖРУУЛАХАД АВАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

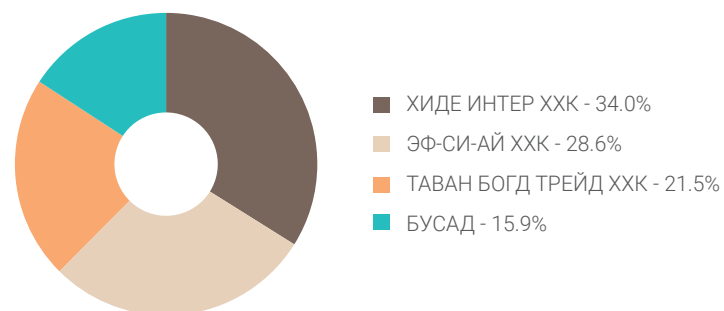
Манай компани нь олон нийтэд нээлттэй хувьцаат компанийн хувьд сайн засаглалыг хэрэгжүүлэн, улсдаа компанийн засаглалаар тэргүүлсэн үлгэр жишээ компани болохыг зорьж ажилладаг. Энэ ч утгаараа бидэнд хийж сайжруулах зүйлс нэлээд байгааг илтгэсэн үр дүн гарлаа хэмээн дүгнэж байна. Иймд бид цаашид мэдээллийн ил тод байдлыг хангах үүргээ хэрэгжүүлэн, хувьцаа эзэмшигчдийнхээ эрх ашгийг дээдлэн ажиллахын тулд компанийн засаглалаа улам бүр сайжруулан ажиллахаар төлөвлөж байна.

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн зүгээс "Говь ХК-ийн засаглалын гарын авлага"-тай болох ажлыг эхлүүлээд байгаа бөгөөд, үүний хүрээнд дараах засаглалын бодлогын баримт бичгүүдийн агуулгыг нь хөгжүүлэн сайжруулах, шинэчлэн найруулах ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэн ажиллахаар төлөвлөж байна. Үүнд:

- Ногдол ашгийн журам
- Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын журам
- ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журам
- Мэдээллийн үйл ажиллагааны журам
- Гүйцэтгэх удирдлагын үйл ажиллагааны журам
- Оролцогч талуудын ашиг сонирхлыг хамгаалсан журам
- Компанийн ёс зүйн дүрэм
- ТУЗ-ийн ёс зүйн кодекс
- Эрх бүхий албан тушаалтнуудад тавигдах шалгуур тогтоох, залгамж халааны бодлого

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИД

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИЙН БҮТЭЦ

НӨЛӨӨ БҮХИЙ ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИЙН БҮТЦЭД ОРСОН ӨӨРЧЛӨЛТ

Тайлангийн хугацаанд Таван Богд Трейд ХХК нь Үлэмж Их ХХК-ийг өөртөө нэгтгэсэнтэй холбогдон, Говь ХК-ийн нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигчдийн бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт орж Таван Богд Трейд ХХК нь Говь ХК-ийн 1,678,625 ширхэг хувьцаа буюу нийт хувьцааны 21.5%-ыг эзэмшдэг болсон.

НӨЛӨӨ БҮХИЙ ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИД

Хувьцаа эзэмшигчийн нэр	Хувьцааны тоо /мян.ш/	Эзэмшлийн хувь
ХИДЕ ИНТЕР ХХК	2,652.4	34.0%
ЭФ-СИ-АЙ ХХК	2,230.0	28.6%
ТАВАН БОГД ТРЕЙД ХХК	1,678.6	21.5%

НИЙТ ХУВЬЦААНЫ ТОО
7,801,125
НИЙТ ХУВЬЦАА
ЭЗЭМШИГЧИЙН ТОО
16,170

/2017.12.31-ний байдлаар/

ХИДЕ ИНТЕР ХХК, ЭФ-СИ-АЙ ХХК нь хөрөнгө оруулалтын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг.

ТАВАН БОГД ТРЕЙД ХХК нь Таван Богд Группийн толгой компани ба 1997 онд Группийн хэмжээнд бодлого стратегийг нэгдсэн байдлаар тодорхойлох, шинэ бизнесийг нээн хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалт болон салбар компаниуддаа менежментийн дэмжлэг үзүүлэх зорилготойгоор байгуулагдсан.

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИЙН ХУРАЛ

Говь ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдийн эрхээ хэрэгжүүлэх гол хэлбэр нь Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал бөгөөд Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал нь компанийн эрх барих дээд байгууллага байна. Компани Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаараа Компанийн тухай хуулийн 62.1-т заасан Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын бүрэн эрхэд хамаарах болон ТУЗ-өөс эсвэл компанийн дүрмээр хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаар хэлэлцүүлж шийдвэрлэхээр тогтоосон компанийн удирдлага зохион байгуулалт, үйл ажиллагааны гол асуудлуудыг хэлэлцүүлэн шийдвэрлүүлдэг.

ЭЭЛЖИТ ХУРАЛ

Говь ХК нь Хувьцаа эзэмшигчдийнхээ ээлжит хурлыг 2017 оны 4 сарын 13-ны өдөр зохион байгуулсан. Хуралд 6,688,649 саналын эрхтэй 90 хувьцаа эзэмшигч оролцож, 85.74%-ийн ирцтэйгээр хуралдан дараах асуудлуудыг хэлэлцэж шийдвэрлэсэн.

1. Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс компанийн 2016 оны үйл ажиллагаа болон санхүүгийн тайлангийн талаар гаргасан дүгнэлтийг хэлэлцэн Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс "Говь ХК-ийн гүйцэтгэх удирдлагын баг 2016 онд төлөвлөгдсөн зорилтоо биелүүлэхийн тулд өөрсдийн нөөц бололцоогоо бүрэн дүүрэн ашиглан ажилласан" гэсэн дүгнэлт өгснийг 99.97%-ийн саналаар батлав.
2. 2015 оны ногдол ашиг тараалтын тайлан, 2016 оны санхүүгийн үр дүнгээс ногдол ашиг тараах тухай ТУЗ-ийн тогтоолыг танилцуулав.
3. Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүдэд нэр дэвшигчдийг батлахад кумулятив аргаар санал хураалт явуулан, ТУЗ-ийн хараат бус гишүүнээр М.Баяр, Д.Гэрэлмаа, Б.Нандин-Эрдэнэ, Т.Одмаа, Такэши Камбэ нарыг, Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн ердийн гишүүнээр Ц.Баатарсайхан, Хидэо Савада, Д.Хулан, Ж.Оюунчимэг нарыг тус тус 3 жилийн хугацаатайгаар сонгох шийдвэр гаргав.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ

Говь ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөл нь Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын чөлөөт цагт компанийн эрх барих байгууллага бөгөөд хувьцаа эзэмшигчдийн эрхийг хамгаалж, тэднийг төлөөлж компанийн үйл ажиллагааг ерөнхий удирдлагаар хангах, чиглүүлэх, үйл ажиллагаанд хяналт тавих, чиг үүргийг хэрэгжүүлдэг. ТУЗ-өөс жил бүр компанийн стратегийн зорилт, бизнес төлөвлөгөөг баталж, төлөвлөгөөний биелэлтийг сар тутмын тайлангаар хянан, холбогдох үүрэг, чиглүүлгийг өгч ажиллаж байна. Мөн дэргэдээ байнгын үйл ажиллагаатай Эрсдэл аудитын хороо, Нэр дэвшүүлэх хороо, Цалин урамшууллын хороодыг байгуулж, компанийн засаглалыг хэрэгжүүлэхийн зэрэгцээ, Эрсдэл аудитын хорооны удирдлага дор Дотоод аудитын хэлтсийг ажиллуулан компанийн хэмжээнд дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж байна.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН БҮТЦЭД ОРСОН ӨӨРЧЛӨЛТ

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн, Эрсдэл, аудитын хорооны дарга Т.Одмаа нь өөрийн хүсэлтээр ТУЗ-ийн гишүүнээс чөлөөлөгдөх хүсэлтээ өгсний дагуу 2017 оны 9 сарын 21-ний өдрийн ТУЗ-ийн хурлаар хүсэлтийг нь хэлэлцэж ТУЗ-ийн гишүүнээс чөлөөлсөн. Үүнтэй холбоотойгоор Компанийн тухай хуулийн 77.5-р зүйлийг үндэслэн Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлаар ТУЗ-ийн гишүүний нөхөн сонгууль явуулах хүртэл ТУЗ-ийн хараат бус гишүүнийг түр томилох асуудлыг 2017 оны 12 сарын 13-ны ТУЗ-ийн хурлаар хэлэлцэж 3.Шагдарсүрэнг томилсон.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДЭРГЭДЭХ ХОРООД

Эрсдэл, аудитын хороо

ТУЗ-ийн дэргэдэх Эрсдэл, аудитын хорооны зорилго нь байгууллагын нягтлан бодох бүртгэл, аудитын үйл ажиллагаа, санхүүгийн тайлагналын үнэн зөв байдал, компанийн дотоод хяналт, журмуудын нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, холбогдох хууль, дүрэмд нийцсэн байдал, эрсдэлийн удирдлагын бодлого, стратегийг тодорхойлох, эрсдэлийн удирдлагын хэрэгжилтэд хяналт тавих, хараат бус аудиторын мэргэжлийн ур чадвар, хараат бус байдлыг үнэлэх, сонгох зэрэг үйл ажиллагаанд хяналт тавих замаар Төлөөлөн удирдах зөвлөлийг хяналтын чиг үүргээ хэрэгжүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэхэд оршино.

Нэр дэвшүүлэх хороо

ТУЗ-ийн дэргэдэх Нэр дэвшүүлэх хорооны зорилго нь компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийг ТУЗ-ийн гишүүд, Гүйцэтгэх захирал, бусад гүйцэтгэх удирдлагууд, эрх бүхий албан тушаалтнуудыг сонгон шалгаруулах, тэдгээрийн ажил үүргийг тодорхойлох, ажлын гүйцэтгэлийг үнэлэх чиглэлээр чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд нь туслахад оршино.

Цалин, урамшууллын хороо

ТУЗ-ийн дэргэдэх Цалин, урамшууллын хорооны зорилго нь компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийг ТУЗ-ийн гишүүд, Гүйцэтгэх захирал, бусад гүйцэтгэх удирдлагууд, эрх бүхий албан тушаалтнуудын цалин, урамшууллыг томъёолох, тогтоох, компанийн хэмжээнд цалин урамшууллын бодлогыг тодорхойлох, эдгээрийн талаар хууль, дүрэм, журамд нийцүүлэн санал, дүгнэлт гаргах чиглэлээр чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд нь туслахад оршино.

2017 онд Төлөөлөн удирдах зөвлөл 8 удаа, Эрсдэл, аудитын хороо 5 удаа, Нэр дэвшүүлэх хороо 2 удаа, Цалин урамшууллын хороо 1 удаа тус тус хуралдаж, холбогдох чиг үүргийн хүрээнд нийт 84 асуудлыг хэлэлцэж шийдвэрлэн, 38 тогтоол гарган, компанийн стратегийг тодорхойлж, үйл ажиллагааг чиглүүлэн, хяналт тавьж ажиллалаа.

ДОТООД АУДИТЫН ХЭЛТЭС

Дотоод аудитын хэлтэс нь хувьцаа эзэмшигчдийн төлөөлөл болж компанийн үйл ажиллагаанд хөндлөнгийн хараат бус хяналтыг тавьж ТУЗ-ийн дэргэдэх Эрсдэл, аудитын хороонд улирал бүр ажлаа тайлагнадаг.

Дотоод аудитын хэлтэс нь Дотоод аудитын алба /үйл ажиллагаа/, Дотоод хяналтын алба /санхүү, бүртгэл/ гэсэн 2 албатай буюу компанийн хэмжээнд хараат бусаар Олон Улсын Дотоод Аудитын Стандартын дагуу нийцлийн аудит, гүйцэтгэлийн аудитыг хослуулан хийж асуудлыг тухай бүрд нь шийдвэрлэж учирч болох эрсдэлийг тодорхойлж бууруулах арга хэмжээг зөвлөн менежментийн багтай хамтарч үйл ажиллагааг тасралтгүй сайжруулж байна.

2017 онд эрсдэлд суурилан төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус шалгалтуудыг хийхдээ компанийн бодлого, төлөвлөгөө, хууль тогтоомж, дүрэм журам, технологи горим, стандартын нийцэл, мөн байгууллагын үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа нөөцийн хэмнэлттэй, үр ашигтай ба үр дүнтэй байдлыг аудитлан 181 ажлыг сайжруулахад дэмжлэг болон ажилласан.

Аудитын үйл ажиллагааны процесс

УДИРДЛАГА БОЛОН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ХУРЛЫН ЗАРДАЛ

ЗАРДЛЫН ТӨРӨЛ	/мян.төг/		
	2017 он	2016 он	2015 он
ТУЗ-ийн цалин урамшуулал	109,614	82,783	102,455
Удирдлагын цалин урамшуулал	1,033,005	724,449	656,903
Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын зардал	13,407	11,138	16,328

ЭРХ БҮХИЙ АЛБАН ТУШААЛТНЫ ГОВЬ ХК-ИЙН ХУВЬЦААГ ЭЗЭМШСЭН БАЙДАЛ

ЭРХ БҮХИЙ АЛБАН ТУШААЛТНЫ НЭР	ГОВЬ ХК-ИЙН ХУВЬЦААГ ЭЗЭМШСЭН БАЙДАЛ	
	ДАНГААРАА	НЭГДМЭЛ СОНИРХОЛТОЙ ЭТГЭЭДҮҮД
Д.ХУЛАН	122,473 ширхэг (1.6%)	ЭФ-СИ-АЙ ХХК 28.6% ТАВАН БОГД ТРЕЙД ХХК 21.5%
Ц.БААТАРСАЙХАН	500 ширхэг (0.0%)	
НИЙТ	51.7%	

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН БҮРЭЛДЭХҮҮН

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ХАРААТ БУС ГИШҮҮД

**Дамбын
ГЭРЭЛМАА**

ТУЗ-ийн дарга
Хараат бус гишүүн
/Цалин урамшууллын хорооны
дарга, Нэр дэвшүүлэх хорооны
гишүүн/

СЭЗИС, Бизнес удирдлагын
тэнхимийн профессор

**Мягмарын
БАЯР**

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн
/Нэр дэвшүүлэх хорооны
дарга/

ШУТИС-ийн ҮТС-ийн Нэхмэл
судлалын салбарын дэд
профессор

**Банзрагчийн
НАНДИН-ЭРДЭНЭ**

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн
/Эрсдэл, аудитын хорооны
дарга/

СЭЗИС, Бизнесийн
Удирдлагын тэнхимийн
ахлах багш

**Такэши
КАМБЭ**

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн
/Цалин урамшууллын хорооны
гишүүн/

Asahi Life Insurance
Менежер

**Зуунай
ШАГДАРСҮРЭН**

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн
/Эрсдэл, аудитын хорооны
гишүүн/

Өмгөөлөгч, Хуулийн зөвлөх

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ЕРДИЙН ГИШҮҮД

**Цагаачийн
БААТАРСАЙХАН**

ТУЗ-ийн ердийн гишүүн
/Нэр дэвшүүлэх хорооны
гишүүн/

Таван Богд Группийн
Ерөнхийлөгч, Говь ХК-ийн
Гүйцэтгэх захирал

**Дашдаваагийн
ХУЛАН**

ТУЗ-ийн ердийн гишүүн
/Эрсдэл, аудитын хорооны
гишүүн/

Таван Богд Группийн
Тэргүүн дэд ерөнхийлөгч

**Хидэо
САВАДА**

ТУЗ-ийн ердийн гишүүн

Н.И.С компанийн
Ерөнхийлөгч

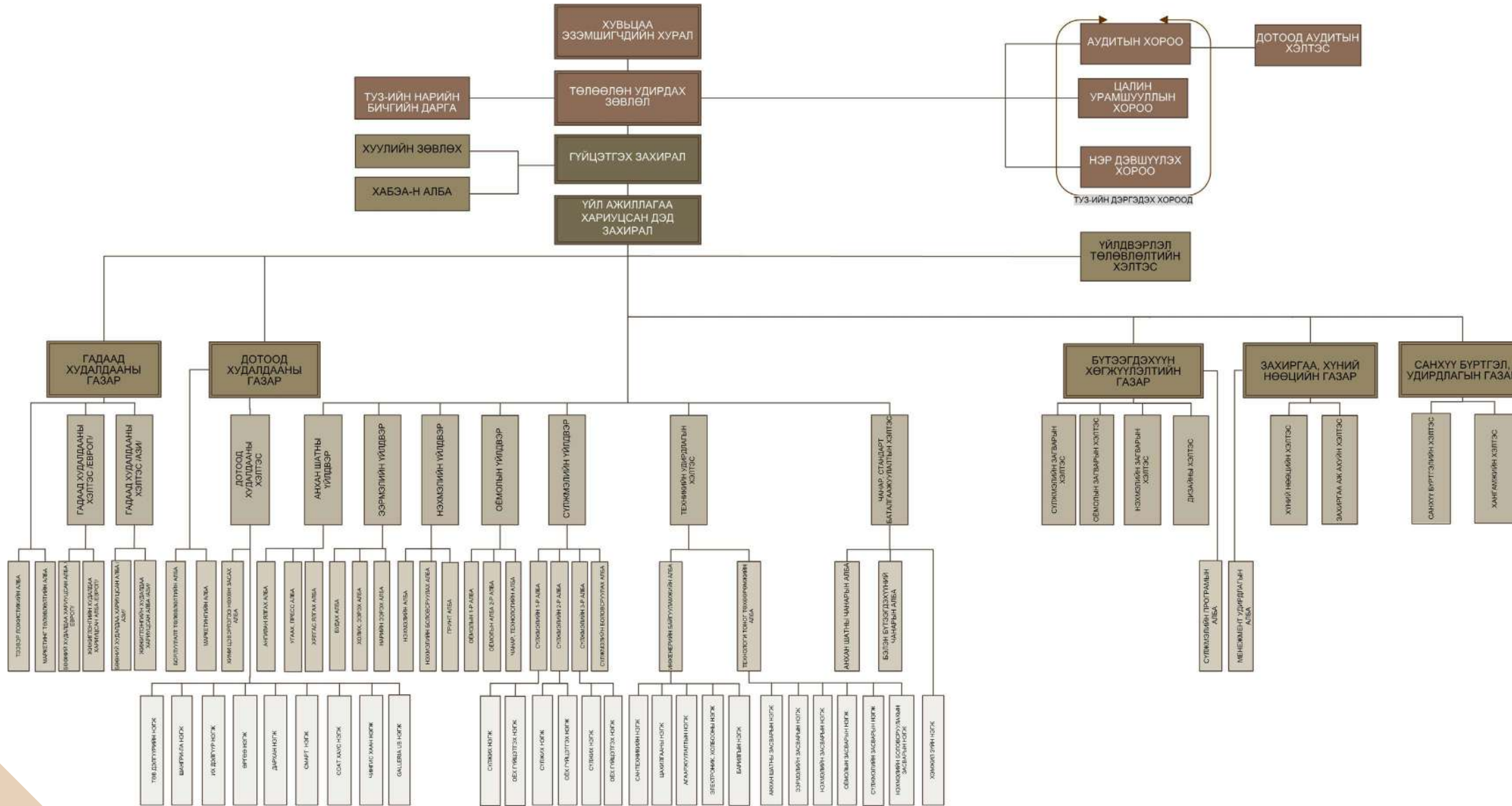

**Жавзандолгорын
ОЮУНЧИМЭГ**

ТУЗ-ийн ердийн гишүүн
/Цалин урамшууллын
хорооны гишүүн/

Таван Богд Групп,
Маркетингийн хэлтсийн
дарга

КОМПАНИЙН БҮТЭЦ

КОМПАНИЙН БҮТЭЦ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТАД ГАРСАН ГОЛ ӨӨРЧЛӨЛТҮҮД

1. Дотоод худалдааны газартай холбоотой:
  - Дотоод худалдаа хариуцсан дэд захирал гэсэн албан тушаал байхгүй болсон бөгөөд Дотоод худалдааны газрын захирал удирдаж байна.
  - Борлуулалт төлөвлөлтийн албыг шинээр үүсгэсэн.
  - Хими цэвэрлэгээ нөхөн засварын албыг Дотоод худалдааны газарт шилжүүлсэн.
2. Гадаад худалдааны газартай холбоотой:
  - Гадаад худалдааны хэлтсийг Ази, Европ гэж 2 салгасан.
  - Тээвэр ложистикийн албыг шинээр үүсгэсэн.
  - Бөөний худалдаа хариуцсан албыг Ази, Европыг хариуцсан хэлтэст тус тус шинээр үүсгэсэн.
  - Жижиглэнгийн худалдаа хариуцсан албыг Ази, Европыг хариуцсан хэлтэст тус тус шинээр үүсгэсэн.
3. Принтийн албыг Сүлжмэлийн үйлдвэрийн харьяанаас Нэхмэлийн үйлдвэр рүү шилжүүлсэн.
4. Оёмолын загварын албыг Оёмолын үйлдвэрээс Бүтээгдэхүүн хөгжүүлэлтийн газарт шилжүүлэн Оёмолын загварын хэлтэс болгосон.
5. Хуулийн зөвлөхийг Захиргаа, хүний нөөцийн газраас Гүйцэтгэх захирлын шууд удирдлагад шилжүүлсэн.

ОХИН КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

№	Охин компанийн нэр	Хувьцаа эзэмшигч	Үүсгэн байгуулагдсан огноо	Байршил	Үйл ажиллагааны чиглэл
1	Говь Кашмер Европ ХХК	Говь ХК 100%	2016.11.07	Герман улс, Шонефелд хот	Худалдаа үйлчилгээ
2	Говь Кашмер (Өвөр Монгол) ХХК	Говь ХК 100%	2016.12.19	Хятад улс, Эрээн хот	Худалдаа үйлчилгээ
3	Говь Кашмер ХХК	Говь ХК 100%	2017.01.17	Бельги улс, Брюссель хот	Худалдаа үйлчилгээ

КОМПАНИЙН ЭРХ БҮХИЙ АЛБАН ТУШААЛТНУУД

ЦАГААЧИЙН БААТАРСАЙХАН

Гүйцэтгэх захирал

Политехникийн их сургуулийг Холбооны инженер, Япон улсын Цахилгаан Холбоо, Электроникийн Их Сургуулийг Электроникийн инженер мэргэжлээр төгссөн.

Алтай компанид Орлогч захирал, Таван Богд Трейд ХХК, Жуулчин ХХК, МИАТ компаниудын Ерөнхий захирал, Палас зочид буудлын Гүйцэтгэх захирлын албан тушаалуудыг хашиж байсан.

Таван Богд Группийн Ерөнхийлөгч, Хаан банкны ТУЗ-ийн гишүүн, 2008 оны 8 сараас одоог хүртэл Говь ХК-ийн Гүйцэтгэх захирлаар ажиллаж байна.

НЯМЖАВЫН СҮРЭНРАГЧАА

Үйл ажиллагаа хариуцсан дэд захирал

Япон улсын Хитоцүбаши-гийн их сургуулийг Эдийн засагч мэргэжлээр магистрын зэрэгтэйгээр төгссөн.

Таван Богд Трейд ХХК-д Төслийн мэргэжилтэн, Төслийн туслах менежерээр ажиллаж байсан.

2015 оны 4 сараас Говь ХК-ийн Бизнес удирдлагын газрын захирал, 2015 оны 11 сараас одоог хүртэл Үйл ажиллагаа хариуцсан дэд захирлаар ажиллаж байна.

ЛУВСАНГИЙН АРИУН

Гадаад худалдаа хариуцсан дэд захирал

Япон улсын Рицүмэйкан-Ази номхон далайн их сургуулийг Маркетингийн менежерээр төгссөн.

KVN Co.Ltd-д Маркетингийн менежер, KVN Co.Ltd-ийн Хонг Конг дахь салбарын Маркетингийн ахлах менежерээр ажиллаж байсан.

2015 оны 7 сараас Говь ХК-ийн Менежмент удирдлагын хэлтэст Бодлого журам хариуцсан менежер, 2015 оны 11 сараас Борлуулалт хариуцсан дэд захирал, 2017 оноос одоог хүртэл Гадаад худалдаа хариуцсан дэд захирлаар ажиллаж байна.

БОЛДЫН ТҮВШИНТӨГС

Дотоод худалдааны газрын захирал

Япон улсын Үбэ технологийн коллежийг Хими, биологийн инженер мэргэжлээр, Хирошима их сургуулийг Физикч мэргэжлээр, МУИС-ийн Бизнесийн сургуулийг Санхүүгийн менежер мэргэжлээр тус тус төгссөн.

Монгол Дайвин ХХК-д Инновацийн албаны дарга, Таван Богд Трейд ХХК-д Менежмент удирдлага хариуцсан менежер, Дельта Холдинг ХХК-д Гүйцэтгэх захирлаар ажиллаж байсан.

2017 оны 5 сараас одоог хүртэл Говь ХК-ийн Дотоод худалдааны газрын захирлаар ажиллаж байна.

ГАНБОЛДЫН СЭЛЭНГЭ

Санхүү бүртгэл, удирдлагын газрын захирал

МУИС-ийг Санхүү, бизнесийн удирдлага мэргэжлээр төгссөн.

Гермес Тэсүн ХХК-д Ерөнхий нягтлан бодогч, Хаан Палас ХХК-д ахлах нягтлан бодогч, Таван Богд Групп-д нягтлан бодогч, Ерөнхий нягтлан бодогчоор тус тус ажиллаж байсан.

2013 оноос одоог хүртэл Говь ХК-ийн Санхүү бүртгэл, удирдлагын газрын захирлаар ажиллаж байна.

БАТСУУРИЙН БОЛОРМАА

Бүтээгдэхүүн хөгжүүлэлтийн газрын захирал

ШУТИС-ийг Оёмол бүтээгдэхүүний технологи, загвар зохион бүтээгч мэргэжлээр төгссөн.

Дархан Минж ХХК-д Дизайнерээр ажиллаж байсан.

2007 оноос Говь ХК-д чанар шалгагч, 2008 оноос дизайнер, загвар зохион бүтээгч, 2016 оноос одоог хүртэл Бүтээгдэхүүн хөгжүүлэлтийн газрын захирлаар ажиллаж байна.

ЧУЛУУНБАТЫН СОЛОНГО

Захиргаа, хүний нөөцийн газрын захирал

ШУТИС-ийг Архитектор мэргэжлээр төгссөн.

Алтандорнод Монгол ХХК-д Гадаад харилцааны менежер, Боловсон хүчин, Таван Богд Групп-д Гадаад худалдааны менежер, Борлуулалт хариуцсан ахлах менежерээр тус тус ажиллаж байсан.

2014 оноос одоог хүртэл Говь ХК-ийн Захиргаа, хүний нөөцийн газрын захирлаар ажиллаж байна.

ЦОГТБАЯРЫН ЦАСЧИХЭР

Хуулийн зөвлөх

Цагдаагийн академийг Эрх зүйч мэргэжлээр, Их засаг их сургуулийг Эрх зүйч мэргэжлээр магистр зэрэгтэй төгссөн.

Хэнтий аймгийн Цагдаагийн газарт Мөрдөн байцаагч, Хан-Уул дүүргийн Цагдаагийн газарт Мөрдөн байцаагч, Жаст Ойл ХХК-д Хуулийн зөвлөх, Эм Си Эс ХХК-д Хуульчаар тус тус ажиллаж байсан.

2014 оноос одоог хүртэл Говь ХК-ийн Хуулийн зөвлөхөөр ажиллаж байна.

МӨНХБАТЫН СЭЛЭНГЭ

ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга

Япон Улсын Чива их сургуулийг Хотын ерөнхий төлөвлөгөөний инженер мэргэжлээр, Монгол улсын СЭЗДС-ийг Нягтлан бодогч мэргэжлээр тус тус төгссөн.

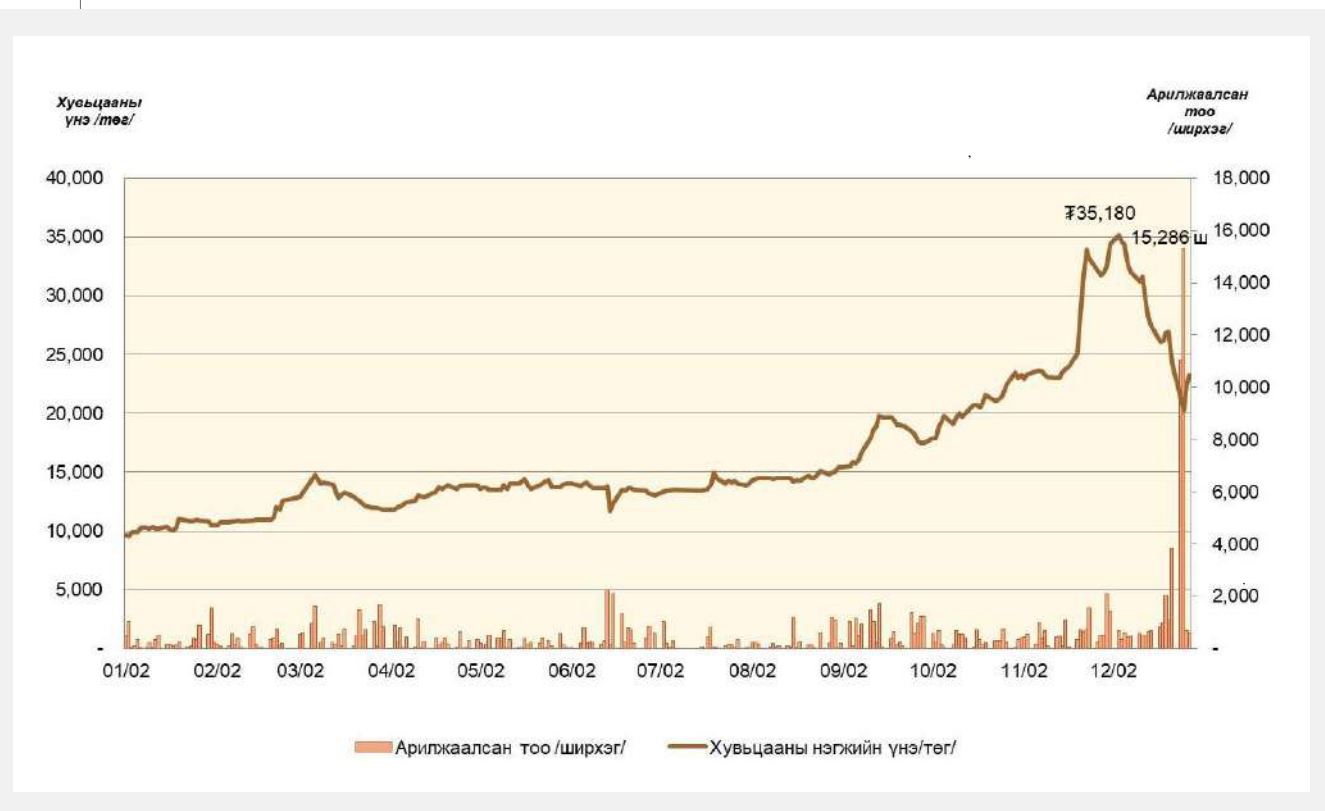
Нью Хакуба ХХК-д Нягтлан бодогч, Бүрд Петролиум ХХК-д Нягтлан бодогч, Таван Богд Трейд ХХК-д Төслийн туслах менежер, Менежмент удирдлага хариуцсан менежер, Захирлын ажлын албаны менежерээр тус тус ажиллаж байсан.

2017 оноос одоог хүртэл Говь ХК-ийн ТУЗ-ийн нарийн бичгийн даргаар ажиллаж байна.

ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ БА КОМПАНИЙН ХУВЬЦАА

Говь ХК-ийн хувьцаа нь сүүлийн жилүүдэд тасралтгүй Монголын хөрөнгийн биржийн ТОП-20 индексийн багцад орж байгаа бөгөөд 2017 оны хувьцааны хаалтын ханш нь өмнөх оноос 129% өсөлттэй, хувьцааны арилжаалагдсан тоо өмнөх оноос 136% өсөлттэй, мөн компанийн зах зээлийн үнэлгээ 181.4 тэрбум төгрөгт хүрсэн үзүүлэлттэй байна.

2017 ОНЫ ХУВЬЦААНЫ АРИЛЖААНЫ МЭДЭЭ

52 ДОЛОО ХОНОГИЙН ХУВЬЦААНЫ АРИЛЖААНЫ ХАНШ

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2017 он	2016 он	2015 он	Өсөлт, бууралт	
				2017/2016	2016/2015
ХУВЬЦААНЫ ҮНЭ /төг/					
Хаалтын үнэ	23,260	10,150	8,480	129% ↑	20% ↑
Хамгийн их үнэ	35,180	11,650	11,830	202% ↑	2% ↓
Хамгийн бага үнэ	9,600	7,100	7,160	35% ↑	1% ↓
Дундаж үнэ	16,535	8,540	8,313	94% ↑	3% ↑
АРИЛЖААЛАГДСАН ТОО /шир/					
Хамгийн их /өдөрт/	15,286	4,899	8,232	212% ↑	40% ↓
Хамгийн бага /өдөрт/	1	1	1	-	-
Дундаж /өдөрт/	579	273	218	112% ↑	25% ↑
Нийт	140,047	59,302	43,631	136% ↑	36% ↑
АРИЛЖААНЫ ҮНИЙН ДҮН /төг/					
Хамгийн их /өдөрт/	309,023,660	40,171,855	70,013,160	669% ↑	43% ↓
Хамгийн бага /өдөрт/	13,910	8,200	7,350	70% ↑	12% ↑
Дундаж /өдөрт/	10,739,199	2,369,085	1,818,296	353% ↑	30% ↑
Нийт	2,598,886,145	514,091,470	362,709,570	406% ↑	42% ↑
ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ /төг/	181,454,167,500	79,181,418,750	66,153,540,000	129% ↑	20% ↑

НОГДОЛ АШИГ

НОГДОЛ АШИГ ТАРААЛТЫН ТАЙЛАН

Ногдол ашиг зарласан он	Нэгж хувьцаанд зарласан ногдол ашиг /төг/	Нийт зарласан ногдол ашгийн дүн /мян.төг/	Ногдол ашиг тараалт
1996	61	475,869	Говь ХК нь 2007 онд хувьчлагдсан бөгөөд түүнээс өмнөх жилүүдэд зарласан ногдол ашгийг компани дээрээ тарааж байна.
1997	154	1,199,813	
1998	150	1,170,169	
1999	166	1,294,987	
2000	100	780,113	
2001	20	157,271	
2005	60	468,068	
2006	60	468,068	
2010	100	780,113	
2011	100	780,113	
2012	125	975,141	
2013	130	1,014,146	
2014	140	1,092,158	
2015	140	1,092,158	
2016	200	1,560,225	2016.06.01-нээс эхлэн компани дээрээ тарааж байгаад 2017.06.30-нд ҮЦТХТ-өөр зуучлуулан үлдэгдлийг нь 100% тараасан. 2017.04.20-ноос эхлэн компани дээрээ тарааж байгаад 2017.12.26-нд ҮЦТХТ-өөр зуучлуулан үлдэгдлийг нь 100% тараасан.

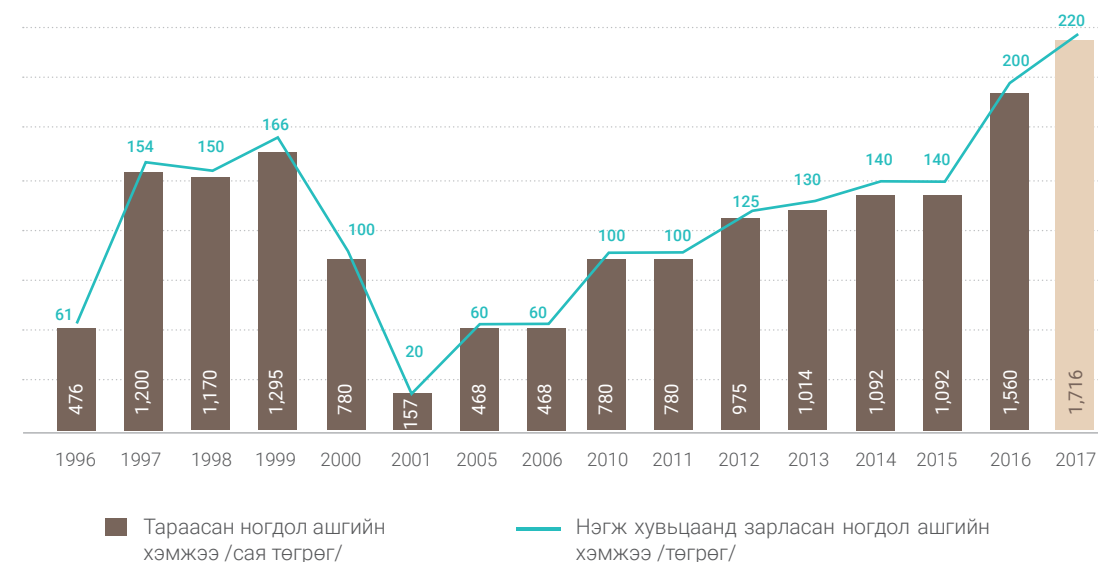
2015 онд зарласан ногдол ашгийг компани дээрээ олгож байсан бол 2017 оны 6 сарын 30-ны өдөр үлдэгдэл тооцоог гарган, Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төвөөр зуучлуулан хувьцаа эзэмшигчдийн үнэт цаасны дансанд нь шилжүүлэх замаар 100% тараасан.

2016 онд зарласан ногдол ашгийг 2017 оны 4 сарын 20-ны өдрөөс эхлэн компани дээрээ тарааж эхэлсэн ба хувьцаа эзэмшигчдэд хүссэн үед нь бэлэн мөнгөөр эсвэл харилцах дансанд нь шилжүүлэх замаар чирэгдэл багатай арга хэлбэрээр саадгүй олгож нийт зарласан ногдол ашгийн 89.5%-ийг компани дээрээ олгосон. 2017 оны 12 сарын 26-ны өдөр ногдол ашгийн үлдэгдэл тооцоог гарган, нийт 15,850 хувьцаа эзэмшигчийн 816,344 ширхэг хувьцаанд ногдох 163,268,800 төгрөгийн ногдол ашгийг Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төвөөр зуучлуулан хувьцаа эзэмшигчдийн үнэт цаасны дансанд нь шилжүүлэх замаар 100% тараасан.

2017 ОНД ЗАРЛАСАН НОГДОЛ АШИГ

Манай компани нь дотоодын зах зээлд байр сууриа хадгалах, улмаар зах зээлд эзлэх хувиа өсгөх, гадаад зах зээлээ тэлэхийн тулд техник, технологио шинэчлэх, бүтээгдэхүүний чанарын чанарыг сайжруулах, үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэхээр чармайн ажиллахын зэрэгцээ хувьцаа эзэмшигчдийнхээ хөрөнгө оруулалтын өгөөжийг өсгөж, ногдол ашиг тогтмол тараахыг зорьдог.

Говь ХК-ийн ТУЗ-ийн 2018 оны 2 сарын 2-ны өдрийн хурлын №4 тогтоолоор 2017 оны санхүүгийн үр дүнгээс хувьцааны нэгж тутамд 220 төгрөг буюу нийт 1,716,247,500 төгрөгийг ногдол ашигт тараахаар шийдвэрлэсэн. Энэ нь өмнөх онтой харьцуулахад нэгж хувьцаанд ногдох ногдол ашгийн хэмжээ 10% өссөн үзүүлэлттэй байна.

2017 ОНЫ НОГДОЛ АШГИЙГ ТАРААХ АРГА ХЭЛБЭР

2017 оны ногдол ашгийг 2018 оны 4 сарын 24-ний өдрөөс эхлэн компани дээрээ тарааж, хувьцаа эзэмшигчдэд хүссэн үед нь бэлэн мөнгөөр эсвэл харилцах дансанд нь шилжүүлэх замаар чирэгдэл багатай арга хэлбэрээр саадгүй олгох бөгөөд 2018 оны эцэст ногдол ашгийн үлдэгдэл тооцоог гарган Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төвөөр зуучлуулан хувьцаа эзэмшигчдийн үнэт цаасны дансанд нь шилжүүлэх болно.

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖИЛ

Говь ХК-ийн хувьд жилээс жилд үйлдвэрлэлийн цар хүрээ, борлуулалтын сувгуудаа нэмэгдүүлж зах зээлд, тэр дундаа ноос ноолуурын салбартаа манлайлан ажиллаж байна. Бид хүрээлэн буй байгаль орчиндоо сөрөг нөлөө үзүүлэх эрсдэлийг ямагт тооцоолж, түүнээс сэргийлэн, нийгмийн хариуцлагаа ухамсарлан, хамтрагч талуудын ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байж, үйл ажиллагааны арга аргачлал, технологио тогтмол шинэчлэн сайжруулж, салбарынхаа хөгжилд хувь нэмрээ оруулахыг зорин ажилладаг. Мөн компанийн тогтвортой хөгжлийн түлхүүр болсон үзүүлэлтүүдийг орхигдуулалгүй хамтад нь авч явах нь бидний цаашдын зорилгын басхүү нэгээхэн хэсэг юм.

Бид тогтвортой хөгжлийн хүрээнд олон улсын төрийн байгууллага Sustainable Fibre Alliance (SFA) буюу Тогтвортой ноос ноолуурын эвслийн гишүүнээр 2017 оны 5-р сард элссэн. Үүний хүрээнд Тогтвортой ноос ноолуурын эвслийн "Бэлчээрийн зохистой ашиглалт болон малын арчилгаа, маллагааны мөрдөх заалт"-ыг хэрэгжүүлсэн малчид хоршооллын тогтвортой байдлын үзэл баримтлалд нийцсэн ноолуур нийлүүлэх чадамжийг бий болгох тал дээр хамтран ажиллаж байна.

ШИЛМЭЛ НОЛУУР - ШИЛДЭГ ХОРШОО
БАЙГАЛИЙН НӨӨЦ БАЯЛАГ - ЧАНАРЫН
СТАНДАРТ – СЭТГЭЛ ХАНАМЖ

НИЙГМИЙН ХАРИУЦЛАГА

Манай компани бүхий л үйл ажиллагаандаа нийгмийн хариуцлагаа ухамсарлан ажилладаг. Үүнд:

- Бизнесийн үйл ажиллагаагаа шударгаар явуулах, нийгмийн хариуцлагын өндөр жишиг баримтлах
- Хууль, дүрмийг чандлан сахиулах
- Байгаль орчинд ээлтэй үйл ажиллагаа явуулж, хүрээлэн буй орчин болон нийгмийн сайн сайхан чиглэсэн үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллах
- Ажилчин, ажиллагсдын ая тухтай, аюулгүй, ажиллах орчинг бүрдүүлэх
- Хүний эрхийг дээдэлж хэрэглэгчид, ажиллагсад болон хувьцаа эзэмшигчдийн эрх ашгийг хамгаалах
- Хэрэглэгч, үйлчлүүлэгчдэдээ дээд зэргийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг хүргэхэд авьяас чадвараа дайчлан ажиллах
- Ажилчин, ажиллагсдын нийгмийн асуудалд анхаарч, сурч боловсрох нөхцөлөөр ханган ажиллах
- Бидэнтэй харилцах, хамтран ажиллах хэн бүхэнд эрх тэгш, шударгаар хандах

НИЙГМИЙН ХАРИУЦЛАГАА ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХҮРЭЭНД 2017 ОНД ХИЙГДСЭН АЖЛУУД:

МАЛЧДАД БОГ МАЛЫН НЭМНЭЭ ХАНДИВЛАВ

Жил бүрийн хаврын улиралд түүхий эд татан авах ажлаар компанийн ажилчид хөдөө орон нутгийг зорин малчидтай уулздаг бөгөөд компанийн зүгээс түүхий эд татан авалтын ажлын хүрээнд жил бүр уламжлал болгон нийт ажилтнуудын дунд "Хэн хамгийн их бог малын нэмнээ хандивлах вэ" уралдааныг зарладаг. 2017 оны хувьд нийт 120 ажилтнаас 614 ширхэг нэмнээ цугларсныг түүхий эд бэлтгэлийн үеэрээ малчдад хандивлав.

ЦУСНЫ ДОНОРЫН ӨДӨРЛӨГ ЗОХИОН БАЙГУУЛАВ

Манай компани Хан-Уул дүүргийн Улаан загалмайн хороотой хамтран "Цусны донорын өдөрлөг"-ийг жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулсаар ирсэн. 2017 онд нийт 109 ажилтан 12 литр цус хандивласан ба 9 хүний эрдэнэт амийг аварсан билээ.

ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮҮХДҮҮДИЙГ БАЯРЛУУЛАВ

Хүүхэд бүхэн баярлаж, инээд хөөрөөр дүүрэн байх эрхтэй "Олон улсын хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдөр"-ийг тохиолдуулан баяр дээр нь баяр нэмэхийн төлөө Хан-Уул дүүргийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдийн эцэг эхийн төлөөлөлтэй уулзан, 100 хүүхэд гарын бэлэг хүргүүлэв.

ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАРТ ХАНДИВ ӨРГӨВ

Монгол улсын хэмжээнд хүмүүсийн буруутай үйл ажиллагаа болон хэт хуурайшилтаас шалтгаалан гарсан их хэмжээний ой хээрийн түймэртэй тэмцэж, галын голомтод цаг наргүй ажиллаж буй ОБЕГ-ын ажилчдад компанийн зүгээс 100 ширхэг аяны хөнжил хандивласан. Мөн Говь ХК дээр гарсан галын ослын үед бүх хүчээ дайчлан, түргэн шуурхай ажилласанд нь талархан компанийн зүгээс 16 сая төгрөгийг хандивлав.

ИРЭЭДҮЙН БОЛОВСОН ХҮЧНИЙГ БЭЛТГЭН ХӨГЖҮҮЛЭВ

Манай компани ирээдүйн боловсон хүчнийг бэлтгэх, хөгжүүлэх зорилгоор Монгол-Солонгосын Политехник коллежтэй хамтран ажилладан тусгай дунд боловсрол эзэмшиж байгаа оюутнуудыг дэмжин ажилладаг бөгөөд урт болон богино хугацааны дадлага хийлгэн дадлагын ажлаа сайн хийж гүйцэтгэсэн оюутнуудыг урилгаар ажиллуулдаг билээ. 2017 онд нийт 87 оюутан богино хугацааны дадлага, 50 оюутан урт хугацааны дадлага хийсэн бөгөөд үүнээс 26 оюутанд Говь ХК-нд ажиллах урилга өгсөн билээ. Урилга авсан оюутнуудаас одоогийн байдлаар 17 оюутан ажиллаж байна.

ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГА

2016 оны 11-р сард ТУЗ-ийн дэргэдэх Эрсдэл, аудитын хорооноос “Эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх журам”-ыг баталсан. Энэхүү журамд компанийн дотоод үйл ажиллагааны эрсдэлийг бууруулах, эрсдэлт хүчин зүйлсийг урьдчилан илрүүлж, арга хэмжээ авах, компанийн урт болон богино хугацаат зорилтыг хэрэгжүүлэх үндэслэлээр байгуулагдсан эрсдэлийн удирдлагын багийн эрх, үүргийг тодорхойлсон.

Эрсдэлийн удирдлагын багийг компанийн удирдах албан тушаалтнууд бүрдүүлж байгаа бөгөөд Үйл ажиллагаа хариуцсан дэд захирал Н.Сүрэнрагчаа уг багийг ахлан ажиллаж байна.

Эрсдэлийн удирдлагын багийн үйл ажиллагааны хамрах хүрээ

Компанийн бүх шатны газар, хэлтэс, алба, нэгжүүдийн бүхий л үйл ажиллагааны хүрээнд үүсэх эрсдэлийг хамруулна.

Эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх зарчим

Эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэхдээ компанийн зорилго, түүнд хүрэх зорилт, бизнес төлөвлөгөө, хариуцсан газар, хэлтэс, алба, нэгжийн үйл ажиллагаанд сөргөөр нөлөөлөхүйц үйл явдал, нөхцөл байдлыг шинжлэн урьдчилан тодорхойлох, үнэлэн эрэмбэлэх, хариу арга хэмжээ авах, тайлагнах, хянах гэх мэт цогц үйл ажиллагаа явуулна.

Эрсдэлийг эрэмбэлэх хүснэгт

Компанид учирч болзошгүй эрсдэлт хүчин зүйлийг үзүүлэх нөлөөлөл ба тохиолдох магадлалын шалгуураар үнэлэн, эрсдэлт эрэмбэ, дараалал тогтоон үнэлдэг.

Үзүүлэх нөлөөлөл	Тохиолдох магадлал				
	Маш их	Их	Дунд	Бага	Маш бага
Маш их	1	2	4	9	10
Их	3	5	8	11	19
Дунд	6	7	12	18	20
Бага	14	13	17	22	23
Маш бага	15	16	21	24	25

■ Эрсдэлийг хяналттайгаар хүлээн зөвшөөрч болно

■ Эрсдэлийг удирдах шаардлагатай

■ Эрсдэлийг удирдах хүчин чармайлт шаардлагатай

2017 онд компанийн бүх шатны удирдах албан тушаалтан өөрийн газар, үйлдвэр, хэлтэс, алба, нэгжид үүсч болох эрсдэлийг тодорхойлж, эрсдэлүүдийн ангилж, ач холбогдол, хор нөлөөгөөр нь үнэлж, шийдвэрлэх болон урьдчилан сэргийлэх боломжтой нөхцөлүүдэд арга хэмжээг авч ажилласан нь эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэхэд томоохон алхам болж байна.

Эрсдэлийн удирдлагын баг 2017 онд компанийн хэмжээнд үйлдвэр, борлуулалт, захиргааг хамарсан 148 эрсдэлт хүчин зүйлсийг тодорхойлж сөрөг нөлөөллөөр нь эрэмбэлэхэд:

- Улаан бүсэд 27,
- Шар бүсэд 74,
- Ногоон бүсэд 47 эрсдэл тодорхойлогдсон.

Эдгээр эрсдэлүүдийг Удирдлагын багийн хүрээнд улирал бүр бууруулах арга хэмжээг авч ажилласан бөгөөд компанийн хэмжээнд учирч болох эрсдэлийг 80% бууруулж чадсан.

Ингэснээр дараах үр дүн гарсан:

- Компанийн аливаа гүйцэтгэгч байгууллагатай хийх гэрээний хяналт сайжирсан.
- Туслах материал, хангамжийн материалын нийлүүлэлтийн хугацааг илүү сайн тооцоолж чаддаг болсон.
- Даатгалын ач холбогдол, санхүүгийн эрсдэлийг тараан байршуулах арга хэрэгслүүдийг илүүтэйгээр ашиглах болсон.
- Ажиллах хүчний дутагдал, ур чадвараас хамаарсан эрсдэлүүдийг бууруулах зорилгоор сургалтын тогтолцоог үйлдвэрлэлд нэвтрүүлсэн.

2017 ОНД ТОХИОЛДСОН ОНЦЛОХ ЭРСДЭЛТ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

ГАЛЫН ЭРСДЭЛ

6-р сарын 14

Үйлдвэрийн барилгын дээвэрт гүйцэтгэгч компани нөхөн засварын ажил гүйцэтгэж байгаад, ил гал алдаж 18,000 м.кв талбайг хамарсан галын аюул тохиолдсон. Эрсдэлийн удирдлагын баг галын аюулын үед шуурхай арга хэмжээ авч зарим түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг аюулгүй газар байршуулсан бөгөөд гал унтраахтай холбогдон үйлдвэр дотор ус орж ирэхээс урьдчилан сэргийлж, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийг хорохоос сэргийлэн полиетилен уутаар бүтээж амжсан.

6 сарын 15

Онцгой байдлын ерөнхий газар, Ус сувгийн удирдах газар зэрэг Засгийн газрын харьяа байгууллагууд галын голомтод бүхий л нөөц бололцоо, хүчээ дайчлан шуурхай арга хэмжээ авч ажилласны үр дүнд дээвэрт гарсан галыг үйлдвэр дотогш орохоос өмнө бүрэн унтрааж чадсан.

6 сарын 24

Эрсдэлийн удирдлагын баг оновчтой арга хэмжээг авч, ажилтнуудыг зөв зохион байгуулан ажилласан бөгөөд 1,100 ажилтан 62,323 хүн цаг ажилласны үр дүнд 10 хоногийн дотор үйлдвэр хэвийн үйл ажиллагаагаа эхлүүлж чадсан.

СУРГАМЖ

Говь ХК-ийн хувьд тоног төхөөрөмж, бараа материалын даатгалтай байсан бөгөөд галын аюулаас үүссэн эрсдэлийг компанийн хувьд хохирол багатай даван туулж чадсан хэдий ч цаашид дээрх нөхцөл байдлыг давтан үүсгэхгүйн тулд дараах ажлуудыг хэрэгжүүлж эхлээд байна.

1. Гүйцэтгэгч байгууллагуудаар ажил гүйцэтгүүлэх үед, ажлын явцад хяналт тавих, үүсч болох эрсдэлүүдийг онцгой анхааруулж ажиллаж байна.
2. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн албаны ажлын төлөвлөгөөг, заавар мөрдлөгийг жил бүр шинэчлэх, ажилчдын эрсдэлийн талаарх мэдлэгийг нэмэгдүүлэх хуваарьт сургалтуудыг явуулж эхлээд байна.
3. Компанийн эд хөрөнгө, бараа материал, тоног төхөөрөмж, барилга байгууламжийн даатгалын гэрээнүүдэд нэмэлт оруулж шинэчилсэн.
4. Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг боловсруулж "Хан-Уул" дүүргийн онцгой байдлын газраар батлуулсан.
5. Хан-Уул дүүргийн ОБЕГ-тай хамтран "Гамшгаас хамгаалах танхимын болон үзүүлэх сургалт"-ыг 2017 оны 11 сарын 30, 12 сарын 01-ний өдрүүдэд амжилттай зохион байгуулсан бөгөөд Говь ХК-ийн "Гамшгаас хамгаалах бүлэг"-ийг албан ёсоор томилсон.

Компанийн "Гамшгаас хамгаалах бүлэг" нь нийт 86 ажилтнаас бүрдсэн бөгөөд аюул ослын үед ажиллах чиг үүргээсээ хамаараад 8 бүлэгт хуваагдсан.

Үзүүлэх сургалтаар дамжуулан Говь ХК-нд гэнэтийн аюул осол тохиолдсон үед ямар албан тушаалтан ямар ажил үүрэг гүйцэтгэж, гамшгийн аюулыг богино хугацаанд таслан зогсоох, гал унтраах анги болон ОБЕГ-ын аврах ангийг ирэхээс өмнө өөрсдийн нөөц бололцоогоо ашиглан ямар арга хэмжээ авч болохыг "Гамшгаас хамгаалах бүлэг"-ийн гишүүдэд заасан.

Гамшгаас хамгаалах танхимын сургалт

Гамшгаас хамгаалах үзүүлэх сургалт

Цаашид байгалийн гамшиг, гэнэтийн аюул осол тохиолдсон үед Эрсдэлийн удирдлагын баг болон Гамшгаас хамгаалах бүлгийн гишүүд батлагдсан "Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөө"-ний дагуу арга хэмжээг авч ажиллана. Мөн компанид үүсч болзошгүй эрсдэлт хүчин зүйлийг Эрсдэлийн удирдлагын багийн түвшинд улирал бүр илрүүлэн, үнэлж шаардлагатай арга хэмжээг цаг алдалгүй авч ажиллах болно.

ЧАНАРЫН УДИРДЛАГА

Говь ХК нь түүхий эдээ малчдын гараас хүлээн авахаас эхлэн бэлэн бүтээгдэхүүн хүртэлх бүхий л шат дамжлагад 230 үзүүлэлтээр чанарын шалгалтыг хийж, технологийн горимыг чанд мөрдөн, бүтээгдэхүүнээ олон улсын ISO 9001:2008/MNS ISO 9001:2010, ISO/IEC 17025 стандартын шаардлагын дагуу үйлдвэрлэж, баталгаажуулан дотоод, гадаадын хэрэглэгчдэд хүргэдэг.

Бид хэрэглэгчдийн хэрэгцээ шаардлагад нийцүүлэхээр үйлдвэрлэлийн шат дамжлага бүрээр чанарын удирдлагын тогтолцоог хэрэгжүүлэн, чанарын 68 MNS стандарт, компанийн нийт 73 журам, стандарт, технологийн горим, ажлын зааварчилгааг мөрдөж, чанарын хяналт шалгалтыг 100% хийж, чанарын удирдлагын тогтолцоог тасралтгүй сайжруулан ажиллаж байна.

2018 онд бид олон улсын чанарын ISO 9001:2015 стандартыг нэвтрүүлэх бөгөөд, байгаль орчны удирдлагын тогтолцооны ISO 14001 стандартыг 2019 онд шинээр нэвтрүүлэхээр төлөвлөн ажиллаж байна.

1994 онд - ISO 9001 олон улсын стандарт Чанарын удирдлагын тогтолцооны гэрчилгээ

1997 онд - "Үндэсний тохирлын тэмдэг" тэмдэг хэрэглэх гэрчилгээ

1999 онд - ISO/IEC 17025:2005 (MNS ISO/IEC 17025:2000) стандартын шаардлага хангасан "Хэмжих хэрэгслийн лаборатори"

1999 онд - ISO/IEC 17025:2005 (MNS ISO/IEC 17025:2000) стандартын шаардлага хангасан "Нэгдсэн лаборатори"

НЭГТГЭСЭН
САНХҮҮГИЙН
ТАЙЛАН

ХАРААТ БУС АУДИТОР

Говь ХК-ийн Эрсдэл аудитын хороо нь хараат бус аудиторт тавигдах хараат бус байдлын болон мэргэшил, ажлын туршлага, бусад шалгуур үзүүлэлтийг тогтоож, хараат бус аудиторын эрх, үүрэг, хариуцлага, аудиторт төлөх хөлсний хэмжээ, бусад гэрээний нөхцөлийн талаар санал боловсруулан ТУЗ-өөр шийдвэрлүүлэх ба хараат бус аудиторын уг шалгуур үзүүлэлтийг хангаж байгаа байдалд дүгнэлт хийн, бие даан шууд сонгох, аудитортой байгуулах гэрээг батлах, хараат бус аудитын үйл ажиллагаанд нь хяналт тавих, ажлын гүйцэтгэлийг үнэлэх, гэрээг цуцлах чиг үүргийг хэрэгжүүлдэг.

Говь ХК-ийн 2017 оны 12 сарын 31-нээрх санхүүгийн тайланд Деллоитт Онч Аудит ХХК аудит хийсэн. Деллоитт нь олон улсын 4 том аудитын компанийн нэг бөгөөд 2012 оноос эхлэн Монгол улсад үйл ажиллагаагаа явуулж байгаа, 2014 онд Санхүүгийн зохицуулах хороонд Үнэт цаасны зах зээлд үйлчилгээ үзүүлэх Аудитын компаниар бүртгэгдсэн.

Деллоитт Онч Аудит ХХК-тай хийсэн гэрээт ажлын хөлс 46,000,000 /дөчин зургаан сая/ төгрөг.

MONGOLIAN CASHMERE

ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД

НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН БОЛОН ХАРААТ БУС АУДОРЫН ТАЙЛАН

2017 ОНЫ 12 САРЫН 31

ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
 НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН
 2017 ОНЫ 12 САРЫН 31

АГУУЛГА

Гүйцэтгэх удирдлагын мэдэгдэл
 Хараат бус аудиторын тайлан

НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан	1
Нэгтгэсэн иж бүрэн орлогын тайлан	2
Нэгтгэсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	3
Нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	4
Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд	5

ХУУДАС

“ГОВЬ” ХУВЬЦААТ КОМПАНИ

Улаанбаатар хот 17062, Хан-Уул дүүрэг,
 3-р хороо, Үйлдвэрийн гудамж, Утас: 70135511
 Факс: 70143081, УБ-36 Ш/х №434
 И-мэйл: info@gobi.mn, Вэб сайт: www.gobi.mn
 УБД:9010001061

2018.03.09 № 01/189
 танай _____-ны № _____-д

Гүйцэтгэх удирдлагын мэдэгдэл

Цагаач овогтой Баатарсайхан би Говь ХК-ийн гүйцэтгэх захирлын хувьд, Ганболд овогтой Сэлэнгэ би тус Компанийн Санхүү Бүртгэл Удирдлагын Газрын захирлын хувьд ард хавсаргасан 1-ээс 32-р хуудас дахь Говь ХК-ийн санхүүгийн тайлангуудыг холбогдох Санхүүгийн Тайлагналын Олон Стандартын дагуу бэлтгэсэн бөгөөд 2017 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх Компанийн санхүүгийн байдал ба уг өдрөөр тасалбар болгосон санхүүгийн үр дүн болон мөнгөн гүйлгээг шударгаар үзүүлж байна гэдгийг үүгээр мэдэгдэж байна.

 Ц. Баатарсайхан
 Гүйцэтгэх захирал

 Г. Сэлэнгэ
 Санхүү Бүртгэл Удирдлагын Газрын захирал

Делоитт Онч Аудит ХХК
15 давхар, Ай Си Си цамхаг
Жамьян гүнгийн гудамж
Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо
Улаанбаатар, 14240
Монгол улс

Утас: +976 70100450
+976 70120450
Факс: +976 70130450
www.deloitte.com

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

Говь ХК-ийн Хувьцаа эзэмшигчид танаа,

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Дүгнэлт

Бид Говь ХК (цаашид “Компани” гэх) ба түүний охин компаниуд (хамтад нь “Групп” гэх)-ын 2017 оны 12 сарын 31-ний нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан, уг өдрөөр тасалбар болгосон тайлант жилийн нэгтгэсэн иж бүрэн орлогын тайлан, нэгтгэсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан болон нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, тайлбар тодруулгаас бүрдсэн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд аудит хийлээ.

Бид, Группын 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, уг өдрөөр тасалбар болгосон нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүн болон нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (цаашид “СТОУС” гэх)-ын дагуу үнэн, шударгаар илэрхийлж байна гэж дүгнэж байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын Стандарт (цаашид “АОУС” гэх)-ын дагуу гүйцэтгэсэн болно. Уг стандартуудын дагуу бидний хүлээх үүргийг энэхүү тайлангийн Нэгтгэсэн Санхүүгийн Тайлангийн Аудиттай холбоотой Аудиторын Үүрэг хэсэгт тусгасан. Бид Нягтлан Бодогчдын Ёс Зүйн Олон Улсын Стандартын Зөвлөлөөс баталсан Мэргэжлийн нягтлан бодогчдын ёс зүйн дүрэм (цаашид “НБЭЗОУСЗ-ын дүрэм” гэх)-ийн дагуу Группээс хараат бус ба НБЭЗОУСЗ-ын дүрмийн дагуу бусад ёс зүйн үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн болно. Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь аудитын дүгнэлт гаргах хангалттай бөгөөд зохистой үндэслэл болно гэж итгэж байна.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн үнэлэмжээр Аудитын гол асуудлууд нь тайлант жилийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал асуудлууд юм. Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитынхаа хүрээнд эдгээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба дүгнэлт гаргахдаа эдгээр асуудлууд тус бүрт тусад нь дүгнэлт гаргаагүй болно.

Аудитын гол асуудлууд

Бараа материалын үнэлгээ

Удирдлага удаан гүйлгээтэй болон хуучирсан бараа материалын хасагдуулгыг тодорхойлохдоо үлэмж хэмжээний төсөөлөл болон үнэлэмж ашигладаг учраас бид бараа материалын үнэлгээг аудитын гол асуудал гэж үзсэн. Группын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогоор бараа материалын үнэлгээг тооцохдоо бараа материалын насжилт дээр үндэслэн өмнөх жилүүдийн туршлага, түүхэн мэдээлэлд үндэслэн тооцсон алдагдлын хувийг ашиглан тооцдог.

Энэхүү нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн Тодруулга 3 болон Тодруулга 8-д тусгаснаар, Группын 2017 оны 12 сарын 31-нээрх бараа материалын дансны үнэ нь 101,271,760 мянган төгрөг (736,303 мянган төгрөгийн бараа материалын хасагдуулгыг хасч тооцсон цэвэр дүн) байна.

Бидний гүйцэтгэсэн аудитын горим

Бараа материалын үнэлгээтэй холбоотой бидний гүйцэтгэсэн горимууд:

- Бараа материалын цэвэр боломжит үнэ цэнийг тооцохдоо ашигласан удирдлагын үнэлгээ болон бараа материалыг тэдгээрийн цэвэр боломжит үнэ цэнэ хүртэл залруулж, бараа материалын сан байгуулах дотоод горимыг судлах, ойлгох;
- Борлуулалтын түүхэн мэдээ, өнөөгийн зах зээлийн орчин, маркетинг болон урамшууллын төлөвлөгөө, бараа материалын насжилт болон бараа материалын борлуулалтын үнэ зэрэгт үндэслэн бараа материалын хасагдуулга нь зохистой эсэхийг үнэлэх;
- Түүврийн аргаар бараа материалын насжилтыг холбогдох анхан шатны баримтууд руу тулгаж шалгах;
- Түүврийн аргаар бараа материалын борлуулалтын үнийг холбогдох анхан шатны баримтууд руу тулгаж шалгах.

Делоитт нь Нэгдсэн Вант улсад анх үүсгэн байгуулагдсан Делоитт Туш Токмацу Лимитед (ДТТЛ) болон түүний гишүүн байгууллагууд, харьяа компаниудаас бүрдэнэ. ДТТЛ болон түүний гишүүн компаниуд нь бие даасан хуулийн этгээдүүд байх бөгөөд үйл ажиллагааны хувьд хараат бус байна. ДТТЛ (нөн "Делоитт Глобал" гэх) нь харилцагчдад үйлчилгээ үзүүлдэггүй. Илүү дэлгэрэнгүй мэдээллийг www.deloitte.com/about чухам хуудаснаас авна уу.

Делоитт нь аудит, консалтинг, санхүүгийн зөвлөх үйлчилгээ, эрсдлийн удирдлага, татвар болон холбогдох чиглэлээр төрөл бүрийн салбар дахь төрийн болон хувийн хэвшлийн байгууллагуудад мэргэжлийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлдэг.

Делоитт Онч ХХК болон түүний охин компаниуд нь аудит, эрсдлийн удирдлага, татвар болон хуулийн зөвлөгөө, консалтинг болон санхүүгийн зөвлөгөө үзүүлэх мэргэжлийн үйлчилгээгээрээ данжуулан Монголын харилцагчдад мэргэжлийн үйлчилгээг үзүүлдэг бөгөөд Делоиттын олон улсын сүлжээний гишүүн байгууллага юм.

© 2018. Делоитт Онч ХХК болон харьяа компаниуд

Аудитын гол асуудлууд

Бидний гүйцэтгэсэн аудитын горим

Татварын тооцооллын үнэн, зөв байдал

Группын татварын өр төлбөрийн тооцоололт болон татварын хууль тогтоомжийн хэрэгжүүлэлт нь үнэлэмж шаарддаг учраас бид татварын тооцооллын үнэн, зөв байдлыг аудитын гол асуудал гэж үзсэн.

Зах зээлийн эдийн засагт шилжих шилжилттэй холбоотойгоор Монголын Засгийн Газар бизнес болон эдийн засгийн бүтцэд өөрчлөлт шинэчлэлтийг хийсээр байна. Үүний үр дүнд бизнесийн үйл ажиллагаанд нөлөө үзүүлэх хууль журмууд ч мөн өөрчлөгдсөөр байна.

Өөр өөр эрх бүхий байгууллагууд татварын хуулийн хэрэгжилтэнд хяналт шалгалт хийж төлбөр торгууль тавих хуулиар тогтоосон эрхтэй байдаг. Групп татварын хууль тогтоомжийн ойлголт дээрээ үндэслэн бүх татваруудыг үнэн зөв тодорхойлсон гэж итгэж байгаа боловч дээр дурдсан хүчин зүйлүүдээс үндэслэн Групп-д татварын эрсдэл байсаар байна.

Дансны ба бусад авлагын эргэн төлөгдөх байдал

Дансны ба бусад авлагын эргэн төлөгдөх байдлыг тодорхойлоход төсөөлөл болон үнэлэмж ашигладаг учраас бид дансны ба бусад авлагын эргэн төлөгдөх байдлыг аудитын гол асуудал гэж үзсэн.

Энэхүү нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн Тодруулга 3 болон Тодруулга 6-д тусгаснаар, Группын 2017 оны 12 сарын 31-нээрх дансны ба бусад авлагын дансны үнэ нь 11,644,199 мянган төгрөг (1,425,547 мянган төгрөгийн найдваргүй авлагын хасагдуулгыг хасч тооцсон цэвэр дүн) байна. Найдваргүй авлагын хасагдуулгыг тодорхойлохдоо тусгайлан өмнөх туршлага, харилцагчийн төвлөрөл, харилцагчийн зээлийн чадвар, тухайн үеийн эдийн засгийн байдал болон харилцагчийн төлбөрийн нөхцөл дэх өөрчлөлтөнд үндэслэн байгуулсан найдваргүй авлагын сан нь хангалттай эсэхэд үнэлэмж ашигладаг.

Бусад мэдээлэл

Удирдлага нь бусад мэдээллийн талаар үүрэг хүлээнэ. Бусад мэдээлэлд Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл (“ТУЗ”)–ын дарга болон Гүйцэтгэх захирлын мэндчилгээ орно. Бусад мэдээлэл нь энэхүү аудитын тайланг гаргасан өдрөөс хойш бэлтгэгдэж, бидэнд хүргүүлэхээр байна.

Энэхүү санхүүгийн тайланд өгөх манай дүгнэлт нь бусад мэдээллийг хамраагүй бөгөөд бид бусад мэдээлэлд ямар нэгэн дүгнэлт өгөхгүй.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотойгоор бид дээр тодорхойлогдсон бусад мэдээллийг бэлэн болсон үед унших үүрэгтэй бөгөөд бусад мэдээлэл нь санхүүгийн тайлан эсвэл аудитын явцад цуглуулсан мэдээллээс материаллаг хэмжээний алдаатай эсэхийг авч үзэх ёстой.

Татварын тооцооллын үнэн зөв, зохистой байдлыг үнэлэхтэй холбоотой бидний гүйцэтгэсэн горимууд:

- Татварын тооцоолол ба түүнтэй холбоотой нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого болон татварын талаарх удирдлагын байр суурь, үнэлгээг судлах, ойлгох;
- Татварын хууль, журам болон практикийн туршлагатай өөрсдийн татварын мэргэжилтнүүд болон Групп ба эрх бүхий татварын албадууд хоорондын харилцааг ашиглан санхүүгийн тайланд бүртгэгдсэн татварын өр төлбөрүүд нь зохистой эсэх, эсвэл татварын өр төлбөрийг бүртгээгүй үндэслэл шалтгааныг үнэлэх;
- Санхүүгийн тайланд бүртгэгдсэн татварын өр төлбөр болон тодруулга нь хангалттай эсэх, уг өр төлбөр нь татварын хуулийн сүүлийн өөрчлөлтүүдийн дагуу тооцоологдсон эсэх, боломжит татварын торгууль болон хүүг агуулсан эсэхийг үнэлэх.

Дансны ба бусад авлагын эргэн төлөгдөх байдлыг үнэлэхтэй холбоотой бидний гүйцэтгэсэн горимууд:

- Удирдлагын найдваргүй авлагын хасагдуулгыг тооцоолдог горимыг судлах, ойлгох;
- Төлөгдөөгүй авлагын үлдэгдэлд байж болох боломжит эрсдлийн хэмжээг тооцоолох болон ойлгох зорилгоор түүврийн аргаар дансны ба бусад авлагын насжилтыг холбогдох анхан шатны баримтууд руу тулгаж шалгах;
- Төлөгдөх хугацаа нь 60 хоногоос хэтэрсэн авлагууд нь даатгагдсан эсэхийг үнэлэхийн тулд даатгалын гэрээ рүү тулгах, тайлант хугацааны дараа цуглуулагдсан дүнгүүдийг шалгах. Даатгагдаагүй авлагуудын хувьд, тухайн харилцагчийн өмнөх жилүүдийн төлбөр төлсөн байдал зэрэгт үндэслэн найдваргүй авлагын хасагдуулга нь зохистой эсэхийг үнэлэх;
- Тайлант хугацааны дараа цуглуулагдсан авлагыг холбогдох баримтууд руу тулгах;
- Түүврийн аргаар өмнөх жилүүдэд удирдлагын тооцоолсон найдваргүй авлагын хасагдуулга нь зохистой байсан эсэхийг төлөгдсөн авлага, бодит найдваргүй авлагын зардлыг холбогдох анхан шатны баримтууд руу тулгаж шалгах.

Бусад мэдээллийг уншиж, бусад мэдээлэл нь материаллаг хэмжээний зөрүүтэй эсвэл алдаатай байвал бид засаглах эрх бүхий этгээдэд мэдэгдэх үүрэгтэй бөгөөд бид бусад горимыг гүйцэтгэж, дараах зүйлсийг тодорхойлно:

- Бусад мэдээлэл нь материаллаг хэмжээний алдаатай эсэх;
- Группын санхүүгийн тайлан нь материаллаг хэмжээний алдаатай эсэх; эсвэл
- Группын болон түүний орчны талаарх бидний ойлголтыг шинэчлэх хэрэгтэй эсэх.

Хэрэв бид бусад мэдээлэлд материаллаг хэмжээний алдаа байгаа гэж үзсэн ба түүнийг нь залруулаагүй бол, бид залруулагдаагүй материаллаг хэмжээний алдааг манай тайлангийн мэдээлэл хэрэглэгчдэд хүргэхийн тулд зохистой арга хэмжээ авахыг засаглах эрх бүхий этгээдээс хүсэх болно.

Хэрэв бид Группын аудитлагдсан санхүүгийн тайлан болон Группын болон түүний орчны талаарх бидний ойлголтод материаллаг хэмжээний алдаа байна гэж үзвэл, бид АОУС-ын дагуу холбогдох арга хэмжээг авна.

Нэгтгэсэн Санхүүгийн Тайлантай холбоотой Удирдлага болон Засаглах Эрх Бүхий Этгээдийн Үүрэг

Удирдлага нь нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаа СТОУС-ын дагуу бэлтгэн шударгаар илэрхийлэх, эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг алдаа эсвэл санаатай зальт үйлдлээс үүсэлтэй материаллаг хэмжээний алдаагүйгээр бэлтгэж, шударгаар илэрхийлэхийн тулд удирдлагаас шаардлагатай гэж тогтоосон дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ Группыг татан буулгах, үйл ажиллагааг нь зогсоох, эсвэл үүнээс өөр боломжит сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд Удирдлага Группын үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах чадамжийг үнэлэх, тодруулах, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг ашиглан нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаа бэлтгэх үүрэгтэй.

Засаглах эрх бүхий этгээд нь Группын нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн үйл явцад хяналт тавих үүрэгтэй.

Нэгтгэсэн Санхүүгийн Тайлангийн Аудиттай холбоотой Аудиторын Үүрэг

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан нь бүхэлдээ алдаа эсвэл санаатай зальт үйлдлийн улмаас материаллаг хэмжээний алдаагүй илэрхийлэгдсэн эсэх талаар үл үндэслэлтэй нотолгоо олж авах болон бидний дүгнэлтийг агуулсан аудиторын тайлан гаргах нь бидний зорилго юм. Үл үндэслэлтэй нотолгоо гэдэг нь өндөр түвшний нотолгоо боловч АОУС-ын дагуу хийгдсэн аудит нь байнга материаллаг хэмжээний алдааг илрүүлдэг гэсэн баталгаа болохгүй. Алдаатай илэрхийлэл нь алдаа эсвэл санаатай зальт үйлдлээс үүсч болох ба дангаараа эсвэл нийтдээ эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд үндэслэн шийдвэр гаргах санхүүгийн тайлангийн хэрэгчлэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх магадлалтай бол материаллаг гэж үздэг.

Бусад хууль эрх зүйн шаардлагуудын талаарх тайлан

Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн 92 болон 94-р зүйлийн дагуу бид дараах тохиолдлуудад та бүхэнд тайлагнах үүрэгтэй:

- Сонирхлын зөрчилтэй этгээдтэй хийсэн ажил гүйлгээ;
- Нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт, санхүүгийн тайлан гаргалттай холбоотой зөрчил;
- Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль, Санхүүгийн Зохицуулах Хороо болон Монголын Хөрөнгийн Биржээс тогтоосон бусад мэдээлэл; болон
- Компанийн дүрмийн дагуу болон аудитын гэрээний дагуу шаардагдах бусад мэдээлэл

Дээрх зүйлстэй холбоотой ямар нэгэн зөрчил илрээгүй болно.

Энэхүү хараат бус аудиторын тайлангийн аудитын партнер нь Ш.Норжинбат юм.

Ш.Норжинбат

 Ш.Норжинбат
 Захирал, МНБ
 Делойтт Онч Аудит ХХК
 2018 оны 3-р сарын 9

**ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
 НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН
 2017 ОНЫ 12 САРЫН 31
 (МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

	Тодруулга	2017	2016
Хөрөнгө			
<i>Эргэлтийн хөрөнгө</i>			
	Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	5 7,183,762	2,614,270
	Дансны ба бусад авлага	6 11,644,199	19,721,388
	Урьдчилгаа төлбөр	7 2,811,450	2,457,705
	Бараа материал	8 101,271,760	58,737,861
		122,911,171	83,531,224
<i>Эргэлтийн бус хөрөнгө</i>			
	Үндсэн хөрөнгө	9 57,274,775	52,035,760
	Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	19.3 83,931	-
	Бусад эргэлтийн бус хөрөнгүүд	11 459,043	305,822
		57,817,749	52,341,582
		180,728,920	135,872,806
Нийт хөрөнгө			
Өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмч			
<i>Богино хугацаат өр төлбөр</i>			
	Дансны ба бусад өглөг	12 6,372,509	4,298,237
	Орлогын албан татварын өглөг	19.2 1,971,410	2,196,930
	Богино хугацаат банкны зээл	13 40,469,033	31,678,103
		48,812,952	38,173,270
<i>Урт хугацаат өр төлбөр</i>			
	Хойшлогдсон татварын өр төлбөр	19.3 -	63,993
	Урт хугацаат банкны зээл	13 30,202,780	11,836,840
		30,202,780	11,900,833
		79,015,732	50,074,103
		180,728,920	135,872,806
Нийт өр төлбөр ба Эзэмшигчдийн өмч			
Эзэмшигчдийн өмч			
	Хувьцаат капитал	14 780,113	780,113
	Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	17 15,647,697	15,647,697
	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц	18 (28,274)	-
	Хуримтлагдсан ашиг	85,313,652	69,370,893
		101,713,188	85,798,703
		180,728,920	135,872,806
Нийт өр төлбөр ба Эзэмшигчдийн өмч			

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг холбогдох тодруулгын хамтаар уншина уу.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН ИЖ БҮРЭН ОРЛОГЫН ТАЙЛАН
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

	Тодруулга	2017	2016
Борлуулалтын орлого	20.1	124,425,107	88,673,668
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	20.2	(73,880,650)	(52,454,588)
Нийт ашиг		50,544,457	36,219,080
Санхүүгийн ба бусад орлого	21	848,816	1,914,467
Бусад (гарз) ба олз	22	(571,863)	2,034,960
Хүүгийн зардал		(6,496,773)	(4,171,500)
Борлуулалт ба маркетингийн зардал		(12,121,296)	(8,169,197)
Ерөнхий ба удирдлагын зардал		(8,761,080)	(6,692,310)
Татварын өмнөх ашиг		23,442,261	21,135,500
Орлогын татварын зардал	19	(5,939,277)	(4,996,596)
Тайлант жилийн цэвэр ашиг		17,502,984	16,138,904
Дараа үеүдэд ашиг, алдагдал руу ангилагдахгүй бусад иж бүрэн орлого:			
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний олз	17	-	2,276,718
Дараа үеүдэд ашиг, алдагдал руу ангилагдах бусад иж бүрэн орлого:			
Гадаад дах охин компаниас үүссэн валют хөрвүүлэлтийн зөрүү	18	(28,274)	-
Бусад иж бүрэн (зарлага)/орлого		(28,274)	2,276,718
Нийт иж бүрэн орлого		17,474,710	18,415,622
Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг - суурь	16	2.24	2.07
Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг - хорогдуулсан		2.24	2.07

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг холбогдох тодруулгын хамтаар уншина уу.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

	Тодруулга	Хувьцаат капитал	Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт
2015 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл		780,113	13,370,979	-	54,324,146	68,475,238
Тайлант жилийн цэвэр ашиг		-	-	-	16,138,904	16,138,904
Бусад иж бүрэн орлого	17	-	2,276,718	-	-	2,276,718
Тайлант жилийн нийт иж бүрэн орлого		-	2,276,718	-	16,138,904	18,415,622
Зарласан ногдол ашиг	15	-	-	-	(1,092,157)	(1,092,157)
2016 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл		780,113	15,647,697	-	69,370,893	85,798,703
Тайлант жилийн цэвэр ашиг		-	-	-	17,502,984	17,502,984
Бусад иж бүрэн орлого	18	-	-	(28,274)	-	(28,274)
Тайлант жилийн нийт иж бүрэн орлого		-	-	(28,274)	17,502,984	17,474,710
Зарласан ногдол ашиг	15	-	-	-	(1,560,225)	(1,560,225)
2017 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл		780,113	15,647,697	(28,274)	85,313,652	101,713,188

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг холбогдох тодруулгын хамтаар уншина уу.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

	Тодруулга	2017	2016
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
Тайлант жилийн цэвэр ашиг			
Тохируулгууд:		17,502,984	16,138,904
Элэгдэл ба хорогдлын зардал	9, 11.1	5,633,556	4,535,367
Орлогын татварын зардал	19	5,939,277	4,996,596
Хүүгийн зардал		6,496,773	4,171,500
Гадаад валютын ханшийн өөрчлөлтийн алдагдал/(ашиг)		149,478	(438,320)
Найдваргүй авлагын зардал	6.3	-	13,139
Бараа материалын хасагдуулгын (буцаалт)/зардал	8	(169,909)	178,829
Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны гарз	22	181,228	140,720
Үндсэн хөрөнгө болон бараа материалыг бүртгэлээс хассанаас илүү давсан даатгалын нөхөн олговор	22	(383,784)	-
		35,349,603	29,736,735
Дансны ба бусад авлагын өсөлт		(5,545,377)	(1,224,032)
Урьдчилгаа төлбөрийн (өсөлт)/бууралт		(353,745)	5,872,378
Бараа материалын өсөлт		(43,127,472)	(12,549,907)
Дансны ба бусад өглөгийн өсөлт		2,235,534	493,877
		(11,441,457)	22,329,051
Төлсөн орлогын татвар	19.2	(6,312,721)	(3,034,060)
Төлсөн хүү		(6,183,446)	(4,228,509)
Үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		(23,937,624)	15,066,482
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
Үндсэн хөрөнгө борлуулснаас орж ирсэн мөнгө			
		245,456	49,505
Даатгалын нөхөн олговороос орж ирсэн мөнгө			
		4,400,000	-
Худалдан авсан үндсэн хөрөнгө	9	(14,530,295)	(16,178,831)
Худалдан авсан бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	11.1	(38,503)	(252,993)
Холбоотой талд өгсөн санхүүжилт	23.2	(11,430,480)	(22,300,000)
Холбоотой талд өгсөн санхүүжилтээс төлөгдсөн дүн	23.2	25,430,480	15,697,789
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		4,076,658	(22,984,530)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
Авсан зээл			
	13.2	100,162,894	12,308,009
Төлсөн зээл			
	13.2	(74,023,755)	(18,808,060)
Төлсөн ногдол ашиг			
	15	(1,681,761)	(972,695)
Холбоотой талаас авсан санхүүжилт			
	13.2	17,046,070	-
Холбоотой талаас авсан санхүүжилтинд төлсөн дүн			
	13.2	(17,046,070)	-
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		24,457,378	(7,472,746)
Мөнгөний үлдэгдэл дэх ханшийн зөрүүгийн нөлөөлөл			
		(26,920)	(6,285)
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн өсөлт/(бууралт)		4,569,492	(15,397,079)
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		2,614,270	18,011,349
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	5	7,183,762	2,614,270

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг холбогдох тодруулгын хамтаар уншина уу.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

1. Үндсэн үйл ажиллагаа ба зохион байгуулалт

Говь ХК (цаашид "Компани" гэх) нь 1981 онд Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдсан. Компанийн толгой компани нь Таван Богд Трейд ХХК бөгөөд уг толгой компанийн голлох хувьцаа эзэмшигч нь Ц.Баатарсайхан юм.

2017 оны 12 сарын 31-нээр дуусгавар болсон жилийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан нь Компани болон түүний охин компаниуд (хамтад нь "Групп" гэх)-ын нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаас бүрдэж байна.

Группын охин компаниуд болон охин компани дахь тайлант жилд гарсан эзэмшлийн өөрчлөлтийн хөдөлгөөнийг тодруулга 10-с харна уу.

Групп нь 2016 болон 2017 оны 12-р сарын 31-нээр дуусгавар болсон санхүүгийн жилд сүлжмэл, оёмол ба нэхмэл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, борлуулах үйл ажиллагааг явуулсан.

Группын албан ёсны хаяг нь Монгол Улс, Улаанбаатар хот-17062, Хан-Уул дүүрэг, 3-р хороо Говь Хувьцаат Компанийн байр болно.

Группын удирдлага аудитлагдсан санхүүгийн тайланг 2018 оны 3-р сарын 7-нд батлан гаргасан.

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй

2.1 Мөрдсөн стандарт

Группын нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудыг Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөлөөс гаргасан Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартуудын (СТОУС) дагуу бэлтгэж, тайлагнасан болно.

2.2 Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан бэлтгэсэн суурь

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг зарим үндсэн хөрөнгөөс бусад зүйлсийн хувьд түүхэн өртөгт үндэслэн бэлтгэсэн. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод тусгаснаар зарим үндсэн хөрөнгийг дахин үнэлсэн үнэ буюу бодит үнэ цэнээр бүртгэсэн. Түүхэн өртөг нь хөрөнгийг худалдан авах үед төлсөн эсвэл солилцсон зүйлийн бодит үнэ цэнэ байдаг.

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудыг Группын үйл ажиллагааны үндсэн мөнгөн тэмдэгт болох төгрөгөөр илэрхийлсэн. Бүх санхүүгийн мэдээллийг өөрөөр заагаагүй бол мянган төгрөгөөр илэрхийлсэн.

2.3 Нэгтгэлийн суурь

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан нь Компанийн болон Компанийн хяналтанд байдаг охин компаниудын санхүүгийн тайлангуудаас бүрддэг. Хяналт байгаа эсэхийг дараах элементүүдээр хэмждэг.

- Санхүүжигчид үзүүлэх нөлөө;
- Санхүүжигчийн өгөөжөөс хүртэх эрх
- Санхүүжигчийн өгөөжөөс хүртэх дүнд нөлөөлөх чадвар

Компани санхүүжигчид хяналт тогтоож байгаа эсэхийг дээрх гурван элементүүдэд өөрчлөлт гарсан эсэхээр дахин үнэлдэг.

**ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.3 Нэгтгэлийн сүүр (үргэлжлэл)

Компани охин компанийг хяналтандаа оруулсан өдрөөс эхлэн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд уг охин компанийг нэгтгэх ба охин компани дах хяналтаа алдсан өдрөөс эхлэн нэгтгэхээ зогсоодог. Тусгайлан, охин компанийн тайлант жилийн орлого, зардлыг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тусгахдаа тухайн охин компани дахь хяналтыг олж авсан өдрөөс тухайн охин компани дахь хяналтаа алдсан өдөр хүртэлх тайлант жилийн орлого, зардлыг ашиг алдагдал болон бусад нэгтгэсэн иж бүрэн орлогын тайланд нэгтгэдэг.

Хэрэв шаардлагатай бол, Группын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлоготой нийцүүлэхийн тулд охин компанийн санхүүгийн тайланд тохируулга хийж болно.

Толгой болон охин компаниудын хооронд гарсан орлого, зардал, мөнгөн гүйлгээ болон хөрөнгө, өр төлбөр, өмчийн дансдын үлдэгдлийг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд бүрэн устгана.

2.4 Бараа материал

Бараа материалыг жигнэсэн дундаж өртгийн арга, цэвэр боломжит үнэ цэнээр тооцоолсон худалдан авалт ба үйлдвэрлэлийн өртгөөр хэмжинэ. Худалдан авах зардал нь тайлант хугацаанд худалдан авалтын холбогдох нэмэлт зардлыг агуулдаг. Үйлдвэрлэлийн зардал нь шууд хамааралтай зардлууд ба бүтээгдэхүүнтэй холбоотойгоор шууд бус зардлын зарим хэсгийг багтаана. Цэвэр боломжит үнэ цэнэ нь тооцоолсон зардлын тооцоолсон зардлыг хассан тооцоолсон зардлаас бүрдэнэ.

Шаардлагатай тохиолдолд хэрэглээний болон цэвэр боломжит үнэ цэнийг харгалзан материаллаг буюу бүтээгдэхүүний хувьд хасагдуулга нөөцийг шаардлагатай үед тодорхойлно.

2.5 Урьдчилгаа төлбөр

Урьдчилгаа төлбөр нь мөнгөн хэлбэрээр төлөгдсөн боловч зардал нь гарч амжаагүй төлбөр эсвэл бараа материалаа хүлээн аваагүй төлбөрөөс бүрдэнэ. Урьдчилгаа төлбөрийг анх хөрөнгөөр бүртгэх ба төлөгдсөн мөнгөн дүнгээр нь хэмжинэ. Уг төлбөрийг тухайн зардал нь гарсан тохиолдолд ашиг, алдагдал руу, бараагаа хүлээн авсан тохиолдолд холбогдох хөрөнгө руу ангилдаг.

Урьдчилгаа төлбөртэй холбоотой бүтээгдэхүүний өртөг эсвэл үйлчилгээ нь нэг жилийн дотор зарлагдах бол урьдчилгаа төлбөрийг нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд эргэлтийн хөрөнгөөр ангилна. Бусад тохиолдолд эргэлтийн бус хөрөнгөөр ангилна.

Тайлант жилийн эцэст Групп урьдчилгаа төлбөрийн дансны үнэд үнийн цэнийн бууралт гарсан эсэхийг хянадаг.

2.6 Үндсэн хөрөнгө

Групп газрын эрхийг санхүүгийн түрээсээр хөрөнгөөр бүртгэдэг ба хөрөнгийг олз эзэмшсэн бодит үнэ цэнээр анх бүртгэдэг. Монгол улсын Газрын тухай хууль гарахаас өмнө олж эзэмшсэн газрын эрх нь ерөнхийдөө тэг үнэтэй байдаг ба уг хууль 2003 оны 1 сарын 1-нээс хүчин төгөлдөр хэрэгжиж эхэлсэн. Монгол улсын Газрын тухай хууль нь Монгол улсын аж ахуйн нэгжүүдэд газрын эрх эзэмших эрх зүйн үндсийг тогтоосон.

Газрын эрхийг хувь хүн болон бусад аж ахуйн нэгжүүдээс худалдан авсан бол худалдан авсан өдрөөрх зах зээлийн үнээр бүртгэсэн. Групп газрын эрх эзэмшиж буй бол Засгийн Газарт их хэмжээний бус газрын төлбөр төлдөг.

Газрын дансны үнэ нь худалдан авахад төлсөн нийт төлбөрийн дүнтэй тэнцүү ба газрын эрхийн хугацааг ирээдүйд урт хугацаагаар сунгах боломжтой.

**ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.3 Үндсэн хөрөнгө (үргэлжлэл)

Үндсэн хөрөнгийг анх өртгөөр нь бүртгэнэ. Үндсэн хөрөнгийн өртөг дараах зардлуудаас бүрдэнэ. Үүнд:

- Хөнгөлөлт урамшууллын дараах худалдан авсан үнэ, гаалийн татвар болон худалдан авалттай холбоотой буцаан олгогдохгүй татвар
- Удирдлагын зорилгоор үйл ажиллагаа явуулахад бэлэн болгож түүнийг байршуулах болон шаардлагатай нөхцлийг хангахтай холбоотой гарсан аливаа шууд зардлууд

Худалдаж авсан программ хангамж нь холбогдох тоног төхөөрөмжийн үйл ажиллагаатай салшгүй холбоотой бол тухайн тоног төхөөрөмжийн нэг хэсэг байдлаар капиталжуулна.

Тайлант үеийн эцэст газар болон барилгаас бусад үндсэн хөрөнгийг өртгөөс нь хуримтлагдсан элэгдэл болон хуримтлагдсан үнэ цэнэ бууралтыг хассан дүнгээр хэмжсэн.

Дахин үнэлсэн дүнгээр илэрхийлэгдсэн газар болон барилгыг нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд тэдгээрийн дахин үнэлсэн дүнгээр тайлагнах ба мэргэжлийн хүлээн зөвшөөрөгдсөн үнэлгээний зах зээлийн бодит нотолгоонд үндэслэн дахин үнэлсэн өдрийн үндсэн хөрөнгийн бодит үнэ цэнээс хуримтлагдсан элэгдэл болон хуримтлагдсан үнэ цэнэ бууралтыг хассан дүнгээр хэмждэг. Дансны үнэ ба бодит үнэ цэнийн хооронд материаллаг зөрүү гаргахгүй байх үүднээс тайлагналын үеийн эцэс бүрт хөрөнгийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлдог.

Дахин үнэлсэн үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг. Дахин үнэлсэн хөрөнгийг худалдах эсвэл ашиглалтаас хасах үед дахин үнэлгээний санд үлдсэн нэмэгдлийг хуримтлагдсан ашиг руу шууд шилжүүлнэ.

Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой гарсан дараа үеийн зардал нь тухайн хөрөнгийн анх тооцсон бүтээмжийн түвшинг нэмэгдүүлэх замаар Групп-д эдийн засгийн ирээдүйн өгөөжийг авчрах магадлалтай үед зардлын дүнгээр хөрөнгийн дансны үнийг нэмэгдүүлдэг.

Бусад бүх худалдан авалтын дараа гарсан зардлуудыг гарсан тайлант үед нь зардлаар бүртгэнэ.

Газар болон дуусаагүй барилгаас бусад үндсэн хөрөнгийн өртөг эсвэл дахин үнэлсэн дүнгээс тэдгээрийн үлдэгдэл өртгийг хассан дүнг шулуун шугамын аргаар, ашиглалтын жилд нь элэгдүүлдэг. Тооцоолсон ашиглалтын жил, үлдэх өртөг болон элэгдлийг бодох аргыг тайлан гаргах өдрөөр хянаж үздэг ба тооцооллыг өөрчлөх шаардлагатай байвал нөлөөллийг нь ирэх жилүүдэд залруулдаг.

Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жил:

Газар	Элэгдэл байгуулдаггүй
Барилга байгууламж	40 жил
Тоног төхөөрөмж	10 жил
Тавилга, эд хогшил, компьютер	3- 10 жил
Тээрийн хэрэгсэл	10 жил

Үндсэн хөрөнгийг ашиглалтаас хасах үед болон тухайн хөрөнгийг үргэлжлүүлэн ашигласнаар ямар нэгэн эдийн засгийн үр өгөөж олохгүй гэж үзвэл үндсэн хөрөнгийн зүйлийг бүртгэлээс хасдаг. Үндсэн хөрөнгийн зүйлийг ашиглалтаас хассан, зарж борлуулснаас үүсэх ашиг алдагдлыг худалдан борлуулсан үнэ ба хөрөнгийн дансны үнэ хоёрын зөрүүгээр тодорхойлох ба тухайн жилийн ашиг алдагдалд тусгана.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.7 Биет бус хөрөнгө

Ашиглагдах жил нь тодорхой, тусад нь худалдан авсан биет бус хөрөнгийг өртгөөс нь хуримтлагдсан элэгдэл ба үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр хэмжсэн. Биет бус хөрөнгийн хорогдлыг шулуун шугамын аргаар, биет бус хөрөнгийн ашиглалтын жилээр тооцоолсон. Тооцоолсон ашиглалтын жил болон элэгдэл бодох аргыг тайлан гаргах өдрөөр хянаж үздэг ба тооцооллыг өөрчлөх шаардлагатай байвал нөлөөллийг нь ирэх жилүүдэд залруулдаг. Ашиглагдах жил нь тодорхойгүй, тусад нь худалдан авсан биет бус хөрөнгийг өртгөөс нь үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр хэмжсэн.

Биет бус хөрөнгийн ашиглалтын жил нь 3-аас 10 жил.

Биет бус хөрөнгийг ашиглалтаас хасах үед болон тухайн хөрөнгийг үргэлжлүүлэн ашигласнаар ямар нэгэн эдийн засгийн үр өгөөж олохгүй гэж үзвэл хөрөнгийн зүйлийг бүртгэлээс хасдаг. Биет бус хөрөнгийн зүйлийг ашиглалтаас хассан, зарж борлуулснаас үүсэх ашиг алдагдлыг худалдан борлуулсан үнэ ба хөрөнгийн дансны үнэ хоёрын зөрүүгээр тодорхойлох ба тухайн жилийн ашиг алдагдалд тусгана.

2.8 Биет ба биет бус хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Тайлант үеийн эцэст биет хөрөнгийн дансны үнийг үнэ цэнэ бууралтын шинж тэмдэг илэрсэн эсэхийг тодорхойлох шалгалтанд хамруулдаг. Хэрэв ийм шинж тэмдэг илэрсэн бол үнэ цэнэ бууралтын алдагдал (ийм алдагдал гарсан бол)-ыг тогтоохын тулд тухайн хөрөнгийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тодорхойлно. Хөрөнгийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тухайн хөрөнгийн хувьд тооцоолох боломжгүй бол уг хөрөнгийн харьяалагдах "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-ийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тооцоолно. "Мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-д хуваарилах боломжийн бөгөөд тууштай суурь үзүүлэлтийг тодорхойлж чадвал аж ахуйн зориулалттай хөрөнгийг тодорхой "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-д хуваарилах ба ийм боломжгүй бол хамгийн боломжийн бөгөөд тууштай ашиглах боломжтой суурь үзүүлэлтийг ашиглан хамгийн жижиг "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-д хамааруулан шалгадаг.

Хөрөнгийн эсвэл "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-ийн нөхөгдөх боломжтой үнэ гэдэг нь хөрөнгийн бодит үнээс борлуулах өртөг зардлыг хассан цэвэр дүн ба хөрөнгийг ашигласнаар олж болох өгөөж хоёрын аль ихээр нь тогтоогдоно. Ашигласнаар олж болох өгөөжийг үнэлэхдээ татварын өмнөх дискаунтын хувиар дискаунтлан тооцсон ирээдүйн мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн үнэ цэнийг ашигладаг. Дискаунтын хувь нь мөнгөний цаг хугацааны үнэ цэнэ болон тухайн хөрөнгөтэй холбоотой эрсдлийн одоогийн зах зээлийн үнэлэмжийг тусгасан байх ёстой. Үнэ цэнэ бууралтын шалгалтын зорилгоор дангаар нь шалгах боломжгүй хөрөнгийг цаашид ашигласнаар бусад хөрөнгө эсвэл бүлэг хөрөнгөөс ("мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж") хамааралгүйгээр дангаараа мөнгөн орлого бий болгох чадвартай хамгийн жижиг хөрөнгийн бүлэгт хамааруулан шалгадаг.

Нэгж хөрөнгө эсвэл түүний харьяалагдах "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-ийн дансны үнэ нь нөхөгдөх боломжтой тооцоолсон үнээс их байвал үнэ цэнэ бууралтын алдагдлыг бүртгэж, нэгтгэсэн иж бүрэн орлогын тайланд тусгана. "Мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-ийн хувьд тодорхойлсон үнэ цэнэ бууралтын алдагдлыг бүртгэхдээ эхлээд тухайн нэгжид хуваарилагдсан гүүдвиллийн дансны үнийг бууруулах ба үлдсэн алдагдлын дүнгээр тухайн нэгж (бүлэг нэгж)-д багтсан бусад хөрөнгийн дансны үнийг хувь тэнцүүлэн бууруулна.

Өмнөх жилүүдэд бүртгэсэн үнэ цэнэ бууралтын алдагдал буурсан эсвэл алдагдал үгүй болсон эсэхийг илрүүлэхийн тулд үнэ цэнэ бууралтын алдагдлыг тайлангийн өдрөөр дахин хянана. Нөхөгдөх боломжтой дүнг тодорхойлоход хэрэглэсэн тооцоолол өөрчлөгдсөн бол үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг буцаана. Үнэ цэнийн бууралт бүртгээгүй байсан бол байх байсан элэгдэл хорогдлыг хассан хөрөнгийн дансны үнийг бууруулахгүй байхаар бодож үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг буцаана.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.9 Санхүүгийн хэрэгслүүд

Групп тухайн хэрэгслийн гэрээний нэг оролцогч тал болсон үед санхүүгийн хөрөнгө эсвэл санхүүгийн өрийг нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд тусгадаг. Санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийг анх үүсэх үеийн бодит үнэ цэнээр бүртгэнэ. Санхүүгийн хэрэгсэл (бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг санхүүгийн хөрөнгө ба өрийн хэрэгслээс бусад)-ийг гаргах эсвэл худалдан авахтай шууд холбоотой гарсан зардлыг анх бүртгэлд тусгахдаа санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ дээр нэмж эсвэл ба өр төлбөрийн бодит үнэ цэнээс хасч бүртгэнэ. Бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг санхүүгийн хөрөнгө ба өрийн хэрэгслийг гаргах эсвэл худалдан авахтай шууд холбоотой гарсан зардлыг шууд тухайн жилийн ашиг алдагдлаар бүртгэнэ.

2.10 Санхүүгийн хөрөнгө

Санхүүгийн хөрөнгийг дараах байдлаар ангилдаг. Үүнд: бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг санхүүгийн хэрэгсэл, гэрээний хугацаа дуустал эзэмших хэрэгсэл, арилжаалах боломжтой хэрэгсэл ба зээл ба авлага болно. Энэхүү ангилал нь тухайн санхүүгийн хөрөнгийн мөн чанар болон тэдгээрийг ямар зориулалтаар эзэмшиж байгаагаас хамаарах ба анх бүртгэхдээ ангиллыг тогтоодог. Ердийн журмаар худалдах, худалдан авах санхүүгийн хөрөнгийг бодит гүйлгээ гарсан өдрөөр нягтлан бодох бүртгэлд тусгах эсвэл бүртгэлээс хасдаг. Ердийн журмаар худалдах, худалдан авах гэдэг нь тогтоосон хугацааны дотор эсвэл тухайн зах зээл дээр тогтсон дүрэм журмаар хөрөнгийг шилжүүлэх нөхцлөөр санхүүгийн хөрөнгийг худалдах, худалдан авахыг хэлнэ.

Группын санхүүгийн хөрөнгө нь зээл ба авлага болон арилжаалах боломжтой санхүүгийн хөрөнгөөс бүрдэж байна.

2.10.1 Зээл ба авлага

Зээл ба авлага нь идэвхитэй зах зээл дээр арилжаалагддаггүй бөгөөд тогтмол эсвэл тодорхойлж болохуйц төлбөрийн хуваарьтай үүсмэл бус санхүүгийн хөрөнгө юм. Анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтийн дараа зээл ба авлага (үүнд дансны ба бусад авлагууд, касс болон харилцах дансан дахь мөнгөн хөрөнгө багтана) нь үр ашигт хүүгийн аргаар тооцсон хорогдуулсан өртгөөс үнэ цэнийн бууралтыг хассан дүнгээр хэмжигдэж, тухайн тайлангийн өдрөөс хойш 12 сараас доош хугацаанд төлөгдөх хугацаатайгаас бусад тохиолдолд эргэлтийн хөрөнгөөр тайлагнагдана.

2.10.2 Арилжаалах боломжтой санхүүгийн хөрөнгө

Арилжаалах боломжтой санхүүгийн хөрөнгө нь бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг санхүүгийн хэрэгсэл, гэрээний хугацаа дуустал эзэмших хэрэгсэл болон зээл ба авлагаас ангилагдаагүй дериватив бус санхүүгийн хөрөнгө юм.

Идэвхтэй зах зээл дээр арилжаалагддаггүй өмчийн үнэ цаасны бодит үнэ цэнийг нь найдвартай тодорхойлох боломжгүй учраас тайлант жилийн эцэст өртгөөс үнэ цэнийн бууралтыг хассан дүнгээр хэмжсэн.

2.10.3 Санхүүгийн хөрөнгийг бүртгэлээс хасах

Групп нь санхүүгийн хөрөнгөөс орж ирэх мөнгөн гүйлгээг авах гэрээний эрхийн хугацаа дууссан, эсвэл санхүүгийн хөрөнгө шилжүүлсэн, хөрөнгийг эзэмшихтэй холбоотой ихэнх эрсдэл ба өгөөжийг бусдад шилжүүлсэн бол санхүүгийн хөрөнгийг данснаас хасна. Хэрэв Групп нь санхүүгийн хөрөнгийг шилжүүлээгүй боловч санхүүгийн хөрөнгийг эзэмшихтэй холбоотой ихэнх эрсдэл ба өгөөжийг хадгалж үлдээгүй бол уг хөрөнгөөс Групп-д үлдсэн хувь хэмжээгээр хөрөнгийг бүртгэлдээ хэвээр үлдээх ба төлбөр төлөх үүрэг байгаа бол холбогдох өрийг бүртгэнэ. Хэрэв Групп нь шилжүүлсэн хөрөнгөтэй холбоотой эрсдэл ба өгөөжийн ихэнхийг өөртөө хадгалсаар байгаа бол санхүүгийн хөрөнгийг бүртгэлээс хасахгүй ба санхүүгийн хөрөнгөөр барьцаалсан зээлийн өрийг бүртгэнэ.

Бүртгэлээс хассан хэсэгт хуваарилагдсан дансны үнээс түүний төлбөрт хүлээн авсан мөнгө ба бүртгэлээс хассан хэсэгтэй холбоотойгоор бусад иж бүрэн орлогоор тусгасан нийт олз гарзын нийлбэрийг хасаад гарсан зөрүүг ашиг алдагдалд тусгана.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.10 Санхүүгийн хөрөнгө (үргэлжлэл)

2.10.4 Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг санхүүгийн хэрэгслээс бусад санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үнэ цэнэ буурсан эсэхийг тайлант өдрөөр тодорхойлдог. Санхүүгийн хөрөнгийг анх бүртгэлд тусгаснаас хойш тохиолдсон нэг ба хэд хэдэн үйл явдал нь хөрөнгө оруулалтын ирээдүйн мөнгөн гүйлгээнд нөлөөлсөн гэдэг бодит нотолгоо байвал тухайн санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнэ буурсан гэж үздэг.

Өртгөөр нь хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгийн үнийн цэнийн бууралтын гарзыг тухайн хөрөнгийн дансны үнэ болон ижил төрлийн санхүүгийн хөрөнгөөс олох бодит өгөөжийн хувийг ашиглан ирээдүйн мөнгөн урсгалын өнөөгийн үнэ цэнийн зөрүүгээр тооцдог.

Бусад бүх санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үнэ цэнийн бууралтын бодит нотолгоонд:

- үнэт цаас гаргагч буюу харилцагч тал ихээхэн санхүүгийн хүндрэлтэй болох;
- гэрээний үүргээ биелүүлэхгүй байх, тухайлбал хүү ба үндсэн төлбөрийн хугацааг хэтрүүлэх, төлж чадахгүй болох;
- зээлдэгч нь дампуурлаа зарлах эсвэл санхүүгийн хувьд дахин бүтцийн өөрчлөлт хийх магадлалтай болсон; эсвэл
- санхүүгийн хүндрэлийн улмаас тухайн санхүүгийн хөрөнгийн идэвхитэй зах зээл үгүй болсон гэх зэрэг орно.

Дансны авлага гэх мэт зарим санхүүгийн хөрөнгө нь дангаараа үнэ цэнийн бууралтанд өртөөгүй гэж үзсэн ч нийт багцын хувьд үнэ цэнийн бууралт явагдсан эсэхийг шалгана. Группын авлагаа цуглуулдаг туршлага, 30 хоногийн дундаж зээлийн хоногоос хугацаа хэтэрсэн авлагын тоо нийт авлагын багцад өссөн, мөн авлага төлөгдөхгүй, төлбөрийн чадваргүй болж байгаа нь улсын болон орон нутгийн эдийн засгийн нөхцөл байдал мэдэгдэхүйц өөрчлөлттэй холбоотой байвал авлагын багцын үнэ цэнийн бууралтын бодит нотолгоо гэж үздэг. Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигддэг санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг тухайн хөрөнгийн анх олж бэлтгэх үеийн хүүгийн хувиар дискаунтласан ирээдүйн мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн үнэ цэнэ ба хөрөнгийн дансны үнэ хоёрын зөрүүгээр тодорхойлно.

Өртгөөр хэмжигддэг санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг ижил төстэй хөрөнгийн одоогийн зах зээлийн хүүгийн хувиар дискаунтласан ирээдүйн мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн үнэ цэнэ ба хөрөнгийн дансны үнэ хоёрын зөрүүгээр тодорхойлно. Ийм үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хожим нь буцааж бүртгэдэггүй. Авлагаас бусад санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг тухайн хөрөнгийн дансны үнийг бууруулж бүртгэнэ. Худалдааны авлагын хувьд найдваргүй авлагын сангийн дансаар дамжуулж үнэ цэнэ бууралтын алдагдлыг бүртгэдэг. Авлагыг цуглуулах найдваргүй гэж үзвэл авлагыг найдваргүй авлагын сан руу хааж данснаас хасдаг. Данснаас хассан авлага дараа нь төлөгдвөл найдваргүй авлагын санд бичсэн бичилтийг буцаана. Найдваргүй авлагын сангийн дансны үлдэгдлийн өөрчлөлтийг ашиг алдагдалд тусгана.

Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигддэг санхүүгийн хөрөнгийн хувьд дараагийн санхүүгийн жилд үнэ цэнийн бууралтын алдагдал буурсан ба ийнхүү буурсан нь үнэ цэнийн алдагдлыг бүртгэсний дараа бий болсон үйл явдалтай холбоотой гэдэг нь бодитойгоор нотлогдож байвал өмнө бүртгэсэн үнэ цэнэ бууралтын алдагдлыг буцаана. Ингэхдээ үнэ цэнийн бууралт бүртгээгүй байсан бол байх байсан хөрөнгийн хорогдуулсан өртгийг бууруулахгүй байхаар бодож үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг буцаана.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.11 Санхүүгийн өрийн ба өмчийн хэрэгсэл

2.11.1 Өр эсвэл өмчийн хэрэгслээр ангилах

Группээс гаргаж байгаа өрийн болон өмчийн хэрэгслийг тэдгээрийн гэрээнд тусгагдсанаар ямар нөхцөл, бодит байдал үүссэн бөгөөд санхүүгийн өр эсвэл өмчийн хэрэгслийн тодорхойлолтод нийцэж байгаа эсэхийг үндэслэн өр эсвэл өмчийн хэрэгсэл гэж ангилдаг.

2.11.2 Өмчийн хэрэгсэл

Группын бүх хөрөнгөөс өр төлбөрийг хассаны дараа үлдэх хэсгээс хувь хүртэх нөхцөл бүхий аливаа гэрээг өмчийн хэрэгсэл гэдэг. Группээс гаргаж байгаа өмчийн хэрэгслийг хүлээн авсан мөнгөнөөс санхүүгийн хэрэгслийг гаргахтай холбоотой шууд зардлыг хассан дүнгээр хэмжиж бүртгэдэг.

Групп өөрийн гаргасан өмчийн хэрэгслийг буцаан худалдан авбал өмчийн хэсгийг бууруулж бүртгэдэг. Группын өөрийн өмчийн хэрэгслийг худалдан авах, худалдах, гаргах, хүчингүй болгохтой холбоотойгоор ашиг алдагдлын тайланд олз гарз бүртгэхгүй.

2.11.3 Санхүүгийн өр төлбөр

Групп тухайн хэрэгслийн гэрээний нэг оролцогч тал болсон үед санхүүгийн өр төлбөрийг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тусгадаг. Санхүүгийн өр төлбөрийг анх үүсэх үеийн бодит үнэ цэнээр бүртгэнэ. Бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг өрийн хэрэгслээс бусад санхүүгийн өр төлбөрийг гаргахтай холбоотой гарсан ажил гүйлгээний өртгийг тухайн өр төлбөрийн анхны өртөгт оруулж бүртгэдэг.

Санхүүгийн өр төлбөрийг "бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг" өрийн хэрэгсэл эсвэл бусад санхүүгийн өр төлбөр гэж хоёр ангилдаг. Группын санхүүгийн өр төлбөр нь зөвхөн бусад санхүүгийн өр төлбөрөөс бүрдэнэ.

2.11.4 Санхүүгийн бусад өр төлбөр

Бусад санхүүгийн өрийг (үүнд зээлийн өр болон дансны ба бусад өглөг багтана) бодит хүүгийн аргаар хорогдуулсан өртгөөр хэмжиж бүртгэнэ. Бодит хүүгийн арга гэдэг нь санхүүгийн өрийн хорогдуулсан өртгийг бодох ба хүү тооцох хугацааны турш бүртгэх хүүгийн зардлыг хуваарилах арга юм. Бодит хүүгийн хувь нь ирээдүйд төлөхөөр тооцоолсон бүх мөнгөн төлбөр (бодит хүүгийн хувьд нөлөөлөх бүхий л төлбөр хураамж, ажил гүйлгээний зардал, хөнгөлөлт урамшууллыг багтаасан) -ийг санхүүгийн өрийн гэрээний хугацааны эцэс гэхэд анх бүртгэсэн цэвэр дансны үнэтэй яг тэнцүү байхаар төлбөрийг өрийн хугацаа эсвэл шаардлагатай тохиолдолд түүнээс богино хугацаанд хуваарилахад хэрэглэдэг хүүгийн хувь юм.

2.11.5 Санхүүгийн өрийг бүртгэлээс хасгах

Групп нь санхүүгийн өр төлбөрийг зөвхөн гэрээний үүрэг биелэгдсэн, цуцлагдсан эсвэл гэрээний хугацаа дууссан тохиолдолд бүртгэлээс хасна. Бүртгэлээс хасч буй санхүүгийн өрийн дансны үнэ ба түүний оронд хүлээн авсан ба авах хэрэгслийн хооронд үнийн зөрүү байвал ашиг алдагдлаар бүртгэнэ.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.12 Орлого хүлээн зөвшөөрөлт

Орлогыг харилцагчаас хүлээн авсан болон хүлээн авах зүйлийн бодит үнэ цэнээр хэмждэг. Орлогыг тооцоолж буй борлуулалтын буцаалт, борлуулалтын хөнгөлөлт, эдгээртэй ижил төстэй хөнгөлөлтүүдийг хассан цэвэр дүнгээр бүртгэдэг.

2.12.1 Борлуулсан бараа, бүтээгдэхүүн

Хэвийн бизнесийн нөхцөлд бараа, бүтээгдэхүүний борлуулалтын орлогыг борлуулалтын буцаалт, худалдааны хөнгөлөлтийг хассаны дараах хүлээн авсан эсвэл хүлээн авах авлагын бодит үнэ цэнээр хэмжинэ. Дараах бүх нөхцөл бүрдсэн тохиолдолд орлогыг хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

- Барааг эзэмших, өмчлөхтэй холбоотой эрсдэл ба өгөөж нь худалдан авагчид шилжсэн;
- Борлуулсан барааныхаа өмчлөлд холбогдох удирдлагын болон хяналтын үүргийг өөртөө хадгалаагүй;
- Орлогыг найдвартайгаар хэмжих боломжтой;
- Ажил гүйлгээний эдийн засгийн өгөөжийг Групп хүртэх магадлалтай;
- Тухайн ажил гүйлгээтэй холбоотой гарсан болон гарах зардлуудыг найдвартайгаар хэмжиж, тодорхойлох боломжтой;

Ялангуяа, барааг худалдан авагчид хүргэсэн мөн хууль ёсны өмчлөл нь худалдан авагчид шилжсэн үед бараа, бүтээгдэхүүний борлуулалтын орлогыг хүлээн зөвшөөрдөг. Хэрэв хөнгөлөлт үзүүлэх нь магадлалтай, мөн дүнг нь найдвартайгаар хэмжих боломжтой бол орлогыг хүлээн зөвшөөрөхдөө уг хөнгөлөлтийг орлогоос хасч бүртгэнэ.

2.12.2 Хүүгийн орлого

Эдийн засгийн өгөөж нь Групп-д ирэх өндөр магадлалтай ба орлогын дүнг найдвартайгаар тооцоолох боломжтой тохиолдолд хүүгийн орлогыг хүлээн зөвшөөрнө. Хүүг хугацаанаас хамааралтайгаар үндсэн өрийг бодит хүүгийн хувиар үржүүлж хуримтлуулан бүртгэдэг. Бодит хүүгийн хувь гэдэг нь санхүүгийн өрийн хорогдуулсан өртгийг бодох ба хүү тооцох хугацааны турш бүртгэх хүүгийн зардлыг хуваарилах арга юм.

2.12.3 Түрээсийн орлого

Үйл ажиллагааны түрээсийн орлогыг түрээсийн хугацаанд шулуун шугамын аргаар тооцож ашиг алдагдлаар тусгадаг.

2.12.4 Бусад орлого

Бусад орлого нь бизнесийн хэвийн бус нөхцөлд үүссэн бөгөөд эдийн засгийн өгөөжийг найдвартай хэмжих боломжтой, үүнийг Групп хүртэх магадлалтай үед бусад орлогыг хүлээн зөвшөөрч бүртгэнэ.

2.13 Түрээс

Хөрөнгийн өмчлөлтэй холбоотой бараг бүх эрсдэл болон өгөөжийг түрээслэгчид шилжүүлж байвал уг түрээсийг санхүүгийн түрээсээр тайлагнадаг. Бусад бүх түрээсийг үйл ажиллагааны түрээсээр тайлагнадаг.

2.13.1 Түрээслүүлэгч

Үйл ажиллагааны түрээсийн орлогыг түрээсийн нийт төлбөрийг түрээсийн хугацаанд шулуун шугамын арга ашиглан бүртгэдэг. Түрээсийн гэрээ байгуулах үед гарсан нэмэлт зардлуудыг түрээсийн хөрөнгө оруулалт дээр нэмж бүртгэж, түрээсийн хугацаанд шулуун шугамын аргаар хорогдуулдаг.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.13 Түрээс (үргэлжлэл)

2.13.2 Түрээслэгч

Групп-д томоохон түрээсийн гэрээ байхгүй. Үйл ажиллагааны түрээсийн нийт төлбөрийг түрээсийн хугацаанд шулуун шугамын арга ашиглан зардлаар бүртгэдэг. Үйл ажиллагааны түрээстэй холбоотой болзошгүй төлбөрийг тэдгээрийг гарсан жилд зардлаар бүртгэдэг. Үйл ажиллагааны түрээсийн гэрээний дагуу урамшуулал авсан бол түүнийг өр төлбөр гэж бүртгэдэг ба түрээсийн хугацаанд шулуун шугамын арга ашиглан түрээсийн өглөгийг бууруулж, зардлаар бүртгэдэг.

2.14 Гадаад валютын ажил гүйлгээ

Группын бие даасан компани бүрийн хувьд санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ компанийн тайлагналын валютаас бусад валютыг (гадаад валют) ажил гүйлгээ гарсан өдрийн ханшаар хөрвүүлэн бүртгэсэн. Төгрөгөөс бусад мөнгөн тэмдэгт нь гадаад валют гэж тооцогддог ба гадаад валютаар хийгдсэн гүйлгээнүүд нь тухайн гүйлгээний өдрийн зах зээлийн ханшаар төгрөг рүү хөрвүүлэгддэг. Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн хөрөнгө болон өр төлбөр нь тухайн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрийн ханшаар төгрөг рүү хөрвүүлэгддэг. Энэхүү гадаад валютын хөрвүүлгийн гүйлгээнээс үүссэн ханшийн зөрүүг тухайн тайлант хугацаанд нэгтгэсэн иж бүрэн орлогын тайлангийн хэсэгт тусгадаг.

Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус зүйлсийн хөрөнгө ба өр төлбөр нь тухайн гүйлгээний өдрийн зах зээлийн ханшаар хөрвүүлэгддэг. Мөнгөн зүйлсийн хөрөнгө ба өр төлбөрийн дахин хөрвүүлэлтээс үүссэн ханшийн зөрүүгийн олз, гарзыг тухайн жилийн ашиг алдагдлаар бүртгэдэг.

Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус зүйлсийн хөрөнгө ба өр төлбөр нь түүхэн ханшаараа хэмжигдэх бөгөөд дахин хөрвүүлэлт хийдэггүй.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан бэлтгэхтэй холбоотойгоор, Группын гадаад үйл ажиллагааны хөрөнгө болон өр төлбөрийг тайлант хугацаа бүрийн эцсийн өдрийн ханшаар Төгрөг рүү хөрвүүлсэн. Тайлант хугацааны турш дах орлого болон зардлын зүйлсийг хөрвүүлэхдээ ажил гүйлгээ үүссэн өдрийн ханшийг ашигласан. Ханшийн зөрүүнээс үүссэн зөрүүг бусад иж бүрэн орлогын тайланд тусган эздийн өмчийн хэсэгт хуримтлуулан бүртгэнэ.

2.15 Зардал хүлээн зөвшөөрөлт

Зардлыг нэгтгэсэн иж бүрэн орлогын тайланд зардлын чиг үүргийн аргыг ашиглан тайлагнадаг. Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөгт борлуулсан барааны бүтээгдэхүүнтэй шууд холбоотой зардлууд багтдаг. Харин үйл ажиллагааны зардалд ерөнхий ба удирдлагын, борлуулалт, маркетингийн болон Группын бусад бизнесийн үйл ажиллагааны зардлууд ордог.

2.16 Зээлийн зардал

Шалгуурт нийцсэн хөрөнгийн олж бэлтгэх, барьж байгуулах ба үйлдвэрлэхэд шууд холбоотой хүүгийн зардлыг тэдгээр хөрөнгийн өртөгт оруулж бүртгэдэг. Шалгуурт нийцсэн хөрөнгө гэдэг нь түүнийг зориулалтаар нь ашиглах эсвэл борлуулахад бэлэн болгоход их хэмжээний хугацаа зарцуулдаг хөрөнгийг хэлэх ба уг хөрөнгийг ашиглах ба борлуулахад бэлэн болгох хүртэлх хугацаанд хүүгийн зардлыг хөрөнгийн өртөгт оруулдаг.

Шалгуурт нийцсэн хөрөнгийг санхүүжүүлэхээр хүлээж буй зээлийг сул чөлөөтэй үед нь богино хугацаагаар хүү олох хөрөнгө оруулалтанд ашигласан бол олсон хүүг капиталжуулах хүүгийн зардлыг бууруулж бүртгэнэ. Бусад бүх зээлийн хүүг тэдгээрийг гарсан жилийн ашиг алдагдлын тайланд тусгана.

2.17 Ажилчдын тэтгэмж

Групп нь тайлант хугацаанд ажилчдад олгох цалингийн зардлаас төлсөн төлбөрийг хассан цэвэр дүнгээр өрийг бүртгэдэг. Түүнчлэн Групп нь ойрын хугацаанд мөнгөн шагнал олгох, ашиг хуваах хөтөлбөрийн хүрээнд төлөх дүнгээр өр бүртгэдэг. Ингэхдээ Групп нь ажилчдынхаа үзүүлсэн үйлчилгээний үр дүнд ийнхүү төлөхөөр хуулиар хүлээсэн эсвэл үүсмэл үүрэг хүлээсэн бөгөөд холбогдох өрийн дүнг найдвартайгаар тооцоолох боломжтой бол өрийн санг бүртгэдэг. Богино хугацаат тэтгэвэр, тэтгэмжийг ажилчид үйлчилгээ үзүүлсэн үед дискаунтлаагүй сууриар хэмжиж, зардлаар хүлээн зөвшөөрдөг.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.18 Нөөц

Групп нь өнгөрсөн үйл явдлын улмаас хуулиар үүрэг хүлээсэн эсвэл үүсмэл үүрэг хариуцлага хүлээсэн бөгөөд энэхүү үүргийг барагдуулахад эдийн засгийн өгөөжийг зарцуулах өндөр магадлалтай бөгөөд үүрэг хариуцлагыг бодитоор хэмжих боломжтой бол нөөцийг нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг. Бүртгэлд тусгагдсан нөөцийн дүн нь үүссэн өрийг төлж барагдуулахад шаардагдах мөнгөн дүнгийн хэмжээг тайлант жилийн эцсийн байдлаар тухайн өртэй холбоотой нөхцөл байдал, эрсдэлийг харгалзан тооцоолсон удирдлагын хийж чадах хамгийн сайн тооцоололд үндэслэдэг. Одоогийн үүссэн өрийг барагдуулахад хэрэгтэй тооцоолж буй мөнгөн гүйлгээнд үндэслэн нөөцийг хэмждэг ба түүний дансны дүн нь тэдгээр мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн үнэ цэнээр тодорхойлогддог.

Нөөцийг барагдуулахад шаардлагатай эдийн засгийн өгөөжийг бүгдийг нь эсвэл заримыг нь гуравдагч тал нөхөн төлөх магадлалтай ба хэрэв нөхөн төлөх нь тодорхой болсон бөгөөд нөхөн төлбөрийн хэмжээг найдвартай хэмжих боломжтой үед түүнийг авлага хэмээн бүртгэнэ. Нөөцийг тайлант хугацаа бүрийн эцэст дахин хянах ба тайлант хугацааны эцэст хамгийн сайн тооцооллыг тусгаж залруулдаг. Эдийн засгийн өгөөжийг шилжүүлж өр төлбөрийг барагдуулах шаардлагагүй болсон үед нөөцийг буцаана.

2.19 Болзошгүй өр төлбөр ба хөрөнгө

Аж ахуйн нэгжийн бүрэн хяналтаас гадуурх нэг болон түүнээс дээш ирээдүйн үйл явдал тохиолдох, эс тохиолдохоос хамаарч үүсэх эсэх нь тодорхойлогддог тул болзошгүй өр ба болзошгүй хөрөнгийг бүртгэдэггүй. Эдийн засгийн өгөөжийг агуулсан нөөцийн гадагш урсгал гарах магадлал маш бага биш л бол бүх тохиолдолд болзошгүй өр төлбөрийг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд нэмж тодруулна.

2.20 Холбоотой тал

Групп болон Группын толгой компани болон түүнтэй холбоотой этгээдүүдийн хооронд нөөц, ажил үйлчилгээ эсвэл үүрэг хариуцлага шилжүүлэхдээ төлбөр нэхэмжилсэн эсэхээс үл хамааран тэдгээрийн хооронд хийгдсэн ажил гүйлгээг холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ гэнэ. Аливаа хувь хүн эсвэл түүний гэр бүлийн ойр дотны гишүүнийг дараах тохиолдолд Групп-тэй холбоотой гэж үзнэ.

- Группыг шууд эсвэл хамтран хянадаг
- Группын үйл ажиллагаанд мэдэгдэхүйц нөлөө үзүүлдэг
- Группын болон Группын толгой компанийн удирдах ажилтан

Хэрэв дараах нөхцлийн аль нэг нь хангагдаж байвал тухайн аж ахуйн нэгжийг Групп-тэй холбоотой гэж үзнэ:

- Тухайн аж ахуйн нэгж болон Групп нь нэг бүлэг аж ахуйн нэгжийн бүрэлдэхүүнд багтаж байвал өөрөөр хэлбэл, толгой компани, охин компани болон нэг толгой компанид багтдаг охин компаниуд бүгд бусадтайгаа холбоотой гэсэн үг юм.
- Нэг аж ахуйн нэгж нь нөгөө аж ахуйн нэгжийн хараат эсвэл хамтарсан үйлдвэр бол эсвэл нөгөө аж ахуйн нэгжийг багтаасан бүлгийн нэг аж ахуйн нэгжийнх нь хараат эсвэл хамтарсан үйлдвэр бол
- Хоёр компани хоёулаа нэг гуравдагч этгээдийн хамтарсан хөрөнгө оруулалттай компани бол
- Нэг аж ахуйн нэгж нь гуравдагч аж ахуйн нэгжийн хамтарсан үйлдвэр ба харин нөгөө аж ахуйн нэгж нь уг гуравдагч аж ахуйн нэгжийн хараат компани бол
- Тухайн аж ахуйн нэгж нь Групп эсвэл Групп-тэй холбоотой аж ахуйн нэгжийн аль нэгнийх нь ажилчдын тэтгэвэр тэтгэмжинд зориулсан ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмжийн төлөвлөгөө байгаа бол
- Тухайн аж ахуйн нэгж нь дээр дурьдсан холбоотой талаар тодорхойлогдсон хувь хүний шууд эсвэл хамтарсан хяналтан дор байх
- Группыг шууд эсвэл хамтран хянадаг этгээд нь тухайн аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаанд их хэмжээний нөлөөтэй байх, тухайн аж ахуйн нэгжийн, эсвэл түүний толгой компанийн удирдах ажилтан.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.21 Татвар

Орлогын татварын зардал нь тухайн жилд төлөхөөр тооцсон татвар ба хойшлогдсон татварын нийлбэрээс бүрдэнэ.

2.21.1 Тухайн жилийн орлогын албан татвар

Тухайн жилийн татварын өглөг нь тухайн жилийн татвар ногдуулах орлогод суурилсан байна. Татвар ногдуулах орлого нь Группын санхүүгийн тайлангаар тодорхойлсон ашгаас зөрүүтэй байдаг нь санхүүгийн тайланд тусгагдсан орлого, зарлагын зүйлсийн татвар ногдох, татвар ногдох орлогоос хасагдах хугацаа нь татварын тайлангийн зорилгоор өөр тайлант хугацаанд үүсдэг эсвэл эдгээр нь огт татвар ногдохгүй эсвэл татвар ногдох орлогоос хасагдахгүй байдагтай холбоотой. Группын тухайн жилийн татварын өрийг тайлангийн өдрөөр хүчин төгөлдөр эсвэл хүчин төгөлдөр болох нь тодорхой татварын хувь хэмжээгээр тооцож, тодорхойлно.

2.21.2 Хойшлогдсон татвар

Хойшлогдсон татварыг нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан дахь хөрөнгө, өр төлбөрийн дансны үнэ болон татвар ногдуулах орлогыг тооцоход хэрэглэсэн тэдгээрийн татварын суурь хоёрын хоорондын түр зөрүүнд тооцдог. Ерөнхийдөө бүх татвар ногдох түр зөрүүгээр хойшлогдсон татварын өрийг бүртгэдэг. Хойшлогдсон татварын хөрөнгийг бараг бүх хасагдах түр зөрүүнд тооцдог боловч ирээдүйд тэдгээр хасагдах түр зөрүүг шингээхэд хүрэлцэхүйц татвар ногдуулах ашигтай байх өндөр магадлалтай эсэхийг харгалздаг. Эдгээр хойшлогдсон татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг гүүдвил болон татварын ногдуулах орлого ба санхүүгийн ашгийн аль алинд нь нөлөөлдөггүй ажил гүйлгээ (бизнесийн нэгдлээс бусад)-ний үед бусад хөрөнгө бө өр төлбөрийг анх бүртгэхэд үүссэн түр зөрүүгээр бүртгэдэггүй.

Хойшлогдсон татварын хөрөнгийн дансны үнийг тайлант хугацааны эцэст хянаж үздэг ба уг хөрөнгийг болон хөрөнгийн зарим хэсгийг нөхөхөд хүрэлцэхүйц татвар ногдуулах ашигтай байх магадлал бага болсон бол дансны үнийг бууруулдаг. Тайлант жилийн татварын зардал нь тухайн жилийн татвар ногдох орлогод нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрөөр хүчин төгөлдөр эсвэл хүчин төгөлдөр болох нь тодорхой татварын хувь хэмжээг ашиглан ногдуулсан татварын өр болон өмнөх жилүүдийн татварын өртэй холбоотой залруулгаас бүрдэнэ.

Хойшлогдсон татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг уг татварыг үүсгэж байгаа хөрөнгө, өр төлбөрийг борлуулах, барагдуулах үеийн татварын хувийг ашиглан хэмжих ба тайлангийн өдрөөр хүчин төгөлдөр эсвэл хүчин төгөлдөр болох нь тодорхой татварын хувь хэмжээгээр тооцож, тодорхойлно. Хойшлогдсон татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг хэмжихдээ уг татварыг үүсгэж байгаа хөрөнгө, өр төлбөрийг тайлангийн өдрийн байдлаар Групп хэрхэн борлуулах, барагдуулахаар төлөвлөж байгаа ба түүнээс хамаарсан татварын нөлөөллийг тусгасан байх ёстой.

2.21.3 Тухайн жилийн болон хойшлогдсон татвар

Тухайн жилийн болон хойшлогдсон татварыг тайлант жилийн ашиг алдагдлаар бүртгэх ба харин тэдгээр нь иж бүрэн орлого эсвэл өмчийн хэсэгт шууд бүртгэгдсэн зүйлстэй холбоотой бол харгалзан иж бүрэн орлого эсвэл өмчийн хэсэгт бүртгэдэг. Тухайн жилийн болон хойшлогдсон татвар нь бизнесийн нэгдлийг анх бүртгэхтэй холбоотой бол татварын нөлөөллийг бизнесийн нэгдлийн бүртгэлд оруулж тусгана.

**ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үнэлэмж ба тодорхой бус байдал дахь таамаглал, тооцооллын үндсэн эх сурвалж

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг СТОУС-д нийцүүлэн бэлтгэх үйл явц нь таамаглал тооцоолол, үнэлэмж хэрэглэхийг удирдлагаас шаарддаг ба энэхүү таамаглал, тооцоолол, үнэлэмж нь нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хэрэгжилт, нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн өдрөөр тайлагнагдсан хөрөнгө, өр төлбөрийн дүн, болзошгүй хөрөнгө, өр төлбөрийн тодруулга болон тайлант үед хүлээн зөвшөөрөгдсөн орлого, зардлын дүнд тус тус нөлөөлдөг. Ирээдүйд гарах бодит үр дүн нь эдгээр тооцооллоос зөрүүтэй байж болно.

Тооцоолол, түүнийг хийхэд хэрэглэсэн таамаглал, төсөөллийг байнга хянадаг. Нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоололд хийсэн өөрчлөлтийг өөрчлөлт хийгдсэн тайлант үе болон ирээдүйн тайлант үедэд тус тус тусгадаг.

3.1 Нягтлан бодох бүртгэлийн үнэлэмж

3.1.1 Газрын эрхийн ашиглалтын жил ба элэгдэл

Групп нь Монгол улсад орших газрыг 15-аас 60 жилээр түрээсэлдэг.

Групп газрыг гэрээний дагуу олз эзэмшсэн бодит үнэ цэнээр нь анх бүртгэлд тусгадаг. Групп өнгөрсөн жилүүдэд газар ашиглах эрхийн хугацааг маш бага хэмжээний төлбөр төлж амжилттай сунгуулсан. Группын удирдлага газар ашиглах эрхийн хугацааг бага хэмжээний төлбөр төлж, цаашид тодорхойгүй хугацаагаар эзэмшинэ гэдэгт итгэлтэй байна. Тиймээс нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд 2,576,718 мянган төгрөгийн (2016: 2,576,718 мянган төгрөг) дансны үнэ бүхий газар нь үнэ цэнийн бууралтыг хассан, дахин үнэлсэн дүнгээр илэрхийлэгдсэн бөгөөд газрыг элэгдүүлдэггүй.

3.1.2 Монгол улсын татварын систем

Зах зээлийн эдийн засагт шилжих шилжилттэй холбоотойгоор Монголын Засгийн Газар бизнес болон эдийн засгийн бүтцэд өөрчлөлт шинэчлэлтийг хийсээр байна. Үүний үр дүнд бизнесийн үйл ажиллагаанд нөлөө үзүүлэх хууль журмууд ч мөн өөрчлөгдсөөр байна.

Өөр өөр эрх бүхий байгууллагууд татварын хуулийн хэрэгжилтэнд хяналт шалгалт хийж төлбөр торгууль тавих хуулиар тогтоосон эрхтэй байдаг. Групп татварын хууль тогтоомжийн ойлголт дээрээ үндэслэн бүх татваруудыг үнэн зөв тодорхойлсон гэж итгэж байгаа боловч дээр дурдсан хүчин зүйлүүдээс үндэслэн Групп-д татварын эрсдэл байсаар байна.

3.2 Тодорхой бус байдал дахь таамаглал, тооцооллын үндсэн эх сурвалж

Дараах нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн их хэмжээний дүн бүхий үзүүлэлтүүдэд дараах таамаглал төсөөллийг ашиглан, нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хүлээн зөвшөөрсөн.

3.2.1 Дансны ба бусад авлагын эргэн төлөгдөх байдал

Групп дансны ба бусад авлагын эргэн төлөгдөх байдлыг үнэлж найдваргүй авлагын санг байгуулдаг. Найдваргүй авлагын санг байгуулахдаа тухайн авлагын дансны үнэд эргэн төлөгдөхгүй байх нотолгоо болон үйл явдалд үндэслэдэг. Удирдлага тусгайлан өмнөх туршлага, харилцагчийн төвлөрөл, харилцагчийн зээлийн чадвар, тухайн эдийн засгийн байдал болон харилцагчийн төлбөрийн нөхцөл дэх өөрчлөлтөнд үндэслэн байгуулсан найдваргүй авлагын сан нь хангалттай эсэхэд үнэлэмж ашигладаг.

2017 оны 12 сарын 31-нээрх Группын дансны ба бусад авлагын дансны үнэ нь 11,644,199 мянган төгрөг, найдваргүй авлагын сангийн үлдэгдэл 1,425,547 мянган төгрөг (2016 оны 12 сарын 31-ний байдлаар дансны ба бусад авлагын дансны үнэ нь 19,721,388 мянган төгрөг, найдваргүй авлагын сангийн үлдэгдэл 1,451,731 мянган төгрөг) байсан.

**ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үнэлэмж ба тодорхой бус байдал дахь таамаглал, тооцооллын үндсэн эх сурвалж (үргэлжлэл)

3.2 Тодорхой бус байдал дахь таамаглал, тооцооллын үндсэн эх сурвалж (үргэлжлэл)

3.2.2 Бараа материалын үнэлгээ

Группын удирдлага удаан гүйлгээтэй, зарагддаггүй болон эвдэрч гэмтсэн бараа материалыг тодорхой хугацаагаар хянадаг ба үнэлэмж болон тооцооллыг ашигладаг. Эдгээр тооцооллоос хамаарч бараа материалын үнэлгээ өөрчлөгдөх боломжтой.

Группын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын дагуу бараа материалын үнэлгээг тооцохдоо бараа материалын насжилт дээр үндэслэн өмнөх жилүүдийн туршлага, түүхэн мэдээлэлд үндэслэн тооцсон хувиар тооцдог.

Удирдлага дээрх бараа материалын үнэлгээг тодорхойлоход хэрэглэсэн төсөөлөл болон үнэлэмж зохистой буюу тохиромжтой гэдэгт итгэж байна.

2017 оны 12 сарын 31-нээрх бараа материалын дансны үнэ нь 101,271,760 мянган төгрөг, бараа материалын хасагдуулгын үлдэгдэл 736,303 мянган төгрөг (2016 оны 12 сарын 31-ний байдлаар бараа материалын дансны үнэ нь 58,737,861 мянган төгрөг, бараа материалын хасагдуулгын үлдэгдэл 906,212 мянган төгрөг) байсан.

3.2.3 Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жил

Тодруулга 2.6-д тайлбарласнаар, Групп үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жилийн тооцооллыг нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн өдрөөр хянадаг ба тооцооллыг өөрчлөх шаардлагатай бол залруулдаг. Тайлант жилийн эцэст үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жилийн тооцоололд өөрчлөлт гараагүй.

Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жилийг тооцоолоход үнэлэмж ашигладаг ба уг тооцоолол нь тайлант жилийн цэвэр ашигт нөлөө үзүүлэх боломжтой.

Удирдлага дээрх тооцоолсон үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жил уг хөрөнгийн бодитой эдийн засгийн ашиглах жил гэдэгт итгэж байна.

3.2.4 Барилга ба газрын бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Газар болон барилга нь санхүүгийн тайлагналын зорилгоор бодит үнэ цэнээр хэмжигдсэн. Групп хөрөнгийн бодит үнэ цэнийг тооцоолохдоо ажиглаж болох зах зээлийн үнийн мэдээллийг ашигладаг. Идэвхитэй зах зээлийн үнэ цэнийн мэдээлэл тодорхойгүй бол Групп хараат бус мэргэжлийн үнэлгээчнээр хөрөнгийн үнэлгээг тооцоолуулдаг. Эдгээр тооцооллоос хамаарч газар болон барилгын үнэлгээ өөрчлөгдөх боломжтой.

Барилга болон газрын бодит үнэ цэнийг тооцоолоход ашигласан мэдээлэл болон үнэлгээний аргачлалын талаар тодруулга 9.2-г харна уу.

**ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

4. Шинэ болон шинэчлэгдсэн Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартууд (СТОУС)

4.1 Тайлант жилд хэрэгжиж эхэлсэн шинэчлэгдсэн СТОУС болон шинэ тайлбарууд

Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл (НББОУСЗ)-өөс гаргасан 2017 оны 1 сарын 1-нээс хэрэгжиж эхэлсэн СТОУС-ын өөрчлөлтүүдийг тайлант жилд хэрэгжүүлсэн.

Хэрэгжиж эхэлсэн хугацаа	Шинэчлэгдсэн СТОУС болон өөрчлөлтүүд
2017 оны 1 сарын 1	НББОУС 7-д хийгдсэн өөрчлөлт - Тодруулга НББОУС 12-д хийгдсэн өөрчлөлт - Хэрэгжээгүй алдагдлаас хойшлогдсон татварын хөрөнгө хүлээн зөвшөөрөх СТОУС-ын 2014-өөс 2016 оны мөчлөгт орсон СТОУС 12-д хийгдсэн өөрчлөлт

Группын санхүүжилтийн өр төлбөр нь зөвхөн зээлээс бүрдэнэ (Тодруулга 13). Эхний үлдэгдэл болон эцсийн үлдэгдлийг хоорондох тохируулга (Тодруулга 13.2) нь НББОУС 7-д хийгдсэн өөрчлөлттэй нийцэх бөгөөд, Групп өмнөх жилийн мэдээллийг харьцуулах байдлаар санхүүгийн тайланд тодруулга хийсэн. НББОУС 7-д хийгдсэн өөрчлөлттэй холбоотойгоор Группын нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд нөлөөлөх Тодруулга 13.2-д хийгдсэн нэмэлт тодруулгаас өөр тодруулга байхгүй болно.

Батлагдсан боловч хэрэгжиж эхлээгүй стандартууд

Группын санхүүгийн тайлангуудыг батлан гаргах үед батлагдсан боловч хэрэгжиж эхлээгүй байгаа стандартууд болон тайлбаруудыг доор тодруулсан болно. Эдгээр стандартууд болон өөрчлөлтүүд нь Группын нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд нөлөө үзүүлэхээр бол Групп эдгээрийг хэрэгжиж эхэлсэн үеэс дагаж мөрдөнө.

Хэрэгжих хугацаа	Шинэ стандартууд болон өөрчлөлтүүд
2018 оны 1 сарын 1	СТОУС 9 Санхүүгийн хэрэгсэл
	СТОУС 15 Худалдан авагчтай байгуулсан гэрээнээс орох орлого
	СТОУС 2-д хийгдсэн өөрчлөлт – Хувьцаанд суурилсан төлбөрийн Хэмжилт болон Ангилал
	СТОУТХ 22 Гадаад валютын гүйлгээ ба урьдчилгаа
	НББОУС 40-д хийгдсэн өөрчлөлт – Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийн шилжүүлэлт
	СТОУС 4-д хийгдсэн өөрчлөлт – СТОУС 9-ийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой СТОУС 4 Даатгалын Гэрээ
2019 оны 1 сарын 1	СТОУС-ын 2014-өөс 2016 оны мөчлөгт хийгдсэн Жилийн шинэчлэлүүд
	СТОУС 16 Түрээс
	СТОУТХ 23 Орлогын албан татвар дах тодорхойгүй байдал
	СТОУС 9-д хийгдсэн өөрчлөлт Хасах нөхөн төлбөртэй урьдчилгаа төлбөрийн онцлог
	НББОУС 19-д хийгдсэн өөрчлөлт Төлөвлөгөөний өөрчлөлт, цомхотхол
2021 оны 1 сарын 1	НББОУС 28-д хийгдсэн өөрчлөлт- Хараат эсвэл Хамтарсан үйлдвэрийн үрт хугацаа дах сонирхол
	СТОУС-ын 2015-өөс 2017 оны мөчлөгт хийгдсэн Жилийн шинэчлэлүүд
Тодорхойгүй	СТОУС 17 Даатгалын гэрээ
	СТОУС 10 болон НББОУС 28-д хийгдсэн өөрчлөлт –Хөрөнгө оруулагч болон Хараат эсвэл Хамтарсан Үйлдвэрийн хооронд хийгдсэн хөрөнгийн борлуулалт болон хөрөнгөөрх хөрөнгө оруулалт

Группын гүйцэтгэх удирдлага нь эдгээр шинэ болон шинэчилсэн СТОУС-ыг хэрэглэх явцад хяналт тавин ажиллаж байна. Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд нөлөөлөх нөлөөг тодорхойлох нь бүрэн дуусаагүй байгаа боловч Групп нь үг нөлөөлөл нь материаллаг бус байх болно гэж үзэж байна.

**ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

5. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

	2017	2016
Гадаад валютын харилцах данс болон касс	5,539,450	469,602
Төгрөгийн харилцах данс болон касс	1,644,312	1,403,047
Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө	-	741,621
	7,183,762	2,614,270

Банкин дахь төгрөгийн харилцах дансанд жилийн 7.2%, гадаад валютын харилцах дансанд жилийн 1.2%-ийн хүү боддог.

Мөнгөтэй адилтгах хөрөнгө нь мөнгөний тодорхой дүнд чөлөөтэй хөрвөдөг, үнэ цэнийн өөрчлөлтөд өртөх эрсдэл багатай богино хугацааны өндөр хөрвөх чадвартай бөгөөд дээрх богино хугацаат хадгаламж нь жилийн 6.5 - аас 16.1 хувийн хүүтэй.

6. Дансны ба бусад авлага

	2017	2016
Дансны авлага	12,347,583	6,777,888
Холбоотой талаас авах авлага (Тодруулга 23.1-г үзнэ үү)	8,409	14,002,010
Бусад авлага	713,754	393,221
	13,069,746	21,173,119
Найдваргүй авлагын хасагдуулга	(1,425,547)	(1,451,731)
	11,644,199	19,721,388

6.1 Дансны авлага

Группын зээлийн борлуулалтын төлөгдөх хугацаа дунджаар 60 хоног байна. Хугацаа хэтэрсэн авлагад хүү тооцдоггүй. Аливаа шинэ үйлчлүүлэгчдийг хүлээн зөвшөөрөхөөс өмнө Группын удирдлага боломжит зээлийн чанарыг үнэлж, зээлийн хязгаарыг үйлчлүүлэгч тус бүрийн хувьд тодорхойлдог. Групп нь найдваргүй авлагын хасагдуулгын зардлыг хүлээн зөвшөөрөхдөө авлага тус бүрийн насжилт, тухайн харилцагчийн зээлийн түүх болон харилцагчийн санхүүгийн байдлыг хянаж үздэг.

Тайлант хугацааны эцсээрх авлага дотор төлөгдөх хугацаа нь хэтэрсэн боловч найдваргүй авлагын хасагдуулгын сан байгуулаагүй (насжилтыг дараах хүснэгтээс харна үү) дараах авлагууд багтсан. Учир нь тэдгээр худалдан авагчийн зээлийн чанарт томоохон өөрчлөлт гараагүй ба авлагыг бүрэн эргэн төлөгдөнө гэж үзэж байна.

Төлөгдөх хугацаа нь хэтэрсэн боловч хэвийн авлагууд:

	2017	2016
61 - 90 хоног	163,005	87,197
91 - 180 хоног	92,387	306,945
181 - 360 хоног	5,538	30,721
	260,930	424,863

6.2 Бусад авлага

	2017	2016
Бусад авлага	308,105	67,192
НӨАТ-н авлага	262,406	261,947
Ажилчдаас авах авлага	143,243	64,082
	713,754	393,221

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

6. Дансны ба бусад авлага (үргэлжлэл)

6.3 Найдваргүй авлагын хасагдуулга

Найдваргүй авлагын хасагдуулгын хөдөлгөөн:

	2017	2016
Найдваргүй авлагын хасагдуулгын эхний үлдэгдэл	1,451,731	1,440,549
Тайлант жилд байгуулсан хасагдуулга	-	13,139
Данснаас хассан авлага	(26,184)	(1,957)
Найдваргүй авлагын хасагдуулгын эцсийн үлдэгдэл	1,425,547	1,451,731
Үнэ цэнэ буурсан авлагын насжилт:		
	2017	2016
181 - 360 хоног	-	8,301
361 хоногоос дээш	1,425,547	1,443,430
	1,425,547	1,451,731

7. Урьдчилгаа төлбөр

	2017	2016
Урьдчилгаа төлбөр	2,787,958	2,423,738
Урьдчилж төлсөн татвар	5,397	18,201
Урьдчилж төлсөн зардал	18,095	15,766
	2,811,450	2,457,705

8. Бараа материал

	2017	2016
Түүхий эд материал	41,998,818	24,892,142
Дуусаагүй үйлдвэрлэл	21,536,660	10,131,853
Бэлэн бүтээгдэхүүн	27,922,191	18,993,480
Үйлдвэрлэлийн хангамжийн материал	9,607,192	4,977,830
Замд яваа бараа	943,202	648,768
	102,008,063	59,644,073
Бараа материалын хасагдуулга	(736,303)	(906,212)
	101,271,760	58,737,861

Түүхий эд материалд түүхий ноолуур, самнасан ноолуур болон ноолууран утас багтсан. 2017 онд бараа материалаас борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөгт 72.4 тэрбум төгрөгийг (2016 оны 12 сарын 31: 51.7 тэрбум төгрөг) бүртгэсэн.

Тайлант жилд бараа материалын өртөгт 15,204 сая төгрөг (2016 оны 12 сарын 31: 11,595 сая төгрөг)-ийн ажилчдын цалин болон түүнтэй адилтгах зардлыг бүртгэсэн.

Бараа материалын хасагдуулгын хөдөлгөөн:

	2017	2016
Хасагдуулгын эхний үлдэгдэл	906,212	727,383
Тайлант жилд байгуулсан бараа материалын хасагдуулга	44,742	215,323
Өмнө байгуулсан хасагдуулгын нөхөлт	(214,651)	(36,494)
Хасагдуулгын эцсийн үлдэгдэл	736,303	906,212

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

9. Үндсэн хөрөнгө

	Газар	Барилга	Тоног төхөөрөмж	Тавилга эд хогшил	Тээврийн хэрэгсэл	Дуусаагүй барилга/ замд яваа хөрөнгө	Нийт
Өртөг эсвэл дахин үнэлэгдсэн дүн:							
2015 оны 12 сарын 31	300,000	19,979,221	38,143,350	1,655,481	1,482,354	-	61,560,406
Нэмэгдсэн	-	967,350	4,559,966	800,746	321,477	9,529,292	16,178,831
Дахин үнэлгээ(Тод 17)	2,276,718	-	-	-	-	-	2,276,718
Хасагдсан	-	-	(627,236)	(69,914)	(244,392)	-	(941,542)
Дахин ангилал	-	111,526	(114,729)	3,203	-	-	-
2016 оны 12 сарын 31	2,576,718	21,058,097	41,961,351	2,389,516	1,559,439	9,529,292	79,074,413
Нэмэгдсэн	-	4,301,440	6,935,882	1,114,185	400,148	1,778,640	14,530,295
Хасагдсан	-	(63,946)	(936,655)	(174,369)	(213,965)	-	(1,388,935)
Данснаас хассан (Тод 20.3)	-	(3,490,667)	-	-	-	-	(3,490,667)
Гадаад валютын ханшийн нөлөө	-	-	-	27,533	-	-	27,533
Биет бус хөрөнгө рүү ангилсан (Тод 11.1)	-	-	-	(124,658)	-	-	(124,658)
Дахин ангилал	-	1,667,578	1,399,891	-	-	(3,067,469)	-
2017 оны 12 сарын 31	2,576,718	23,472,502	49,360,469	3,232,207	1,745,622	8,240,463	88,627,981
Хуримтлагдсан элэгдэл:							
2015 оны 12 сарын 31	-	222,591	21,934,813	565,393	552,839	-	23,275,636
Элэгдэл	-	840,756	3,344,872	181,476	147,230	-	4,514,334
Хасагдсан	-	-	(534,969)	(38,505)	(177,843)	-	(751,317)
Дахин ангилал	-	76,196	(68,600)	(7,596)	-	-	-
2016 оны 12 сарын 31	-	1,139,543	24,676,116	700,768	522,226	-	27,038,653
Элэгдэл	-	909,558	4,093,670	346,056	177,992	-	5,527,276
Хасагдсан	-	(5,279)	(698,706)	(110,554)	(147,712)	-	(962,251)
Данснаас хассан (Тод 20.3)	-	(237,933)	-	-	-	-	(237,933)
Гадаад валютын ханшийн нөлөө	-	-	-	969	-	-	969
Биет бус хөрөнгө рүү ангилсан (Тод 11.1)	-	-	-	(13,508)	-	-	(13,508)
2017 оны 12 сарын 31	-	1,805,889	28,071,080	923,731	552,506	-	31,353,206
Дансны дүн:							
2016 оны 12 сарын 31	2,576,718	19,918,554	17,285,235	1,688,748	1,037,213	9,529,292	52,035,760
2017 оны 12 сарын 31	2,576,718	21,666,613	21,289,389	2,308,476	1,193,116	8,240,463	57,274,775

Групп 2016 оноос эхлэн газрын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогоо өөрчилж, өртгийн загвараас дахин үнэлгээний загвар руу шилжиж газрыг дахин үнэлсэн дүнгээр тайлагнасан.

Дуусаагүй барилга нь Группын толгой компанийн эзэмшиж буй газар дээр барьж буй дуусаагүй барилгатай холбоотой.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

9. Үндсэн хөрөнгө (үргэлжлэл)

9.1 Барьцаалсан үндсэн хөрөнгө

2017 оны 12 сарын 31-ний байдлаар нийтдээ 38,455 сая төгрөг (2016 оны 12 сарын 31: 17,531 сая төгрөг)-ийн дансны үнэтэй газар, барилга, дуусаагүй барилга ба тоног төхөөрөмжийг банкны зээлэнд барьцаалсан байна (тодруулга 13.1-г харна уу).

9.2 Газар болон барилгын бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Группын барилга болон газар нь хуримтлагдсан элэгдэл болон үнэ цэнийн бууралтыг хассан дахин үнэлсэн дүнгээр тусгагдсан. Группын барилга 2015 оны 12 сарын 31-нээр, газар 2016 оны 12 сарын 31-нээр Группээс хараат бус мэргэжлийн үнэлгээчний тодорхойлсон бодит үнэ цэнээр хэмжигдсэн.

Газрын бодит үнэ цэнийг ижил төрлийн хөрөнгийн зах зээлд арилжаалагдсан үнийг ашиглан зах зээлийн жишиг үнийн хандлагаар тодорхойлсон.

Групп 2017 оны 12 сарын 31-ний байдлаар дээрх хөрөнгүүдийн бодит үнэ цэнийг дахин үнэлсэн ба 2017 оны 12 сарын 31-ний байдлаарх дансны үнэд нөлөөлөхүйц материаллаг дүнтэй залруулга үүсээгүй учир НББОУС 16-н дагуу дансны үнийг тохируулаагүй болно.

Тайлант хугацааны эцсээрх Группын барилга болон газрын бодит үнэ цэнийн мэдээлэл:

	2017		2016	
	Зэрэглэл 3	2017 оны 12 сарын 31-нээрх бодит үнэ цэнэ	Зэрэглэл 3	2016 оны 12 сарын 31-нээрх бодит үнэ цэнэ
Газар	2,576,718	2,576,718	2,576,718	2,576,718
Барилга	21,666,613	21,666,613	19,918,554	19,918,554
	24,243,331	24,243,331	22,495,272	22,495,272

Газар болон барилгыг өртгөөр нь бүртгэж байсан бол газар болон барилгын дансны үнэ дараах байдалтай байна:

	2017	2016
Газар	300,000	300,000
Барилга	8,295,634	7,345,753

9.3 Бүрэн элэгдсэн үндсэн хөрөнгө

	2017	2016
Өртөг	5,675,205	5,828,035

9.4 Бараа материал болон ашиг, алдагдлаар бүртгэсэн элэгдэл ба хорогдол

Борлуулалт ба ерөнхий удирдлагын зардлаар бүртгэсэн элэгдэл ба хорогдол:

	2017	2016
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл	827,393	615,997
Биет бус хөрөнгийн хорогдол	79,513	21,033
	906,906	637,030

Тайлант жилд 4,727 сая төгрөг (2016 оны 12 сарын 31-нээр 3,898 сая төгрөг)-ийн элэгдлийн зардлыг бараа материалын өртөгт капиталжуулсан.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

10. Охин компани дахь хөрөнгө оруулалт

Охин компанийн нэр	Үндсэн үйл ажиллагаа	Үйл ажиллагаа явуулж буй улс	Эзэмшлийн хувь	
			2017	2016
Говь Кашмир Европ ХХК (i)	Гадаад худалдаа	Герман	100%	100%
Говь Кашмир (Өвөр Монгол) ХХК (ii)	Гадаад худалдаа	Хятад	100%	100%
Говь Кашмир Эс Фи Ар Эл (iii)	Гадаад худалдаа	Бельги	100%	-

(i) 2016 оны 11 сард Говь ХК өөрийн 100 хувийн эзэмшлийн охин компани болох Говь Кашмир Европ ХХК-ийг Герман улсын Берлин хотод үүсгэн байгуулсан. Уг охин компани нь Говь ХК-иас ноолууран бүтээгдэхүүн худалдан авч, өөрийн дэлгүүрээр борлуулдаг.

(ii) 2016 оны 12 сард Говь ХК өөрийн 100 хувийн эзэмшлийн охин компани болох Говь Кашмир (Өвөр Монгол) ХХК-ийг Хятад улсын Эрээн хотод үүсгэн байгуулсан. Уг охин компани нь Говь ХК-иас ноолууран бүтээгдэхүүн худалдан авч, өөрийн дэлгүүрээр борлуулдаг.

(iii) 2017 оны 1 сард Говь ХК өөрийн 100 хувийн эзэмшлийн охин компани болох Говь Кашмир Эс Фи Ар Эл ХХК-ийг Бельги улсын Брюссель хотод үүсгэн байгуулсан. Уг охин компани нь Говь ХК-иас ноолууран бүтээгдэхүүн худалдан авч, өөрийн дэлгүүрээр борлуулдаг.

11. Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө

	2017	2016
Биет бус хөрөнгө	280,115	236,742
Түрээсийн дэлгүүрт байршуулсан барьцаа	169,928	60,080
Хөрөнгө оруулалт	9,000	9,000
	459,043	305,822

11.1 Биет бус хөрөнгө

	2017	2016
Дансны үнэ		
1 сарын 1	236,742	4,782
Худалдан авалт	38,503	252,993
Үндсэн хөрөнгөөс ангилсан (Тодруулга 9)	111,150	-
Тухайн жилийн хорогдол	(106,280)	(21,033)
12 сарын 31-нээрх цэвэр дүн	280,115	236,742

Биет бус хөрөнгө нь голчлон програм хангамжаас бүрдэж байна.

11.2 Хөрөнгө оруулалт

Групп Монгол Ноолуур Нэгдэл ХХК-ийн хувьцааны 12.5 хувь, Монгол 999 Үндэсний Нэгдэл-ийн хувьцааны 0.1 хувийг эзэмшдэг ба Групп Монгол Ноолуур Нэгдэл ХХК болон Монгол 999 Үндэсний Нэгдэл-д мэдэгдэхүйц нөлөөлөл үзүүлдэггүй.

Хөрөнгө оруулалтыг арилжаалах боломжтой санхүүгийн хөрөнгөөр ангилсан ба уг хөрөнгө оруулалт нь идэвхитэй зах зээл дээр арилжаалагддаггүй учраас бодит үнэ цэнийг нь найдвартайгаар тооцоолох боломжгүй бөгөөд уг хөрөнгө оруулалтыг өртгөөр нь бүртгэсэн.

**ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

12. Дансны ба бусад өглөг

	2017	2016
Дансны өглөг	2,226,192	1,560,089
Урьдчилж орсон орлого	985,822	677,181
Бусад татварын өглөг (орлогын татварын өглөг ороогүй)	1,275,324	749,740
Цалингийн өглөг	1,638,481	956,678
Ногдол ашгийн өглөг (Тодруулга 15-г үзнэ үү)	169,858	291,394
Бусад өглөг	76,832	63,155
	6,372,509	4,298,237

Дансны өглөг нь голчлон гадаадын болон дотоодын бэлтгэн нийлүүлэгчдэд өгөх өглөгөөс бүрдэх ба төлбөрийн нөхцөл нь 30-120 хоногийн хооронд байна. Групп нь бүх өглөг гэрээний нөхцлийн дагуу төлөгдсөнийг баталгаажуулах санхүүгийн эрсдлийн удирдлагын бодлоготой.

13. Зээл

	2017	2016
Богино хугацаат зээл	40,469,033	31,678,103
Урт хугацаат зээл	30,202,780	11,836,840
	70,671,813	43,514,943

Зээлийн нөхцөл, төрлөөр:

	2017		2016	
	Богино хугацаат зээл	Урт хугацаат зээл	Богино хугацаат зээл	Урт хугацаат зээл
Барьцаат зээл				
Монгол Улсын Хөгжлийн Банк (i)	19,417,040	-	-	-
Хас Банк (ii)	14,562,780	-	-	-
Голомт Банк (iii)	5,928,952	-	18,685,242	-
Европын Сэргээн Босголт Хөгжлийн Банк (iv)	-	14,562,780	-	-
Худалдаа Хөгжлийн Банк (v)	120,000	15,640,000	12,720,000	11,836,840
Хаан Банк (vi)	-	-	145,927	-
Хүүгийн өглөг	440,261	-	126,934	-
Нийт зээлийн өглөг	40,469,033	30,202,780	31,678,103	11,836,840

Группын зээлийн үр ашигт хүүгийн түвшин (зээлийн гэрээний хүүтэй тэнцүү) нь дараах байдалтай байна:

	2017	2016
Үр ашигт хүүгийн хувь:		
Тогтмол хүү	7% - 9%	7% - 9%
Хувьсах хүү	7.35%	байхгүй

**ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

13. Зээл (үргэлжлэл)

13.1 Зээлийн гэрээний хураангуй

- (i) Групп 2017 оны 7 сард Монгол Улсын Хөгжлийн Банкнаас 8 сая ам.доллар (18,871,920 мянган төгрөг)-ийн зээлийг 11.3 сарын хугацаатайгаар жилийн 8 хувийн хүүтэйгээр төлбөрийн чадвар болон ажлын капитал алаа нэмэгдүүлэхээр авсан. Энэхүү зээл нь 2018 оны 6 сард бүрэн төлж дуусгах гэрээтэй ба уг зээлэнд Группын бараа материалыг барьцаалсан.
- (ii) Групп 2017 оны 10 сард Хас Банкнаас 6 сая ам.доллар (14,778,120 мянган төгрөг)-ийн зээлийн шугамыг 12 сарын хугацаатайгаар жилийн 8 хувийн хүүтэйгээр авсан. Энэхүү зээл нь 2018 оны 10 сард бүрэн төлж дуусгах гэрээтэй ба уг зээлэнд Группын бараа материалыг барьцаалсан.
- (iii) 2017 болон 2016 оны 12 сарын 31-ний байдлаар Голомт Банкнаас дараах зээлүүд авсан:
  - Групп 2013 онд 5 тэрбум төгрөг, 2014 онд 10 тэрбум төгрөг, 2015 онд 3 тэрбум төгрөгийн эргэлтийн хөрөнгийн зээлийг тус бүр жилийн 8 хувийн хүүтэйгээр авсан. Энэхүү зээлүүд нь Засгийн Газраас дотоодын үйлдвэрлэгчдийг дэмжих бодлогын хүрээнд гаргаж буй зээлүүд юм. Уг зээлүүдийн эргэн төлөлт нь 2016 оны 8 сараас эхэлсэн ба 2017 оны 11 сард бүрэн төлж дуусгасан. Уг зээлэнд Группын барилга болон газрыг барьцаалсан.
  - Групп 2016 оны 10 сарын 4 болон 2016 оны 12 сарын 9-нд харгалзан 601,305 евро (1,566,875 мянган төгрөг) болон 352,433 еврогийн (918,366 мянган төгрөг)-ийн зээлүүдийг харгалзан жилийн 8.24% болон 7.50% хувийн хүүтэйгээр авсан. Эдгээр зээлүүд нь харгалзан 2017 оны 9-р сар болон 2017 оны 11-р сард төлөх гэрээтэй байна. Уг зээлэнд Группын барилга болон газрыг барьцаалсан.
  - Групп 2017 оны 1 сард болон 2017 оны 3 сард харгалзан 725,968 евро (1,926,546 мянган төгрөг) болон 1,320,000 еврогийн (3,825,188 мянган төгрөг)-ийн зээлүүдийг харгалзан жилийн 8.2% болон 7.8% хувийн хүүтэйгээр авсан. Эдгээр зээлүүд нь харгалзан 2018 оны 1-р сар болон 2018 оны 2-р сард төлөх гэрээтэй байна. Уг зээлэнд Группын барилга болон газрыг барьцаалсан.
- (iv) Групп 2017 оны 9-р сард 4 сая ам.долларын (9,488,640 мянган төгрөг)-ийн болон 6 сая ам.долларын (14,778,120 мянган төгрөг)-ийн зээлийг Европын Сэргээн Босголт Хөгжлийн Банк (ЕСБХ Банк)-наас төлбөрийн чадвар болон ажлын капитал алаа нэмэгдүүлэхээр авсан ба уг зээлийн жилийн хүү нь 6 сарын LIBOR хүү нэмэх нь 6.0%. Групп 2017 оны 12 сард 4 сая ам.долларын зээлийг бүрэн төлсөн ба үлдэгдэл 6 сая ам.долларын зээлийг 2021 оноос эхлэн төлөх гэрээтэй. Уг зээлийн гэрээнд тусгагдсан шалгуур үзүүлэлтийг 2017 оны 12 сарын 31-ний байдлаар зөрчигдсөн зүйл байхгүй. Уг зээлэнд Групп нэхмэлийн үйлдвэр, баригдаж буй барилга, бараа материал болон тоног төхөөрөмжөө барьцаалсан.
- (v) 2017 болон 2016 оны 12 сарын 31-ний байдлаар Худалдаа Хөгжлийн Банкнаас дараах зээлүүд авсан:
  - Групп 2016 оны 12 сарын 21-нд 60 сарын хугацаатай 6 тэрбум төгрөгийн зээлийн шугамыг жилийн 8% хүүтэйгээр авсан. 2017 оны 12 сарын 31-ний байдлаар Групп нэмж 3,923,160 мянган төгрөгийн зээлийг авсан (2016 оны 12 сарын 31:2,076,840 мянган төгрөг). Зээлийн шугам нь 2010 оны 1 сарын 31-нээс эхлэн сард 170 сая төгрөгийг төлөх хувиартай байгаа бөгөөд 2021 оны 12 сарын 21-нд бүрэн төлж дуусна. Уг зээлэнд Группын барилга болон газрыг барьцаалсан.
  - Групп 2011 онд жилийн 7 хувийн хүүтэй 10 тэрбум төгрөгийн, 2012 онд жилийн 7 хувийн хүүтэй 10 тэрбум төгрөгийн эргэлтийн хөрөнгийн зээл авсан. 2015 онд нэмж 10 тэрбум төгрөгийн болон 5 тэрбум төгрөгийн зээлүүдийг жилийн 9 хувийн хүүтэйгээр тус тус нэмж авсан. Энэхүү зээлүүд нь Засгийн Газраас дотоодын үйлдвэрлэгчдийг дэмжих бодлогын хүрээнд гаргаж буй зээлүүд юм. 2011 болон 2012 онд авсан зээлүүдийг 2016 онд бүрэн төлж дуусгасан ба үлдсэн зээлүүдийн эргэн төлөлт 2015 оны 8 сард эхэлсэн ба 2019 оны 12 сард бүрэн төлж дуусгах гэрээтэй байна. Уг зээлэнд Группын барилга болон газрыг барьцаалсан.
  - Групп 2016 оны 3 сарын 28-нд 7.6 тэрбум төгрөгийн жилийн 8 хувийн хүүтэй эргэлтийн хөрөнгийн зээл авсан. Уг зээлийг 2017 оны 12 сард бүрэн төлж дууссан ба уг зээлэнд

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

13. Зээл (үргэлжлэл)

13.1 Зээлийн гэрээний хураангуй

- Группын борлуулалтын орлого, дансны авлага, түүхий эд материал, дуусаагүй барилга болон бараа материалыг барьцаалсан.

(vi) Групп 2016 оны 9 сарын 8 болон 2016 оны 9 сарын 13-нд Хаан Банкнаас 4,560,000 иен (96,626 мянган төгрөг), 19,803 ам.долларын 803 (49,301 мянган төгрөг) зээлийг харгалзан жилийн 7.12 болон 8.65 хувийн хүүтэйгээр үндсэн хөрөнгийн худалдан авалтаа санхүүжүүлэх зорилгоор авсан. Эдгээр зээлүүд нь 2017 оны 9 сард бүрэн төлж дууссан ба уг зээлэнд Группын барилга болон газрыг барьцаалсан.

13.2 Санхүүжилтийн үйл ажиллагаанаас үүсэх өр төлбөрийг тохируулах нь

	Эхний үлдэгдэл	Санхүүжилтийн мөнгөн урсгал		Ханшийн зөрүү	Бусад өөрчлөлт (i)	Эцсийн үлдэгдэл
		Орох урсгал	Гарах урсгал			
Банкны зээл (Тод 13)	43,514,943	100,162,894	(74,023,755)	704,404	313,327	70,671,813
Холбоотой талын зээл (Тод 23.2)	-	17,046,070	(17,046,070)	-	-	-
	43,514,943	117,208,964	(91,069,825)	704,404	313,327	70,671,813

(i) Бусад өөрчлөлт нь хуримтлуулсан хүүг агуулна.

14. Хувьцаат капитал

	Хувьцааны тоо		Хувьцаат капитал	
	2017	2016	2017	2016
Эхний болон эцсийн үлдэгдэл	7,801,125	7,801,125	780,113	780,113

2016 болон 2017 оны 12 сарын 31-нээрх Компанийн 780,112.5 мянган төгрөгийн хувьцаат капитал нь нэг бүр нь 100 төгрөгийн үнэтэй 7,801,125 ширхэг зөвшөөрөгдсөн ба гаргасан хувьцаанаас бүрдэж байна.

Компани нь Улсын Бүртгэлийн Ерөнхий Газарт бүртгүүлж, улсын бүртгэлийн 2076357 тоот регистрийн дугаартай гэрчилгээ авсан болно.

15. Ногдол ашиг

	2017	2016
Ногдол ашгийн өглөгийн эхний үлдэгдэл	291,394	171,932
Зарласан ногдол ашиг	1,560,225	1,092,157
Ногдол ашгийн төлөлт	(1,681,761)	(972,695)
Ногдол ашгийн өглөгийн эцсийн үлдэгдэл	169,858	291,394

2017 оны 2-р сарын 10-ний өдөр Группын Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн тогтоолоор нэгж хувьцаанд 200 төгрөг (нийт 1,560,225 мянган төгрөг)-ийн ногдол ашиг зарласан (2016 онд нэгж хувьцаанд 140 төгрөгийн, нийт 1,092,157 мянган төгрөгийн ногдол ашиг зарласан).

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

16. Нэгж хувьцаанд хувьцаанд ногдох ашиг

	2017	2016
Тайлант жилийн ашиг (мянган төгрөгөөр)	17,502,984	16,138,904
Энгийн хувьцааны жигнэсэн дундаж тоо	7,801,125	7,801,125
Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг (мянган төгрөгөөр)	2.24	2.07

Тайлант жилд хорогдуулсан энгийн хувьцаа байхгүй болно. (2016: Байхгүй)

Нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийг тооцохдоо Группын ашигийг жилийн туршид эргэлтэнд байгаа хувьцааны жигнэсэн дундаж жигнэсэн дундажаар тооцоолно. Нэгж хувьцаанд ногдох хорогдуулсан ашгийг тооцоолохдоо боломжит бүх хувьцааг хорогдуулах нөлөөтэй хөрвүүлснээр жигнэсэн дундаж хувьцааны жигнэсэн дундажийг тохируулна. Үүний нэгэн адил цэвэр ашгийг хөрвүүлэлтийн үр нөлөөг (татварыг хассан) авч үзэхийн тулд залруулга хийнэ.

Нэгж хувьцаанд ногдох хорогдуулсан нэгж хувьцаанд ногдох ашиг нь энгийн хувьцааны нэгж хувьцааны ашигтай харьцуулахад энгийн хувьцаанаас өөр бусад хувьцаа байхгүй учир адилхан байна.

17. Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл

	2017	2016
Эхний үлдэгдэл	15,647,697	13,370,979
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл (Тодруулга 9)	-	2,276,718
Эцсийн үлдэгдэл	15,647,697	15,647,697

18. Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц

	2017	2016
Эхний үлдэгдэл	-	-
Гадаад дах охин компаниас үүссэн валют хөрвүүлэлтийн зөрүү	(28,274)	-
Эцсийн үлдэгдэл	(28,274)	-

19. Орлогын татварын зардал

	2017	2016
Тайлант жилийн татварын зардал:		
Тайлант жилийн орлогын татварын зардал	6,087,201	4,722,867
Хойшлогдсон татварын зардал:		
Тайлант жилд тооцсон хойшлогдсон татварын (өгөөж)/зардал	(147,924)	273,729
	5,939,277	4,996,596

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

19. Орлогын татварын зардал (үргэлжлэл)

19.1 Тайлант жилийн татвар

Тайлант жилийн татварын зардлыг санхүүгийн тайлангаарх цэвэр ашгаас тооцсон тохируулга:

	2017	2016
Санхүүгийн тайлангаарх татварын өмнөх цэвэр ашиг	23,442,261	21,135,500
Татварын өмнөх ашгаас татварын хувь хэмжээгээр тооцсон татварын зардал (25%)	5,860,565	5,283,875
Татвар ногдохгүй орлогын нөлөөлөл	(42,477)	(109,580)
Татвар ногдох орлогоос хасагдахгүй зардлын нөлөөлөл	418,203	531,456
Хүүгийн орлогын татварын нөлөөлөл	(91,014)	(259,155)
Өмнө бүртгээгүй ба түр зөрүүний нөлөөллийг одоо хойшлогдсон татварын өрөөр бүртгэсний нөлөөлөл	8,035	-
Охин компаниудын ашиглаагүй татварын алдагдал дээр хойшлогдсон татварын хөрөнгө бүртгээгүйн нөлөөлөл	235,965	-
Татварын бага хувь хэмжээний нөлөөлөл	(450,000)	(450,000)
Нийт орлогын татварын зардал	5,939,277	4,996,596

Монгол улсын Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд заасны дагуу 3 тэрбум төгрөг хүртэлх албан татвар ногдуулах жилийн орлого олсон бол 10 хувиар, 3 тэрбум төгрөгөөс дээш албан татвар ногдуулах жилийн орлого олсон бол 3 тэрбум төгрөгөөс дээш давсан орлогын дүнгийн 25 хувиар нэмж албан татвар ногдуулдаг.

19.2 Орлогын татварын өглөг

	2017	2016
Эхний үлдэгдэл	2,196,930	508,123
Тайлант жилийн татварын зардал	6,087,201	4,722,867
Төлсөн орлогын татвар	(6,312,721)	(3,034,060)
Эцсийн үлдэгдэл	1,971,410	2,196,930

19.3 Хойшлогдсон татварын хөрөнгө

Хойшлогдсон татварын хөрөнгө нь гадаад валютаар үүссэн мөнгө болж хөрвөх хөрөнгө болон өр төлбөрийн ханшийн тэгшитгэлийн улмаас үүссэн татвар ногдох эсвэл татвараас хасагдах түр зөрүүтэй холбоотой.

2017	Эхний үлдэгдэл	Ашиг алдагдлаар бүртгэсэн дүн	Эцсийн үлдэгдэл
Хойшлогдсон татварын өр төлбөр:			
Дансны ба бусад авлага	(68,344)	23,897	(44,447)
Үндсэн хөрөнгө	-	(32,141)	(32,141)
Дансны ба бусад өглөг	2,885	(12,479)	(9,594)
Зээл (Хэрэгжээгүй ханшийн зөрүүний гарз)	1,466	168,647	170,113
	(63,993)	147,924	83,931

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

19.3 Хойшлогдсон татварын хөрөнгө (үлдэгдэл)

2016	Эхний үлдэгдэл	Ашиг алдагдлаар бүртгэсэн дүн	Эцсийн үлдэгдэл
Хойшлогдсон татварын хөрөнгө:			
Дансны болон бусад авлага	(435)	(67,909)	(68,344)
Дансны болон бусад өглөг	-	2,885	2,885
Зээл	210,171	(208,705)	1,466
	209,736	(273,729)	(63,993)

2017 оны 12 сарын 31-ний байдлаар ашиглаагүй татварын алдагдал болох 1,145 мянган төгрөг (2016: 202 мянган төгрөг)-ийн хойшлогдсон татварын хөрөнгийг ирээдүйд татвар ногдох орлоготой гэж таамаглаагүй учир татвар ногдох бүртгээгүй болно. Татварын алдагдлын хугацаа 2019 онд дуусна.

20. Борлуулалтын орлого ба зардал

20.1 Борлуулалтын орлого

	2017	2016
Сүлжмэл бүтээгдэхүүн	67,101,195	53,185,475
Нэхмэл бүтээгдэхүүн	27,469,670	19,727,685
Оёмол бүтээгдэхүүн	26,462,796	12,850,884
Үйлчилгээний орлого	579,078	643,246
Бусад	2,812,368	2,266,378
	124,425,107	88,673,668

20.2 Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг

	2017	2016
Сүлжмэл бүтээгдэхүүн	40,231,861	31,817,005
Нэхмэл бүтээгдэхүүн	14,304,438	10,567,077
Оёмол бүтээгдэхүүн	16,855,492	7,957,677
Үйлчилгээний өртөг	449,019	486,847
Бусад	2,039,840	1,625,982
	73,880,650	52,454,588

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

20. Борлуулалтын орлого ба зардал (үргэлжлэл)

20.3 Зардлын төрлөөр

	2017	2016
Бэлэн бүтээгдэхүүн, дуусаагүй үйлдвэрлэл, замд яваа бараа материалын өөрчлөлт	(24,917,169)	(8,206,241)
Ашигласан түүхий эд материал	71,864,481	41,629,138
Цалин ба түүнтэй холбоотой зардлууд	24,114,521	16,161,064
Элэгдэл хорогдлын зардал (Тодруулга 9 болон 11.1)	5,633,556	4,535,367
Харилцагчийн урамшууллын зардал	3,970,629	2,149,619
Ашиглалтын зардал	2,648,543	2,363,488
Зар сурталчилгааны зардал	1,748,725	1,473,321
Хөдөлмөр хамгааллын зардал	1,580,310	1,143,067
Хангамжийн зардал	1,473,015	1,059,189
Банкны үйлчилгээний шимтгэл	1,368,564	934,885
Түрээсийн зардал	1,077,970	488,131
Бизнесийн үүлзалтын зардал	873,578	787,588
Засвар үйлчилгээний зардал	584,750	385,022
Даатгалын зардал	524,135	314,108
Түлш, шатахууны зардал	345,634	316,960
Харуул, хамгаалалтын зардал	259,834	195,702
Хүний нөөц ба бусад холбоотой зардлууд	259,452	472,055
Мэргэжлийн үйлчилгээний хөлс	156,464	88,946
Харилцаа холбооны зардал	104,474	42,313
Бусад зардал	1,091,560	982,373
Нийт үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний өртөг, борлуулалт маркетингийн зардал болон ерөнхий удирдлагын зардал	94,763,026	67,316,095

21. Хүүгийн ба бусад орлого

	2017	2016
Хүүгийн орлого	606,757	1,727,698
Түрээсийн ба бусад орлого	242,059	186,769
	848,816	1,914,467

22. Бусад олз ба (гарз)

	2017	2016
Гадаад валютын ханшийн зөрүүгийн (гарз)/олз	(774,419)	2,175,680
Үндсэн хөрөнгө болон бараа материалыг бүртгэлээс хассанаас илүү давсан даатгалын нөхөн олговор	383,784	-
Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны гарз, цэвэр дүнгээр	(181,228)	(140,720)
	(571,863)	2,034,960

2017 оны 6 сард Говь ХК-ний үйлдвэрийн барилгын дээврийн ажил гуравдагч этгээдээр гүйцэтгэгдэж байх үед гал алдаж дээвэр бүхэлдээ шатсантай холбоотойгоор даатгалын компаниас 4,400 сая төгрөгийн нөхөн төлбөр хүлээн авсан. Нийт хохирлын дүн 4,016 сая төгрөг (барилгын дээвэр 3,253 сая төгрөг, түүхий эд материал 763 сая төгрөг) бүхий данснаас хассан үндсэн хөрөнгө болон данснаас хассан бараа материалыг тайлант жилд хүлээн зөвшөөрч бүртгэсэн.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

23. Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ ба үлдэгдэл

23.1 Холбоотой талуудын үлдэгдэл

Тайлант хугацааны эцэст холбоотой талуудын үлдэгдэл дараах үлдэгдэлтэй байна:

	2017	2016
Толгой компаниас авах дансны авлага	7,909	-
Толгой компаниас авах худалдааны бус авлага	-	14,000,000
Бусад холбоотой талаас авах дансны авлага	500	2,010
	8,409	14,002,010

23.2 Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ

Дараах ажил гүйлгээнүүдийг Группын толгой компанитай хийсэн:

	2017	2016
Толгой компанид өгсөн санхүүжилт	11,005,592	22,300,000
Толгой компанид өгсөн санхүүжилтээс төлөгдсөн дүн	25,010,400	15,697,789
Толгой компаниас авсан санхүүжилт (Тодруулга 13.2)	2,066,070	-
Толгой компаниас авсан санхүүжилтэнд төлсөн дүн (Тодруулга 13.2)	2,066,070	-
Толгой компаниас авах хүүгийн орлого	316,715	830,249
Толгой компаниас авсан худалдан авалт	72,722	132,169
Толгой компанид хийсэн борлуулалт	17,993	3,230
Толгой компанид өгөх хүүгийн зардал	868	-

Дараах ажил гүйлгээнүүдийг нэгдсэн хяналтанд байдаг бусад холбоотой талуудтай хийсэн:

	2017	2016
Холбоотой талд өгсөн санхүүжилт	424,888	-
Холбоотой талд өгсөн санхүүжилтээс төлөгдсөн дүн	420,080	-
Холбоотой талаас авсан санхүүжилт (Тодруулга 13.2)	14,980,000	-
Холбоотой талаас авсан санхүүжилтэнд төлсөн дүн (Тодруулга 13.2)	14,980,000	-
Холбоотой талаас авах хүүгийн орлого	5,407	-
Холбоотой талаас авсан худалдан авалт	1,423,141	980,607
Холбоотой талд хийсэн борлуулалт	245,830	91,501
Холбоотой талаас авсан түрээсийн орлого	144,608	96,363
Толгой компанид өгөх хүүгийн зардал	498,660	-

Бүх холбоотой талын гүйлгээ нь харилцан тохиролцсон нөхцлөөр хийгдсэн.

2016 оны 12 сарын 31-нээрх толгой компаниас авах худалдааны бус авлага нь барьцаагүй, богино хугацаат санхүүжилтийн зээлийг толгой компанидаа жилийн 14% хүүтэйгээр өгсөнтэй холбоотой ба 2017 оны эхний улиралд буцааж төлөгдсөн. 2017 оны 12 сарын 31-нээрх дансны авлага нь хангамжийн материал худалдан авахаар төлсөн урьдчилгаа төлбөртэй холбоотой. Зээлээр худалдан авалт болон борлуулалтын нөхцөл нь 30 хоног бөгөөд худалдан авалтын гэрээний дагуу төлбөрөө төлдөг. Борлуулалт болон худалдан авалтаас үүссэн авлага болон өглөг дээр хүү тооцдоггүй. Холбоотой талуудын дансны үлдэгдэл нь барьцаагүй ба тайлант жил эсвэл өмнөх жилтэй холбоотойгоор найдваргүй эсвэл эргэлзээтэй авлагын зардал бүртгээгүй.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

23. Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ ба үлдэгдэл (үргэлжлэл)

23.3 Үндсэн удирдлагын цалин, урамшуулал

Үндсэн удирдлага болон удирдлагын багийн гишүүдийн тайлант үеийн цалин, урамшуулал дараах байдалтай байна. Үүнд:

	2017	2016
Тайлант үеийн цалин урамшуулал	1,142,619	807,231

24. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдлийн удирдлага

Группын санхүүгийн үндсэн хэрэгслүүд нь мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө, дансны ба бусад авлага, дансны ба бусад өглөг болон банкны зээлээс бүрддэг.

Санхүүгийн хэрэгслийн ангилал:

	2017	2016
Санхүүгийн хөрөнгө:		
Зээл ба авлага	18,827,961	22,335,658
Борлуулахад бэлэн хөрөнгө оруулалт	9,000	9,000
Санхүүгийн өр төлбөр:		
Хорогдуулсан өртгөөр	73,144,695	45,429,580

Групп нь үйл ажиллагаагаа санхүүжүүлэхийн тулд эдгээр санхүүгийн хэрэгслүүдийг эзэмшдэг. Групп арилжаалах болон санхүүгийн хамгаалалт хийх зорилгоор санхүүгийн хэрэгслүүдийг эзэмшдэггүй болно.

Группын санхүүгийн хэрэгслээс үүсэлтэй үндсэн эрсдлүүдийг хүүгийн эрсдэл, гадаад валютын эрсдэл, зээлийн эрсдэл болон төлбөрийн чадварын эрсдэл гэж ангилдаг.

Группын санхүүгийн эрсдлийн удирдлагын бодлогыг хураангуйлан өгүүлбэл:

24.1 Зээлийн эрсдлийн удирдлага

Группын харилцагчид зээлийн нөхцлөөр худалдан авалт хийгээд түүнийгээ төлж чадахгүй болсноор Групп-д зээлийн эрсдлийг үүсгэдэг. Одоогийн байдлаар зах зээл дээр хараат бус үнэлгээний байгууллага байхгүй байна. Иймээс Группын зүгээс баримталдаг зээлийн борлуулалтын бодлогын дагуу удаан хугацаанд харилцсан, найдвартай харилцагчдад зээлийн лимит олгож баталдаг. Жил бүр худалдан авагчтай хийсэн борлуулалтын гэрээг шинэчилж гэрээний хэрэгжилтийг байнга хянадаг.

2016 болон 2017 оны 12-р сарын 31-ний байдлаарх зээлийн эрсдэл:

	Дансны үнэ	
	2017	2016
Банкин дахь мөнгө ба хадгаламж	6,897,211	2,410,937
Дансны авлага	10,922,036	5,326,157
Холбоотой талуудаас авах авлага	8,409	14,002,010
Бусад авлага	713,754	393,221
	18,541,410	22,132,325

Дансны авлагын үлдэгдлийн 29 хувийг гадаадын 5 том худалдан авагч эзэлж байна (2016 онд: 45%)

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

24. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдлийн удирдлага (үргэлжлэл)

24.1 Зээлийн эрсдлийн удирдлага (үргэлжлэл)

Группын удирдлага харилцагчид болон холбоотой талаас авах авлага цагт нь цуглуулж буй эсэхэд хяналт тавьдаг.

Дансны авлагын нөхцөл байдлыг үндэслэн зээлийн үнэлгээг тогтмол хийдэг ба шаардлагатай гэж үзвэл төлбөрийн эрсдлийг даатгуулдаг. Мөн Групп худалдан авагчаас дараагийн захиалгыг гүйцэтгэхээс өмнө үлдэгдэл төлбөрөө төлсөн байхыг шаарддаг.

Групп гуравдагч талд санхүүгийн баталгаа гаргаагүй. Групп тайлант хугацааны эцсээрх дансны ба бусад авлагад барьцаа аваагүй.

24.2 Хөрвөх чадварын эрсдлийн удирдлага

Хөрвөх чадварын эрсдэл гэдэг нь Групп өөрийн санхүүгийн өр төлбөрийг барагдуулах үүргээ биелүүлэхэд хүндрэлтэй болох эрсдэл юм. Групп нь хэвийн болон онцгой нөхцөлд их хэмжээний алдагдалд орохгүйгээр, Группын нэр хүндэд хохирол учруулах эрсдэлийг бий болгохгүйгээр өр төлбөрөө гэрээний хугацаанд төлж барагдуулахад хүрэлцэхүйц хөрвөх чадварыг байнга барьж байх ёстой гэдэг зарчмаар хөрвөх чадварыг удирдан зохицуулдаг.

Группын Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл нь хөрвөх чадварын эрсдлийн удирдлагыг хариуцдаг ба Группын богино, дунд ба урт хугацааны санхүүжилт болон хөрвөх чадварын эрсдлийн удирдлагын шаардлагад нийцсэн хөрвөх чадварын бүтцийг бий болгох үүрэгтэй. Групп санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийн төлөгдөх хугацаа, банкнаас зээл авах чадавхи, зээлийн ашиглагдаагүй үлдэгдэл, мөнгөн урсгалын таамаглал болон гүйцэтгэлд үндэслэн хөрвөх чадварын эрсдлийг удирддаг.

Хүснэгтэнд Группын дериватив бүс санхүүгийн өр төлбөрийг гэрээгээрх төлөх хугацаагаар нь ангилан тайлагнасан. Энэхүү хүснэгтийн дүнгүүд нь үндсэн төлбөр болон хүүг агуулсан болно. Хүснэгтэн дэх мэдээлэл нь Группын төлбөр төлөх шаардлагатай хамгийн эхний хугацаанд үндэслэн дискантлаагүй мөнгөн гүйлгээг харуулж байна.

	Жигнэсэн дундаж хүүгийн түвшин	1 сараас	3 сараас	Нийт	Дансны үнэ
		бага	1-3 сар		
2017 оны 12 сарын 31					
Хүүгүй					
Хэрэглүүр	-	181,652	416,587	1,874,643	2,472,882
Хувьсах хүүтэй хэрэглүүр	7.35%	89,255	178,511	803,298	16,704,907
Тогтмол хүүтэй хэрэглүүр	8.07%	2,491,540	4,525,207	36,072,672	17,447,632
		2,762,447	5,120,305	38,750,613	34,152,539
				80,785,904	73,144,695

	Жигнэсэн дундаж хүүгийн түвшин	1 сараас	3 сараас	Нийт	Дансны үнэ
		бага	1-3 сар		
2016 оны 12 сарын 31					
Хүүгүй					
Хэрэглүүр	-	1,860,873	105,810	74,888	2,041,571
Тогтмол хүүтэй хэрэглүүр	8.51%	324,823	618,961	34,329,741	14,362,414
		2,185,696	724,771	34,404,629	14,362,414
				49,635,939	43,388,009
				51,677,510	45,429,580

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

24. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдлийн удирдлага (үргэлжлэл)

24.3 Зах зээлийн эрсдэл

Зах зээлийн эрсдэл гэдэг нь зах зээлийн үнийн өөрчлөлт тухайлбал хүүгийн хувь, гадаад валютын ханш өөрчлөгдсөнөөр Группын орлого эсвэл эзэмшиж буй санхүүгийн хэрэглүүрийн үнэлгээнд сөргөөр нөлөөлөх эрсдэл юм. Групп зах зээлийн үндсэн эрсдэл болох хүүгийн эрсдэл болон гадаад валютын эрсдлийг дараах дурдсанаар хянаж удирддаг.

Зах зээлийн эрсдлийн удирдлагын зорилго нь параметруудийг зөвшөөрөгдөх хэмжээнд барих, эрсдлийг бууруулахын тулд зах зээлийн эрсдлийг удирдах, хянах явдал юм.

24.3.1 Зээлийн хүүгийн эрсдлийн удирдлага

Групп 2017 оны 12 сарын 31-нээр тогтмол болон хувьсах хүүтэй зээлүүдтэй байсан учраас зээлийн хүүгийн эрсдэлтэй байсан. Мөнгөн гүйлгээний хүүний түвшний эрсдэл нь хувьсах хүүтэй зээлээс үүссэн ба бодит үнэ цэнийн хүүний түвшний эрсдэл нь тогтмол хүүтэй зээлээс үүсдэг. Энэхүү эрсдлийг Групп тогтмол болон хөвөгч хүүтэй зээлийн зохистой байдлыг хангах замаар удирддаг. Зээлийн хүүгийн эрсдлийг удирдахдаа хамгаалалтын хэрэглүүрийг ашигладаггүй.

Группын санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн хүүгийн түвшний талаар хөрвөх чадварын эрсдлийн удирдлагын хэсэгт дэлгэрэнгүй дурьдсан болно.

Зээлийн хүүгийн мэдрэмжийн шинжилгээ

Доор дурьдсан мэдрэмжийн шинжилгээг тайлант хугацааны эцэст байгаа дериватив бус хэрэгслүүд дэх хүүгийн түвшний нөлөөллийг үндэслэн тодорхойлсон. Хувьсах хүүтэй өр төлбөрийн шинжилгээг бэлтгэхдээ тайлант хугацааны эцэс дэх төлөгдөөгүй өр төлбөрийг тайлант хугацааны жилийн турш төлөгдөөгүй гэж үзсэн. Гүйцэтгэх удирдлагын түвшинд хүүгийн түвшний эрсдлийг үнэлэхдээ хүүгийн түвшний боломжит өөрчлөлтийг 50 функтээр өснө/буурна гэж үзсэн.

Хэрэв бусад бүх хувьсах үзүүлэлт тогтмол байх үед хүүгийн түвшин 50 функтээр өсч/буурвал 2017 оны 12 сарын 31-нээрх цэвэр ашиг 148,047 мянган төгрөгөөр өснө/буурна. Энэ нь Группын хувьсах хүүтэй зээлүүдэд хамааралтай.

Группын удирдлага хүүгийн түвшингийн өөрчлөлт нь хадгаламж болон харилцах дансны хүүгийн орлогод нөлөөлөөгүй учраас шинжилгээ бэлтгээгүй болно.

24.3.2 Гадаад валютын эрсдлийн удирдлага

Групп-д төгрөгөөс өөр валютаар үүссэн худалдан авалт болон төлбөртэй холбоотойгоор гадаад валютын ханшийн эрсдэл үүсдэг. Групп нь гадаад валютын эрсдлийг гадаад валютын дериватив хэрэгслийг ашиглан хянадаггүй.

Группын гадаад валютаар үүссэн санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийг тайлангийн өдрийн байдлаар төгрөгөөр үзүүлбэл дараах байдалтай байна:

	2017		2016	
	Өр төлбөр	Хөрөнгө	Өр төлбөр	Хөрөнгө
Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн	56,053,123	16,719,458	3,682,647	5,464,545

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

24. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдлийн удирдлага (үргэлжлэл)

24.3.2 Гадаад валютын эрсдлийн удирдлага (үргэлжлэл)

Гадаад валютын мэдрэмжийн шинжилгээ

Группын гадаад валютын ажил гүйлгээ нь ихэнхдээ америк доллар, японы иен болон евро (хамтад нь "Гадаад валют" гэх)- оор хийгддэг. Дээрх валютуудтай харьцах Монгол төгрөгийн ханш 10 хувиар өсөх/буурах үеийн мэдрэмжийг доорхи хүснэгтэнд харуулав. Гүйцэтгэх удирдлагын түвшинд гадаад валютын эрсдлийг үнэлэхдээ дээрх 10 хувийн мэдрэмжийг ашигладаг ба энэ нь гадаад валютын ханш дахь удирдлагын үнэлж буй боломжит өөрчлөлтийг илэрхийлнэ.

Энэхүү мэдрэмжийн шинжилгээ нь зөвхөн гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн төлөгдөөгүй байгаа мөнгө болж хөрвөх санхүүгийн үзүүлэлтүүд болон тайлант хугацааны эцэс дэх гадаад валютын ханшийн 10 хувийн өөрчлөлтийн нөлөөллийг агуулдаг.

Хэрэв санхүүгийн тайлангийн өдрөөр төгрөгийн ханш дээрх гадаад валютуудын эсрэг 10%-иар чангарахад Группын татварын дараах ашиг дор хүснэгтэнд үзүүлснээр өснө. Энэхүү шинжилгээнд бусад бүх хувьсах үзүүлэлтүүдийг тогтмол гэж үзсэн.

	2017	2016
Татварын дараах ашигт үзүүлэх нөлөөлөл	3,933,367	(133,642)

Санхүүгийн тайлангийн өдрөөр бусад бүх үзүүлэлтүүд тогтмол байх үед төгрөгийн ханш бусад валютын эсрэг 10%-иар сулрахад Группын татварын дараах ашигт үзүүлэх нөлөөлөл дээрх дүнтэй тэнцүү боловч эсрэг нөлөө үзүүлнэ.

24.4 Санхүүгийн хэрэгслийн бодит үнэ цэнэ

Групп нь үнэлгээний техникүүдийг ашиглан санхүүгийн хэрэгслийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлох, толилуулахдаа дараах шатлалуудыг хэрэглэдэг. Үүнд:

Зэрэглэл 1: Бодит үнэ цэнэ нь ижил төстэй санхүүгийн хэрэгслийн идэвхтэй зах зээл дээр тогтоосон үнэд үндэслэсэн байх;

Зэрэглэл 2: Бодит үнэ цэнийг хэмжихдээ ашигласан мэдээ нь зах зээл дээрээс шууд ба шууд бусаар олж авах боломжтой бусад техникүүд;

Зэрэглэл 3: Зах зээлийн мэдээлэлд үндэслэгдээгүй мэдээ ашиглан бодит үнэ цэнийг тооцоолох арга ашиглан тооцоолсон техникүүд.

Групп санхүүгийн тайланд бодит үнэ цэнээрээ тусгагдаагүй тэдгээр санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийг дараах байдлаар тодорхойлсон.

(i) Бодит үнэ цэнэ нь дансны үнэтэйгээ ойролцоо санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрүүд
Нэг жилээс доош хугацаанд төлөгдөх болон нөхөгдөх санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрүүдийн бодит үнэ цэнэ нь тэдгээрийн дансны үнэтэйгээ ойролцоо гэж авч үзсэн.

(ii) Тогтмол хүүтэй санхүүгийн хэрэглүүр
Хорогдуулсан өртгөөр бүртгсэн тогтмол хүүтэй санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийг анх хүлээн зөвшөөрч бүртгэх үеийн зах зээлийн хүү болон Монголд байгаа ижил төстэй санхүүгийн хэрэглүүрийн одоогийн хүүг харьцуулж тодорхойлдог.

Группын санхүүгийн хэрэглүүр нь зээл ба авлага болон бусад хорогдуулсан өртгөөр бүртгэсэн өр төлбөрөөс бүрдэнэ.

Удирдлага нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тусгагдсан тэдгээр санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн дансны үнэ нь бодит үнэ цэнэтэй ойролцоо гэж үзэж байна.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

25. Сегментийн мэдээлэл

Группын удирдлага худалдан авагчдын төрөл, байршил, борлуулалтын хүргэлт болон төрөлд үндэслэн борлуулалтын орлого болон борлуулалтын өртгийг "Дотоод борлуулалт" болон "Гадаад борлуулалт" гэсэн үйл ажиллагааны 2 сегментээр бүтээгдэхүүний төрлөөр ангилж, удирдлагын шинжилгээ болон шийдвэр гаргалтандаа ашигладаг. Дээрх 2 сегментээс өөр сегментийн мэдээллийг бэлтгэж ашигладаггүй.

Дээрх сегментээр ангилсан борлуулалтын орлого болон борлуулсан бүтээгдэхүүний өртгөөс бусад орлого болон зардлыг сегментээр ангилж тайлагнадаггүй.

Үүнтэй адилаар, Группын гүйцэтгэх шийдвэр гаргагч тогтмол хугацаагаар хянадаггүй учир нийт хөрөнгө болон өр төлбөрийг сегментээр ангилж тайлагнадаггүй.

25.1 Сегментийн орлого ба ашиг

		Сегментийн орлого		Сегментийн ашиг	
		2017	2016	2017	2016
Дотоод борлуулалт:	Сүлжмэл бүтээгдэхүүн	36,168,748	29,826,976	17,195,336	12,668,728
	Нэхмэл бүтээгдэхүүн	16,961,159	10,931,572	9,025,330	5,933,953
	Оёмол бүтээгдэхүүн	19,130,964	11,061,551	7,110,274	4,138,212
	Үйлчилгээний орлого	579,078	643,246	130,059	156,399
	Бусад	1,723,963	1,674,884	35,716	425,907
		74,563,912	54,138,229	33,496,715	23,323,199
Гадаад борлуулалт:	Сүлжмэл бүтээгдэхүүн	30,932,446	23,358,499	9,673,997	8,699,742
	Нэхмэл бүтээгдэхүүн	10,508,511	8,796,113	4,139,902	3,226,655
	Оёмол бүтээгдэхүүн	7,331,832	1,789,333	2,497,030	754,995
	Бусад	1,088,406	591,494	736,813	214,489
		49,861,195	34,535,439	17,047,742	12,895,881
		124,425,107	88,673,668	50,544,457	36,219,080
Санхүүгийн ба бусад орлого			848,816	1,914,467	
Бусад олз ба (гарз)			(571,863)	2,034,960	
Хүүгийн зардал			(6,496,773)	(4,171,500)	
Борлуулалт ба маркетингийн зардал			(12,121,296)	(8,169,197)	
Ерөнхий ба удирдлагын зардал			(8,761,080)	(6,692,310)	
Татварын өмнөх ашиг			23,442,261	21,135,500	

2017 болон 2016 оны Группын орлогын 10% ба түүнээс хувийг дангаараа бүрдүүлсэн харилцагч байгаагүй.

ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

25. Сегментийн мэдээлэл (үргэлжлэл)

25.2 Газарзүйн мэдээлэл

Групп ноолууран бүтээгдэхүүнийг доорх газарзүйн байршил дах худалдан авагчдад борлуулсан:

	Орлого бүрдүүлсэн харилцагчдаар	
	2017	2016
Монгол улс	74,563,912	54,138,229
Европын орнууд	15,147,459	15,054,922
Ази, номхон далайн орнууд	26,724,390	13,029,936
Оросын Холбооны Улс	4,605,257	3,915,589
Хойд Америкийн улсууд	3,358,738	2,506,728
Австрали, Шинэ Зеланд	25,351	28,264
	124,425,107	88,673,668

26. Капиталын эрсдлийн удирдлага

Групп тасралтгүй үйл ажиллагаа явуулах зорилгоор өөрийн капиталыг удирдахын зэрэгцээ хувьцаа эзэмшигчийн өгөөжийг хамгийн ихээр байлгахын тулд зээл болон өөрийн хөрөнгийн харьцааг оновчтой байлгахыг зорьдог. Группын нийт стратегийн бодлого 2016 оныхоос өөрчлөгдөөгүй байна.

Группын капиталын бүтэц нь цэвэр зээл (зээлээс мөнгөн хөрөнгийг хассан) ба өөрийн хөрөнгөөс бүрдэх бөгөөд өөрийн хөрөнгө нь дүрмийн сан, нөөц ба хуримтлагдсан ашгаас тус тус бүрддэг.

27. Гэрээний үүрэг

	2017	2016
Үндсэн хөрөнгө худалдан авах гэрээний үүрэг	150,541	-

28. Үйл ажиллагааны түрээсийн гэрээ

28.1 Түрээслэгч

2016 болон 2017 оны 12 сарын 31-нээр Групп-д урт хугацаат үл цуцлагдах түрээсийн гэрээ байхгүй ба богино хугацаат гэрээний тухайд мэдэгдэл хүлээн авснаар цуцлах боломжтой байдаг. Тиймээс удирдлага үл цуцлагдах үйл ажиллагааны гэрээний үл цуцлагдах түрээсийн хамгийн бага төлбөрүүдийн дүн нь материаллаг бус гэж үзэж байна.

Зардлаар хүлээн зөвшөөрсөн түрээсийн төлбөр:

	2017	2016
Хамгийн бага түрээсийн төлбөр	1,077,970	488,131

28.2 Түрээслүүлэгч

2016 болон 2017 оны 12 сарын 31-нээр Групп-д түрээслүүлэгчийн хувьд урт хугацаат үл цуцлагдах түрээсийн гэрээ байхгүй. Групп нэг жилийн хугацаатай үл хөдлөх хөрөнгийг түрээслүүлэхээр холбоотой талтай түрээсийн гэрээ байгуулсан. Уг түрээсийн гэрээнд зааснаар түрээсийн хугацаа нь 12 сар ба түрээслэгч эсвэл түрээслүүлэгчийн аль нэг нь гэрээг цуцлах санал гаргахгүй бол гэрээ нь дахин 12 сараар сунгагдах нөхцөлтэй.

**ГОВЬ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12 САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2017 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

28. Үйл ажиллагааны түрээсийн гэрээ (үргэлжлэл)

28.2 Түрээслүүлэгч (үргэлжлэл)

Түрээслэгч түрээсийн хугацааны эцэст барилгыг худалдан авах нөхцөл түрээсийн гэрээнд байхгүй.

2017 оны 12 сарын 31-нээрх үл цуцлагдах үйл ажиллагааны түрээсийн гэрээний ирээдүйн хамгийн бага түрээсийн төлбөр:

	2017	2016
1 жилээс ихгүй	121,336	96,363
	121,336	96,363

29. Дахин ангилал

Групп тухайн жилийн ангилалд нийцүүлэн 2016 оны 12-р сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд дараах зүйлсийг дахин ангилсан:

	Өмнөх тайлангаар тайлагнасан	Дахин ангилагдсан дүн	Дахин ангилалын дараах
Дансны болон бусад авлага (i), (ii)	19,519,521	201,867	19,721,388
Урьдчилж төлсөн төлбөр тооцоо (i)	2,719,652	(261,947)	2,457,705
Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө (ii)	245,742	60,080	305,822

- (i) НӨАТ-н авлага нь өмнө тайлагнаснаар урьдчилж төлсөн төлбөрөөр ангилсан байсан
- (ii) Түрээсийн дэлгүүрүүдэд байршуулсан барьцаа нь өмнө тайлагнаснаар дансны болон бусад авлагаар ангилсан байсан.

Компаний удирдлагын үзэж байгаагаар дээрх ангилал нь Группын нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд 2016 оны 1 сарын 1-ний санхүүгийн байдлын тайланд материаллаг бус нөлөөтэй гэж үзэж байгаа ба нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн санхүүгийн байдлын тайлангийн эхний үлдэгдлийг зэрэгцүүлж тайлагнаагүй. Зэрэгцүүлэх мэдээллээс өөр ангилал эсвэл залруулга хийгдээгүй болно.

30. Тайлангийн дараах үйл явдал

2018 оны 2-р сарын 2-ний өдөр Группын Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн тогтоолоор нэгж хувьцаанд 220 төгрөг (нийт 1,716,247 мянган төгрөг)-ийн ногдол ашиг зарласан. Дээрх ногдол ашиг зарласнаас өөр нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудад нөлөөлөхүйц, тодруулахыг шаарддаг тайлангийн дараах үйл явдал гараагүй.

MONGOLIAN CASHMERE

ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД

**СОНИРХЛЫН ЗӨРЧИЛТЭЙ ХЭЛЦЛИЙН
ТАЛААРХ ТОДОРХОЙЛОЛТ**

2017 ОНЫ 12 САРЫН 31

Делоитт Онч Аудит ХХК
15 давхар, Ай Си Си цамхаг
Жамьян гүнгийн гудамж
Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо
Улаанбаатар, 14240
Монгол улс

Утас: +976 70100450
+976 70120450
Факс: +976 70130450
www.deloitte.com

2018 оны 3 сарын 9

Говь ХК
Говь Хувьцаат Компанийн байр
Хан-Уул дүүрэг, 3-р хороо
Улаанбаатар хот, Монгол улс

Тодорхойлолт

Говь ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчид танаа,

Бид Говь ХК ба түүний охин компаниудын 2017 оны 12-р сарын 31-нээрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитдаа үндэслэн, Говь ХК-ын тайлант жилд сонирхлын зөрчилтэй этгээдүүдтэй хийсэн сонирхолын зөрчилтэй хэлцлүүд нь зах зээлийн нөхцөлөөр хийгдсэн болохыг тодорхойлж байна.

Хавсралт 1-д сонирхлын зөрчилтэй этгээдүүдтэй хийсэн гүйлгээ болон үлдэгдлийг хавсаргав.

Ш.Норжинбат
Захирал, МНБ
Делоитт Онч Аудит ХХК
2018 оны 3-р сарын 9

Делоитт нь Нэгдсэн Вант улсад анх үүсгэн байгуулагдсан Делоитт Түш Токмацу Лимитед (ДТТЛ) болон түүний гишүүн байгууллагууд, харьяа компаниудаас бүрдэнэ. ДТТЛ болон түүний гишүүн компаниуд нь бие даасан хуулийн этгээдүүд байх бөгөөд үйл ажиллагааны хувьд хараат бус байна. ДТТЛ (мөн "Делоитт Глобал" гэж) нь харилцагчдад үйлчилгээ үзүүлдэггүй. Илүү дэлгэрэнгүй мэдээллийг www.deloitte.com/about цахим хуудаснаас авна уу.

Делоитт нь аудит, консалтинг, санхүүгийн зөвлөх үйлчилгээ, эрсдлийн удирдлага, татвар болон холбогдох чиглэлээр төрөл бүрийн салбар дахь төрийн болон хувийн хэвшлийн байгууллагуудад мэргэжлийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлдэг.

Делоитт Онч ХХК болон түүний охин компаниуд нь аудит, эрсдлийн удирдлага, татвар болон хуулийн зөвлөгөө, консалтинг болон санхүүгийн зөвлөгөө үзүүлэх мэргэжлийн үйлчилгээгээр дамжуулан Монголын харилцагчдад мэргэжлийн үйлчилгээг үзүүлдэг бөгөөд Делоиттын олон улсын сүлжээний гишүүн байгууллага юм.

© 2018. Делоитт Онч ХХК болон харьяа компаниуд

1. Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ ба үлдэгдэл

1.1 Холбоотой талуудын үлдэгдэл

Тайлант хугацааны эцэст холбоотой талуудын үлдэгдэл дараах үлдэгдэлтэй байна:

	2017	2016
Толгой компаниас авах дансны авлага	7,909	-
Толгой компаниас авах худалдааны бус авлага	-	14,000,000
Бусад холбоотой талаас авах дансны авлага	500	2,010
	8,409	14,002,010

1.2 Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ

Дараах ажил гүйлгээнүүдийг Группын толгой компанитай хийсэн:

	2017	2016
Толгой компанид өгсөн санхүүжилт	11,005,592	22,300,000
Толгой компанид өгсөн санхүүжилтээс төлөгдсөн дүн	25,010,400	15,697,789
Толгой компаниас авсан санхүүжилт	2,066,070	-
Толгой компаниас авсан санхүүжилтэнд төлсөн дүн	2,066,070	-
Толгой компаниас авах хүүгийн орлого	316,715	830,249
Толгой компаниас авсан худалдан авалт	72,722	132,169
Толгой компанид хийсэн борлуулалт	17,993	3,230
Толгой компанид өгөх хүүгийн зардал	868	-

Дараах ажил гүйлгээнүүдийг нэгдсэн хяналтанд байдаг бусад холбоотой талуудтай хийсэн:

	2017	2016
Холбоотой талд өгсөн санхүүжилт	424,888	-
Холбоотой талд өгсөн санхүүжилтээс төлөгдсөн дүн	420,080	-
Холбоотой талаас авсан санхүүжилт	14,980,000	-
Холбоотой талаас авсан санхүүжилтэнд төлсөн	14,980,000	-
Холбоотой талаас авах хүүгийн орлого	5,407	-
Холбоотой талаас авсан худалдан авалт	1,423,141	980,607
Холбоотой талд хийсэн борлуулалт	245,830	91,501
Холбоотой талаас авсан түрээсийн орлого	144,608	96,363
Толгой компанид өгөх хүүгийн зардал	498,660	-

Бүх холбоотой талын гүйлгээ нь харилцан тохиролцсон нөхцлөөр хийгдсэн.

2016 оны 12 сарын 31-нээрх толгой компаниас авах худалдааны бус авлага нь барьцаагүй, толгой компанидаа богино хугацаат санхүүжилтийн зээлийг жилийн 14% хүүтэйгээр өгсөнтэй холбоотой ба 2017 оны эхний улиралд буцааж төлөгдсөн. 2017 оны 12 сарын 31-нээрх дансны авлага нь хангамжийн материал худалдан авахаар төлсөн урьдчилгаа төлбөртэй холбоотой. Зээлээрх худалдан авалт болон борлуулалтын нөхцөл нь 30 хоног бөгөөд худалдан авалтын гэрээний дагуу төлбөрөө төлдөг. Борлуулалт болон худалдан авалтаас үүссэн авлага болон өглөг дээр хүү тооцдоггүй. Холбоотой талуудын дансны үлдэгдэл нь барьцаагүй ба тайлант жил эсвэл өмнөх жилтэй холбоотойгоор найдваргүй эсвэл эргэлзээтэй авлагын зардал бүртгээгүй.

1.3 Үндсэн удирдлагын цалин, урамшуулал

Үндсэн удирдлага болон удирдлагын багийн гишүүдийн тайлант үеийн цалин, урамшуулал дараах байдалтай байна. Үүнд:

	2017	2016
Тайлант үеийн цалин урамшуулал	1,142,619	807,231

"Говь" ХК, Үйлдвэрийн гудамж, 3-р хороо, Хан-Уул дүүрэг,
Улаанбаатар-17062, Монгол Улс, Ш/Х 36/434

Утас: +976 7013-9977, Факс: +976 7014-3081
И-мэйл: info@gobi.mn